

Proleter Doğrultu

Devrimci Sosyalist Teorik Ve Politik Dergi

- 1971 Devrimci Çıkışı Ve Leninist Parti Anlayışı
- Birlik Devriminin Dersleri, Partinin Kuruluşu Ve Gelişimi
- Komünist Partinin Bolşevikleştirilmesi Üzerine Bazı Notlar
- Eğitim Sorununda Marksist Leninist Yöntem
- Devrimin Olanakları*
- Ölüm Orucu Saldırısı Ve EP-Evrensel Oportünizminin Sefaleti

7

İÇİNDEKİLER

Sunuş	2
1971 Devrimci Çıkışı Ve Leninist Parti Anlayışı.....	3
Birlik Devriminin Dersleri, Partinin Kuruluşu Ve Gelişimi	19
Komünist Partinin Bolşevikleştirilmesi Üzerine Bazı Notlar	34
Eğitim Sorununda Marksist Leninist Yöntem.....	53
Devrimin Olanakları*	69
Ölüm Orucu Saldırısı Ve EP-Evrensel Oportünizminin Sefaleti.....	76

SUNUŞ

Dergimizin 7. sayıyla yine birlikteyiz.

Bu sayımız bir nevi, parti sayısı. Bunun biri güncel, biri tarihi iki nedeni var.

Coğrafyamızda, proletaryanın öncü kurmayı komünist partisi ilk olarak 10 Eylül 1920'de kuruldu. Bu vesileyle Mustafa Suphi önderliğinde kurulan TKP'yi bize bıraktığı iki zıt mirasıyla değerlendiren bir yazımızı bulacaksınız.

TKP'den 70 yıl sonra, yine 10 Eylül 1994'te coğrafyamızda proletaryanın öncü kurmayı, ikinci kez MLKP adıyla kuruldu. MLKP iki yıllık bir parti. Ancak onun ömrü bu son iki yıldan ibaret değil. Kendisine tarihi temel aldığı TKP'nin ilk dönemi ve kendisini hazırlayan ve kuran öncellerinin 23 yıllık mirasını değerlendiren, 1971 devrimci çıkışı ve leninist parti anlayışını bu formda ele alan, kendi oluşumuna eşlik eden süreçleri ve bugüne gelirken katettiği mesafeyi; ideolojik-politik ve pratik boyutlarıyla ele alan bir yazımızı bulacaksınız. Önümüzdeki sayıda da devam edecek olan bu yazı öncelikle leninist parti anlayışı ekseninden hareket ediyor.

Partiyle ilgili bir diğer yazımızda da birlik süreci ele alınıyor ve birlik devriminin hangi koşullarda gerçekleştirildiği, bu devrimin anlamı üzerinde duruluyor.

Marksist leninist partinin, yapısı ve çalışmalarının bolşevikleştirilmesi, kesintisiz bir süreçtir. Bir yazımızda, partinin yapısal ve çalışmalarıyla bolşevikleştirilmesinin teorik esaslarını, ana perspektiflerini tarihi deneyleriyle ele aldık. Daha çok SBKP deneylerinden yola çıkarak yazılan bu yazının öğretici olacağını düşünüyoruz.

Marksist leninist komünist kadroların biçimlendirilmesi, eğitimi ve donanımı, günün acil görevlerinden. Bu nedenle bir başka yazımızda, marksizm-leninizm bilimi ve parti politikaları üzerinde eğitimin teorik temelleri ve temel eğitim yöntemleri üzerinde duruyor, bu alanda yaşanan olumsuzlukların eleştirisi yapıyoruz.

Yayın politikamızın bir unsuru olarak geçen sürecin en önemli olayı ve güncel politikanın en önemli sorununu; devrimle karşıdevrim arasında ideolojik-politik ve pratik boyutlarıyla yaşanan ölüm orucu çatışmasının genel bir bilançosunu içeren bir belgeyi, MLKP MYO "Partinin Sesi"nden aldığımız bir yazıyı yayımlıyoruz.

Son olarak, aynı konu üzerinde Evrensel ve Emek Partisi'yle yapıdan bir polemik yazısını bulacaksınız.

8. sayıda buluşmak dileğiyle...

1971 DEVRİMCİ ÇIKIŞI VE LENİNİST PARTİ ANLAYIŞI

Proletaryanın büyük öğretmeni Lenin, ezilen ve sömürülen sınıfların kurtuluşu davasının zaferi için, devrimci bir sınıf partisinin ne denli gerekli ve yaşamsal olduğunu şu iyi bilinen sözleriyle anlatıyordu:

"Proletaryanın egemenliği ele geçirme uğrunda savaşımda örgütten başka silahı yoktur. Burjuva dünyasında anarşik rekabetin baskısı altında ayrılığa düşürülen, sermayeye kölecesine çalıştırılarak, ezilen ve sürekli olarak koyu yoksulluk, gerilik ve yozlaşmanın 'derinliklerine' itilen proletarya, ancak marksizm ilkelerine dayanan ideolojik birliğin milyonlarca emekçiyi işçi sınıfının ordusunda sıkı sıkıya toplayan örgütün maddi birliğiyle perçinlemesi sayesinde ki, yenilmez bir güç durumuna gelir ve gelecektir de." (Bolşevik Partisi Tarihi, Syf. 67)

Gene o, Komünist Enternasyonalin İkinci Kongresi'nin Temel Görevleri Üzerine Tezlerinde şunları söylüyordu:

"Kapitalizme karşı zaferin kazanılması, önder, Komünist Partisi, devrimci sınıf -proletarya- ve yığınlar, yani bütün emekçiler ve sömürülenler arasında doğru karşılıklı ilişkileri gerektirir. Ancak Komünist Partisi, eğer o gerçekten de devrimci sınıfın öncüsüyse, sınıfın en iyi temsilcilerini bağrında barındırıyorsa, kararlı devrimci savaşımın deneyimi içinde eğitilmiş ve çelikleşmiş tümüyle bilinçli ve sadık komünistlerden meydana geliyorsa, eğer bu parti

sınıfın tüm yaşamıyla ve bu yolla tüm sömürülen yığınlarla kopmaz bağlar kurmuş ve bu sınıfın ve bu yığınların güvenini tümüyle kazanmayı başarmışsa, -işte ancak böyle bir parti, kapitalizmin bütün güçlerine karşı en acımasız, kararlı ve sonal savaşımında proletaryaya önderlik edebilecektir." (Lenin, The Communist International, Syf. 165)

Marks ve Engels'in günlerinden bu yana işçi sınıfının ve diğer sömürülen ve ezilen katmanların deneyimi, yukardaki sözlerde anlatım bulan ilke ve yaklaşımların geçerliliğini yeniden ve yeniden kanıtlamaktan başka bir şey yapmamıştır. Burjuvazi ve onun az çok uzak görüşlü siyasi temsilcileri şunu yeterince kavramışlardır (Hatta onların bu gerçeği, küçük burjuva devrimcilerinin hemen hemen hepsinden ve ne yazık ki bazı komünistlerden daha iyi kavramış olduklarını bile söyleyebiliriz.) Proletaryanın, marksizm ilkelerine dayanan ideolojik birliğin sağlam zemini üzerinde örgütlenmiş, sınıfın en kararlı, en militan ve en ileri öğelerini bağrında toplayan ve başta işçi sınıfı gelmek üzere sömürülen ve ezilen yığınlarla sınıksız bağlara sahip bir devrimci sınıf partisinin olmadığı koşullarda ne emeğin gerçek ve sonal kurtuluşu sağlanabilir, ne de faşizme, emperyalizme, ulusal zulme vb. karşı yürütülen savaşım kalıcı bir zaferle taçlanabilir. Bu nedenle onlar, bir yandan teori ve ideoloji planında leninist parti öğretisine karşı -demagoji,

çarpıtma ve Kara çalmalarla karakterize edilen- kesintisiz bir savaşım sürdürürken, bir yandan da pratik planında komünist parti ve örgütleri çökertmek, yolundan saptırmak, provoke etmek, bölmek, kendi ajanlarının denetimine sokmak için her türlü yol ve yöntemle başvurmakta ve bu konuda büyük bir karşıdevrimci deneyim birikimi oluşturmuş bulunmaktadırlar. Kendilerini marksist-leninist olarak gösteren küçük burjuva devrimci örgütler ve kişiler komünist parti ve örgütler içine sızan açık ve gizli revizyonistler, liberal burjuvazinin kuyruğundan ayrılmayan reformistler ve sosyal demokratlar ve devrimin her türlü geçici yol arkadaşlarıysa kural olarak, burjuvazinin ve onun siyasal temsilcilerinin, leninist parti öğretisinin teori ve ideoloji planında çarpıtılması ve pratik planın da bozulması yolundaki sistematik ve sürekli etkinliğinin bilinçsiz ya da bilinçli yardımcıları konumundadırlar. Dolayısıyla, sözcüğün en geniş anlamıyla devrimci saflarda, genel olarak burjuva ideolojisine ve özel olarak leninist parti öğretisinin çarpıtılması ve bozulmasına karşı kesintisiz savaşım, sınıf bilinçli proletaryanın burjuvaziye karşı yürüttüğü savaşımın son derece önemli bir cephesi, kopmaz bir parçası ve organik bir ögesi olarak kavranmak ve ele alınmak zorundadır. Bu bağlamda gerek marksizm leninizmi kavrayamamış ya da kısmen kavramış içtenlikli devrimcilerin ve gerekse ideolojik ve siyasal bakımdan yeterince gelişmemiş ve çelikleşmemiş komünistlerin kendi teori ve pratiklerinde anlatımını bulan siyasal hata ve zaafın, oportünist alışkanlık ve anlayışların burjuvazinin önemli ve bazen de çok önemli bir yedek gücü olduğunu söylemek, hiç de abartma olmayacaktır. Lenin,

"Çalışan yığınların hareketlerinin süreci içerisinde kendi başlarına formüle edecekleri bağımsız bir ideolojiden söz edilemeyeceğine göre, tek seçenek şu oluyor- ya burjuva ideolojisi ya da sosyalist ideoloji. İkisi arasında bir orta yol yoktur (çünkü

insanlık "üçüncü" bir ideoloji yaratmamıştır ve ayrıca da sınıf karşıtlıklarıyla parçalanmış bir toplumda sınıf -dışı ya da sınıf-üstü bir ideoloji sözkonusu olamaz.) Öyleyse, herhangi bir biçimde sosyalist ideolojiyi küçümsememek, ona birazcık olsun yan çizmek, burjuva ideolojisini güçlendirmek anlamına gelir." (Ne Yapmalı?, Syf. 53-54)derken, tam da bunu kastediyordu. Komünist partisi, yalnızca proletaryanın, burjuvaziye ve bağlaşıklarına karşı savaşımında yakın ve uzak hedeflerine ulaşması ve kendi sınıf diktatörlüğü yoluyla sosyalizmi ve komünizmi kurmasının vazgeçilmez aracı olmakla kalmaz; o aynı zamanda sınıfın kolektif belleği, onun burjuvaziye ve diğer sömürücü sınıflara karşı süregelen savaşımında biriktirdiği deneyimlerin taşıyıcısıdır da. Marksist-leninistler; emperyalist ve diğer burjuvazinin, siyasal ve ideolojik kurumları aracılığıyla kendi kolektif belleğini ve karşı-devrimci deneyim birikimini muhafaza ederken, uluslararası örgütlülüğü dağılan proletaryanın bu olanaktan yoksun kalmış olduğunu ve bunun dünya proleter devriminin gelişmesini büyük ölçüde yavaşlatan, hatta engelleyen çok önemli bir fren işlevini yerine getirdiğini hesaba katmazlık edemezler. Onlar, özellikle 1956'dan sonra Sovyet modern revizyonizmi başta olmak üzere bir dizi oportünist ve revizyonist akımın uluslararası komünist hareketin saflarında yaratmış bulunduğu ve başında Enver Hoca yoldaşın bulunduğu şanlı Arnavutluk Emek Partisi başta olmak üzere ve bir dizi komünist parti ve örgütün çabalarına karşın tam olarak önü alınamayan ve giderilemeyen ideolojik ve örgütsel gerileme ve mevzi yitirme sürecinin 1989-'90 yıllarında yaşanan çöküşle daha da ileri boyutlara vardığını da unutamazlar. Yaşanan bu sürecin, genelde marksizm-leninizmin çok yönlü bir saldırıya uğramasına ve çarpıtılmasına olduğu gibi, özelde bu öğretinin en önemli ve yaşamsal yanlarından birini oluşturan leninist parti öğretisinin de saldırıya uğramasına ve çarpıtılmasına yol açması kaç-

nılmazdı. Son yıllarda bu uğursuz çabanın, dünya ölçeğinde gelişen tasfiyecilik dalgasının da etkisiyle daha da yoğunlaştığı biliniyor. Bu dönemde, genel olarak marksizm-leninizme ve özel olarak leninist parti öğretisine karşı, gerek dışardan, burjuvazinin ve emperyalizmin cephesinden ve gerekse "içerden", her tür ve renkten oportünist ve revizyonist akımlardan gelen saldırılar giderek daha açık ve sert bir nitelik kazanmış bulunuyor. Bunun: örgütlü savaşımdan kaçma, anti-stalinizm, çok kanatlı ve çok hizipli parti düşüncesi ve pratiği, legalite fetişizmi, parlamentarizm, burjuva demokrasisine tapma, sınıf dışı sosyalizm ve parti anlayışı, demokratik merkezizetçiliğin yadsınması, çok partili sosyalizm türünden aşırı revizyonist ve burjuva ideolojik, siyasal ve örgütsel anlayışların yaygınlaşmasında anlatımını bulduğun da Lenin,

"Oportünistler, proleter devrimin burjuva düşmanlarıdır. Onlar, barış döneminde işçi partilerine yerleşerek burjuva görevlerini gizlice yürütürler. Bunalım dönemlerinde ise, tutuculardan en radikal ve en demokratlarına kadar, özgür düşünürlerden dincilere ve kilise yanlılarına kadar bütün birleşik burjuvazinin açık müttefikleri olarak kendilerini hemen gösterirler." (Aktaran Enver Hoca, Emperyalizm ve Devrim, Syf. 110) diyordu.

Bugün içinden geçmekte bulunduğumuz bunalım döneminde, oportünist ve revizyonist akımların büyük bir bölümü çürüyerek tasfiyeciliğe evrilmiş ve "bütün birleşik burjuvazinin açık müttefikleri" haline gelmiştir. Dolayısıyla, marksist leninist güçlerin, dikkatlerini öncelikle, gerek komünist hareketin ve gerekse de özellikle -ulusal devrimci hareket de içinde olmak üzere- devrimci demokratik hareketin saflarında da etkisini artıran bu tasfiyeci eğilime karşı savaşım üzerinde yoğunlaştırmaları, bir yandan marksizm-leninizme yönelen ideolojik saldırılara karşı teori planında uzlaşmaz bir savaşım yürütürken, bir yandan da bu savaşımı devrimci pratik planında sür-

dürmeleri ve revizyonizmin ve reformizmin uğursuz mirasını devrimci pratik içinde de yerle bir etme doğrultusundaki yönelimleri bütünüyle doğrudu ve doğru olmaya devam etmektedir. Bu tasfiyeciliğin siyasal çizgisi ve programının özü, burjuvazi ile proletarya, emperyalizm ile ezilen halklar ve genel olarak gericilik ile devrim arasındaki uzlaşmaz çelişmelerin barışçı yolla ve bir toplumsal ya da ulusal uzlaşma temelinde çözülebileceği yanılsamasının yaygınlaştırılması, burjuva demokrasisinin ve 'serbest pazar ekonomisi' adıyla kutsanan kapitalizmin göklere çıkarılması ve bütün bunların mantıksal sonucu olarak devrim ve sosyalizm idealinin bütünüyle yadsınması ve kapitalizme bütün alanlarda teslim olunmasıdır. Bu tasfiyeci akımın bir devrim ülkesi olan ve faşizme, sömürgeciliğe, emperyalizme ve kapitalizme karşı direniş ve savaşım geleneğinin güçlü ve diri olduğu Türkiye ve Kuzey Kürdistan'da bile önemli bir dejenerasyon ve yıkıma yol açmış ve açmakta olduğu ve gerek teori ve gerekse pratik planında önüne güçlü bir set çekilmediği takdirde daha da büyük zararlara yol açacağı bir gerçektir. Rusya işçi sınıfının SBKP'nin önderliğindeki diktatörlüğüne, "19 kişiden oluşan Merkez Komitesi'nin ve özellikle de Lenin'in diktatörlüğü" diyerek kara çalan M. Ali Aybar'lar, sosyalist partilerde farklı kanatların varlığının gerekliliğini savunmakla yetinmeyip sosyalizm koşullarında birden fazla "sosyalist parti"nin ve hatta burjuva partilerinin bile olmasından yana olduğunu söyleyen D. Perinçekler, yıllardır örgütsüzlüğün, burjuva liberalizminin ve sivil toplumculuğun propagandasını yapan ve 12 Eylül faşizminin yarattığı gerileme ortamında kendilerine bir dizi yeni çömez bulan Birikim'ciler, on yıllardır tasfiyeciliğin, reformizmin ve mülteciliğin ve Sovyet modern revizyonizmine uşaklığın teori ve pratiğini yaptıktan sonra TBKP haline getirdikleri TKP'yi bütünüyle ortadan kaldıran Nabi Yağcı gibiler "kitlelere dışardan ve yukarıdan aparatcılarla kumanda etme mantığının" yani leninist proletarya

partisinin bir yana bırakılmasını savunan Kuruçeşmeciler ve kendi anlatımlarıyla 1982'yi izleyen 10 yıl boyunca "örgütsüz ve dağınık bir duruma" kaldıktan sonra 1992'de bir "tartışma süreci" başlatan ve gene kendi anlatımlarıyla "kapitalizm acaba haklı mı?", "sosyalizm bir ütopya mı?" gibisinden soruları tartıştıktan ve binlerce devrimciyi düzene armağan ettikten sonra kapağı "Aşkın ve Devrimin Partisine atan Devrimci Yol önderleri ve daha niceleri başka bir ülkede değil, Türkiye'de yaşadılar ve yaşıyorlar. Ama belki de asıl önemlisi, zaten öteden beri marksizm-leninizmin az çok açık düşmanları arasında yer alan bu akımların çıplak tasfiyeciliğinden çok, yakın zamana değin devrim ve komünizm cephesinde yer almış ve halihazırda da alan görece diri ve gerçek devrimci güçlerin saflarında yaşanan ve onların siyasal bedenlerini yavaş yavaş çürüten gizli tasfiyeciliktir. TDKP'nin hızla reformist pozisyonlara kayması, PKK'nin yıllardır süregelen ve adeta siyasal kimliğinin kopmaz bir parçası haline gelen düzeniçi ve "barışçı" çözüm arayışları, bu sürecin ilk akla gelen ve en çarpıcı örneklerini oluşturuyorlar. O halde marksist leninist komünistler, işlerinin hiç de kolay olmadığını berrak bir biçimde kavramak zorundadırlar. Ama onlar, Lenin'in deyişiyle, "proleter devriminin kolay görevler tanımadığını" bilincindedirler.

Dünya ölçeğinde burjuva emperyalist karşıdevrimin geçici bir zafer kazanmış, devrimin ve sosyalizmin güçleriyle gericiliğin ve kapitalizmin güçleri arasındaki görece orantısızlığın artmış ve devrim dalgasının henüz yükselmeye başlamamış olmasının yeğincelediği tasfiyeciliğin kaynağında kapitalizme ve burjuva ideolojisine boyun eğiş yatıyor. Önümüzdeki tüm bir tarihsel süreç boyunca komünist ve devrimci-demokratik hareketin saflarındaki baş düşman olarak kalmaya devam edecek olan tasfiyeciliğe ve onun içinden çıktığı oportünizme ve reformizme karşı savaşımın yazgısı, Türkiye'de ve diğer ülkelerde

gerçek komünist partilerinin kurulmasına, ideolojik, siyasal ve örgütsel planlarda bolşevikleştirilmesine, yani yalnızca küçük burjuva reformizmi ile değil, küçük burjuva demokratizmi ile de aralarındaki tüm ideolojik köprüleri havaya uçurmalarına ve onların başta işçi sınıfı gelmek üzere geniş sömürülen ve ezilen yığınların başında faşizme, emperyalizme ve kapitalizme karşı kavgayı ilerletmelerine bağlı olacaktır.

* * *

Hem genel olarak dünyada, hem de özel olarak ülkemizde, leninist parti öğretisinin açık tasfiyeciliğe ve onun kaynağını oluşturan sağ oportünizme ve reformizme kıyasla daha az tehlikeli olan bir başka sapmaya, küçük burjuva devrimciliğinde somutlaşan "sol" sapmaya karşı da savunulması gerekmektedir. Burada konunun bizi ilgilendiren yanı, kökü 1960'lara değin uzanan ve maoizme ve gevarizme özdeşleşen "ideolojik öncü" anlayışıdır. Halihazırda Türkiye devrimci-demokratik hareketinin militan kanadında yer alan örgütler ve akımlar tarafından savunulan ve belli ölçülerde komünist saflardaki deneyimsiz ve geri öğeleri de etkilemeye devam eden bu anlayışın sahipleri, leninist parti öğretisine cepheden karşı çıkmamaktadırlar. Onlar leninist parti öğretisinin bazı yanlarını savunmakta, hatta ona görünüşte/biçimsel olarak sahip çıkmakta ya da dahası bu öğretiyi günümüze ve/ya da ülkemiz koşullarına uyguladıklarını ileri sürmektedirler. Bunun en tipik örneklerinden birisi, dogmatizme karşı çıkma, yaratıcı olma, tek tek ülkelerin özgünlüklerini hesaba katma görüntüsü altında leninist proletarya partisi öğretisinin evrenselliğini yadsıyan ("Rusya başkadır, Çin, Küba daha başkadır", Çözüm, Seçme Yazılar, Syf. 612) DHKP-C ve önceli Devrimci Sol'dur. Başarılı bir devrim gerçekleştiren ve kendi kendine "marksist-leninist" ünvanını veren bütün partileri böyle değerlendirme eğiliminde olan bu akıma göre Mao Zedung'un, hizipçiliği ve parti içinde karşıt çizgilerin bulunmasını

teorize eden ve burjuvazi ile barış içinde sözde sosyalizmi inşa eden ÇKP'si de, 1959 devriminden sonra "komünist" olmadıklarını, açıkça söyleyen(*), ama ABD emperyalistlerinin çok yönlü baskısı karşısında Sovyet sosyal-emperyalistlerine yaklaşan Kübalı revizyonistlerce devrimin zaferinden beş yıl sonra kurulan ve Kruşçev, Brejnev ve diğerlerinin kuyruğunda sürüklenen ve hatta Gorbaçov'u savunan Küba KP'si de, Nikaragua devrimini 1979'da zafere ulaştıran, ama demokratik devrimden sosyalist devrime kesintisiz geçiş gibi bir amaç taşımadığı ve kapitalizme karşı olmadığı gibi, Şubat 1990'da yapılan seçimle iktidarı gerici burjuvaziye armağan eden Sandinista Ulusal Kurtuluş Cephesi de "marksist-leninisttir!" (Bkz. "Türkiye Halklarının Yeni Tip Bir Marksist-Leninist Partiyeye İhtiyacı Var", Aynı yerde, Syf. 608-609.)

Türkiye ve dünya devrim pratiğinin pek çok kez gösterdiği gibi, aslında, leninist parti öğretisinden bu iki farklı ve "karşıt" yönde sapmaların aynı sınıfsal kökenden, yani, esas olarak demokratik küçük burjuvaziden beslendikleri ve bu iki sapmanın birbirlerinin tersyüz edilmiş biçimi oldukları ve belirli koşullarda birbirlerine dönüştükleri ve dönüşecekleri söylenebilir ve söylenmelidir. (12 Eylül öncesinde devrimci demokrasinin saflarında yer alan Devrimci Yol ve Kurtuluş çevrelerinin bugün, daha doğrusu yıllardır reformizme evrilmiş oldukları anımsansın.) Küçük burjuva devrimci çizgilerini marksist leninist olarak gösteren devrimci-demokrasinin hedefleri, emperyalizmin, işbirlikçi kapitalizmin ve feodal kalıntıların radikal bir tarzda tasfiyesi, yani demokratik devrimin son sınırına kadar yaşama geçirilmesiyle, bir başka deyişle demokratik bir kapitalizmle sınırlıdır. Anti-kapitalist bir perspektife sahip olmayan bu örgütler, biçimsel olarak marksizm-leninizmi savunmalarına karşın, burjuvazi ile proletarya arasındaki temel çelişmenin son derece keskinleşmiş ve demokratik devrimden sosyalist devrime hızlı ve kesin-

tisiz geçişin koşullarının olgunlaşmış olduğu ülkemizde proletaryanın özel ve tarihsel misyonunu kavramamakta ya da reddetmekte, onu ve onun demokrasi ve sosyalizm savaşımını genel olarak değişik ve çıkarları yer yer çelişen farklı sınıf ve katmanlardan oluşan 'halk'ın ve onun demokrasi savaşımının içinde eritmek için çaba harcamakta ve böylelikle **nesnel olarak** onun antiemperyalist demokratik devrimde hegemonyasını kurmasını ve bu devrime kendi proleter sınıf damgasını vurmasını engellemeye çalışmaktadırlar.(*). Marksist leninist süsü verdikleri kendi küçük burjuva dünya görüşlerini, siyasal çizgilerini, savaşım ve örgütlenme anlayışlarını sınıfa empoze etmeye çalışan devrimci demokrasi, bu anlayışlarına bağlı olarak proletarya yığınlarının proleter diktatörlüğü ve komünizm ruhu ve hedefiyle -teorik ve pratiksel- eğitimini baltalamakta ve onun, **siyasal varlık hakkının** kendisine, yani, en demokratik küçük burjuvazi de içinde olmak üzere tüm diğer sınıf ve katmanlardan bağımsız olarak örgütlenmesine karşı çıkmaktadırlar. Dolayısıyla onlar, genelde proletaryanın sosyalist özlemleri ve marksizm-leninizm ve özelde proletaryanın sınıfsal bağımsızlığı ve leninist parti öğretisi karşısında **nesnel olarak gerici** bir konumda durmaktadırlar. Lenin, bolşevizmin işçi sınıfı hareketi içindeki hangi düşmanlara karşı savaşarak gelişip güçlendiğini sorduğu bir yazısında, oportünizmin bolşevizmin işçi hareketi içindeki baş düşmanı olmuş olduğunu, bunun uluslararası ölçekte de öyle olmaya devam ettiğini ve bu durumun yeterince bilindiğini söyledikten sonra sözlerini şöyle sürdürüyordu:

(*): Devrimin zaferinden yaklaşık dört ay sonra, 21 Mayıs 1959'da Küba halkına hitaben yaptığı bir televizyon konuşmasında Fidel Castro Şöyle diyordu:

"Bizim devrimimiz ne kapitalisttir, ne de komünist!... Biz, kimseyi terörize etmeden ya da kimsenin elini-kolunu bağlamadan insanı dogmalardan kurtarmak, onun eko-

nomisini ve toplumunu özgürleştirmek istiyoruz. Bizim devrimimiz kızıl değil, fakat Sierra Maestra'nın bağrından çıkan asi ordununki gibi zeytin yeşilidir." (Fidel Castro Speaks, Syf. 114.)

Bolşevizmin işçi sınıfı hareketi içindeki öteki düşmanı için, aynı şeyi söyleyemeyiz. Bolşevizmin, anarşizme benzer yanları bulunan ve ondan bir şeyler alan ve tutarlı bir proleter sınıf savaşımının koşullarını ve gereklerini ölçüp biçmeyen şu küçük burjuva devrimciliğine karşı uzun yıllar süren bir savaşım içinde güçlendiği olgusu yurtdışında henüz yeteri kadar bilinmemektedir. (Komünizmin Çocukluk Hastalığı, "Sol" Komünizm, Syf. 21.) Marksist-leninist hareketin küçük burjuva devrimci demokrasisiyle en sıkı bir eylem birliğini sürdürmenin ve hatta bunu emperyalizme ve yerli gericiliğe karşı bir cephe birliğine kadar ilerletmenin mutlak gerekliliği konusunda en küçük bir kararsızlığının olmadığı ve olmayacağı açıktır. Bu, Türkiye ve Kuzey Kürdistan komünist ve devrimci hareketinin saflarında derin köklere sahip olan sektarizme, dar grup ruhuna, ilkesiz ayrılıklara karşı sistemli bir savaşımın sürdürülmesi ve burjuvaziye, faşizme ve emperyalizme karşı savaşımın ateşi içinde pekişecek ve çelikleşecek siyasal dostluk ve dayanışmanın geliştirilmesi için de aynen geçerlidir. Ama, bütün bunların, proleter devrimciliği ile küçük burjuva devrimciliği arasındaki ideolojik karşıtlığın ve derin siyasal ve örgütsel farklılıkların unutulması ve proletarya ile küçük burjuvazi arasındaki sınırların belirsizleştirilmesine onay ve destek verme anlamına gelemeyeceği de aynı ölçüde açıktır. Komünist Enternasyonal'in 6. Dünya Kongresi'nin 1 Eylül 1928'de kabul ettiği ve temel ilkeleri bakımından bugün de geçerliliğini koruyan 'Komünist Enternasyonal Programı'nın "Proleter Diktatörlüğü Savaşımında Komünist Enternasyonal'in Strateji ve Taktiği" bölümünde şunlar söyleniyordu.

"Kapitalizme karşı proleter diktatörlüğü

için yürüttüğü kavgada devrimci komünizm, işçi sınıfı içinde kendini gösteren bir dizi eğilimle karşılaşır; bunların bazıları az ya da çok emperyalist burjuvaziye ideolojik boyun eğişin anlatımıyken ötekiler, zaman zaman finans kapitalin kölelik zincirlerine karşı ayaklanan, fakat savaşımında tutarlı ve bilimsel bir strateji ve taktik izleyemeyen ve bu savaşımı proletaryaya özgü sıkı disiplin temelinde örgütlü bir tarzda yürütemeyen küçük burjuvazinin ideolojik basıncını yansıtır." (The Communist International, 1919,'43, Documents, Cilt. 2, Syf. 513-514.)

Aynı yazıda daha sonra proleter devrimciliği ile reformist ve devrimci karakterdeki tüm küçük burjuva eğilimler arasında kesin ve kalın bir çizgi çekilmekte ve şunlar söylenmektedir:

Lenin; "Hegemonya düşüncesinden vazgeçme reformizmin en kaba biçimidir." (Aktaran Enver Hoca, Emperyalizm ve Devrim, Syf. 304) diyordu.

"Bütün bu eğilimlerin karşısında proleter komünizmi yer almaktadır. Proleter komünizmi, dünya işçi sınıfının güçlü ideolojisi olarak bunlardan ve hepsinden önce sosyal demokrasiden, proleter diktatörlüğü için devrimci savaşımı teoride ve pratikte Marks ve Engels'in öğretisiyle tam bir uyum içinde yürütmesiyle ve bu amaca varmak için proleter kitle eyleminin bütün biçimlerini kullanmasıyla ayırtabilmektedir" (Aynı yerde, Syf. 519.)

* * *

O halde, şimdi asıl konumuza girebiliriz. Ama her şeyden önce unutulmaması gereken bir şey var: Tüm yanlışlarına, çocuksuluklarına ve temelde küçük burjuva dünya görüşünün çerçevesini aşmamış olmaktan kaynaklanan zaaflarına karşın, 1971 devrimci çıkışı gene de bir kopuş, Türkiye devrimci hareketinin tarihinde bir dönüm noktası olmuştur. TKP'nin nesnel koşullara boyun eğme, kendiliğinden gelme hareke-

tin kuyruğunda sürüklenme, devrimci irade, kararlılık ve inisiyatiften yoksunlukla ve kuyrukçulukla karakterize edilen ve giderek derinleşen oportünist legalist ve pro-kemalist çizgisinin damgasını vurduğu bütün bir tarihsel dönemi sona erdirmenin onuru, 1971 devrimci kuşağına aittir. Söz konusu olan, ezilen ve sömürülen yığınlar değil, burjuvazinin sözüm ona muhalif ve ilerici kesimlerine, partilerine, temsilcilerine dayanarak ve her zaman burjuvazinin izin verdiği sınırlar içinde siyaset yapmayı esas almış ve pratikte kemalizmin, burjuvazinin ve devlet aygıtının "sol" kanadının uzantısı olmaktan ileriye gidememiş olan bir geleekten ilk köklü kopuş denemesiydi. Dolayısıyla, onun asıl değeri, pratikte hangi somut ve elle tutulur başarılar imzasını attığında değil, böylesi bir tarihsel denemeye girişilmiş olmasının **kendisinde** yattığıydı. Ama, 12 Eylül 1980 darbesini izleyen yenilgi ve çöküş, yarım yüzyıl boyunca Türkiye devrimci hareketine damgasını vurmuş olan yapısal zaafaların, tek bir devrimci vuruşla üstesinden gelinemeyeceğini ve 1971 devrimci çıkışına karşın esas olarak aşılamadığını, 1974 sonrasında, devrim dalgasının yeniden yükseldiği ve devrimci hareketin yeniden toparlandığı koşullarda, onun görünüşte güçlü organizmasını içten içe kemirmeyi sürdürdüğünü bir kez daha gösterecekti. Hemen hemen hepsinin kökenlerinin, 1971 devrimci hareketini oluşturan THKO (Türkiye Halk Kurtuluş Ordusu), THKP-C (Türkiye Halk Kurtuluş Parti-Cephesi) ve TKP(M-L) [Türkiye Komünist Partisi (Marksist-Leninist)] gibi örgütlere dayanıyor olması asla bir rastlantı olmayan bugünün komünist ve militan devrimci-demokrat akımlarının ve tüm gerçek ve içtenlikli devrimcilerin, onların, önlerine çok zor koşullarda koydukları yüce hedeflerden, gökleri fethetme ruhundan ve devrimci cüret ve özverilerinden öğrenmeye hala gereksinimleri olduğu tartışma götürmez. Ama, onların bir yere kadar kaçınılmaz sayılabilecek hata ve zaafalarını yinelememek, teorize etmemek ve

onların devrimci mirasını devrimci bir tarzda aşmak kaydıyla.

TKP revizyonizmine, onun 1960'lı yıllarda Türkiye'deki varyantlarına ve bu çizginin uluslararası kaynağı olan Sovyet modern revizyonizmine ve esas olarak da bu sağ oportünist akımın siyasal savaşım pratiğine devrimci tepki temelinde gelişen 1971 devrimci hareketi, birçok bakımdan kendisini önceleyen TKP revizyonizmine ve onun varyantlarının, özellikle de edimsel olarak bu revizyonizmin çizgisini izleyen Mihri Belli'nin ve onun çömezi Doğu Perinçek'in sağ oportünist, menşevik ve sol kemalist "Milli Demokratik Devrim" çizgilerinin mekaniksel karşıtı olarak biçimlendi. Biz burada, bu süreci bir bütün olarak incelemeyecek, kendimizi, 1971 devrimci hareketini oluşturan THKO, THKP-C ve TKP(M-L)'nin en önemli ortak paydalarından biri olan "ideolojik öncü" yaklaşımını ve onun dayandığı argümanları eleştirel bir incelemeye tabi tutmakla sınırlayacağız. Ayrıca, zaman zaman ve gerektiği ölçüde bu örgütlerin çizgilerini günümüzde sürdürmekte olan siyasal akımların benzer anlayışlarına da gönderme yapacağız. Yeri gelmişken şunu da anımsatalım: Teori ve pratik alanındaki devrimci bilgi ve deneyim birikiminin bugüne göre çok daha geri olduğu 1960'lı yılların sonu ve 1970'li yılların başında genel olarak, proletaryanın tarihsel rolü, devrimde sınıfların mevzilenmesi, proletaryanın devrimci taktik anlayışı (savaşım ve örgütlenme biçimleri) ve özel olarak leninist parti öğretisi konusunda eksik ve yanlış düşüncelerin egemen olmasının mazur görülmesinin koşulları bir yere kadar vardı. Ama, şimdi hiç kimse, böyle bir gerekçeye sahip değildir ve olamaz. Kendisine marksist-leninist adını veren ve hala o günlerin hatalı ve anti-leninist parti anlayışlarını savunan parti, örgüt ya da çevreler, aşağıda 1971 devrimci hareketinin bileşenlerine yönelteceğimiz eleştirilerin çok daha fazlasını hak etmiş saymalıdırlar kendilerini.

THKO, THKP-C ve TKP(M-L) gibi örgütlerin parti ve parti inşası anlayışı, 1971 devrimci çıkışının köklerine ve içinde olduğu dünya ve Türkiye ortamına değinmeksizin anlaşılabilir. Bu nedenle analizimize 1960'ların dünya ve Türkiye'nin genel durumuna kuşbakışı göz atarak başlayacağız.

1960'lı yıllar, 1920'lerin başlarını izleyen uzun bir aradan sonra ülkemizde ilk kez işçilerin, köylülerin ve gençliğin kitlesel devrimci eylemlerinin ortaya çıktığı bir dönem oldu. DP kliğini deviren 27 Mayıs 1960 askeri darbesinin ardından, burjuvazinin ve egemen sınıfların farklı fraksiyonları arasındaki önemli görüş ayrılıkları, gelişmekte olan sanayii burjuvazisinin gereksinimleri ve sendikalar içinde örgütlenmiş işçiler başta olmak üzere işçi yığınlarının ve radikalleşmekte olan burjuva demokrat aydınların baskısı, bazı sınırlı demokratik hak ve özgürlüklerin kazanılmasını olanaklı kılmıştı. Dünya ölçeğinde devrim dalgasının yükselmekte olmasının da etkisiyle özellikle 1960'lı yılların ikinci yarısında işçi, gençlik ve köylü eylemlerinin daha da yaygınlaşması ve radikalleşmesiyle karakterize olacak olan bu dönem, 15-16 Haziran işçi eylemi ve onu izleyen 12 Mart 1971 askeri faşist darbesiyle kapanacaktı. O zamanın kitlesel devrimci gençlik örgütü Dev-Genç içinde yetişen ve daha sonra THKO, THKP-C ve TKP(M-L)'yi oluşturacak olan devrimci kadrolar geçmişten ciddiye alınabilecek bir devrimci miras devralmamışlar, daha da kötüsü oluşum süreçlerinde bu geçmişin revizyonist mirasının kalıntılarını omuzlarında taşıyarak devrimcileşmek zorunda kalmışlardı. 1960'lı yılları yaşayanlar ya da inceleyenler, o günlerin yeni militan devrimci gençlik kuşağının, özellikle - Şefik Hüsnü-Y. Demir- TKP'sinin kemalizm kuyrukçuluğu, proletaryanın rolünün ve hegemonyasının reddi, legalizm, Türk milliyetçiliği gibi temel yapısal zaafalarını paylaşan- Mihri Belli revizyonizminin okulunda eğitildiğini bilir. 1971 çıkışını hazırlayan

devrimci kadrolar, başta M. Ali Aybar'ın ve Behice Boran ve Saden Aren'in parlamenter oportünizmine, daha sonraları ise M. Belli'nin ve çömezi Doğu Perinçek'in reformist ve burjuva ve "sol" askeri darbe kuyrukçusu çizgisine karşı adım adım gelişen, sancılı ve karmaşık bir savaşım yürüterek yetişmişler, uluslararası alanda revizyonist, maoist, gevarist, troçkist eğilimlerin egemen olduğu ve otoritesi genel bir kabul gören bir marksist-leninist önderliğin bulunmadığı, Türkiye sol hareketinin hemen hemen bütünüyle çeşitli reformist ve revizyonist odakların ideolojik egemenliği altında bulunduğu ve pek çok marksist-leninist klasiğin henüz Türkçe'ye kazandırılmamış olduğu bu konjonktürde kendi göbek bağlarını kendileri kesmek zorunda kalmışlardı. Kendi toplumsal kökenleri itibarıyla ağırlıklı olarak taşra küçük burjuvazisinden gelen devrimci üniversite gençliğinin akademik istemlerle başlayıp hızla AP hükümetine, ABD emperyalizmine, MHP'li sivil faşistlere vb. karşı militan bir siyasal kavgaya dönüşen eylemi içinden çıkan ve marksist-leninist teoriyi -ve bu bağlamda işçi sınıfının tarihsel rolünü ve leninist parti öğretisini- sözcüğün gerçek anlamında özümseyememiş olan bu kadrolar, genelde burjuva dünya görüşünden ve özelden küçük burjuva demokratizminden henüz kopamamışlardı. (Kuşkusuz bu saptama, 1971 devrimci hareketini oluşturan devrimci kadroların, nesnel koşulların da zorlamasıyla ve özellikle 1970'in başlarında Mihri Belli revizyonizminin etkilerinin kırılmaya başlamasıyla birlikte az-çok hızlı bir biçimde marksist-leninist konumlara yaklaşmakta oldukları gerçeğiyle çelişmektedir. (Öte yandan, bu genellemeyi yaparken söz konusu üç ana grup bakımından bu sürecin eşitsiz bir biçimde yaşandığının, maoist niteliğine karşın TKP(M-L)'nin marksizm-leninizme en yakın örgüt konumunda durduğunun altının çizilmesi gerekiyor.) Proletarya, proleter devrimciliği ve leninist proletarya partisi adına konuşan TKP'nin geleneksel revizyonist çizgisine ve

belirli nüanslarla bu anlayışın 1960'lı yıllardaki uzantıları durumunda bulunan Hikmet Kıvılcımlı, Mihri Belli, M. Ali Aybar, Behice Boran, Doğu Perinçek kliklerinin özde TKP'ninkinden hiçbir farkı bulunmayan çizgilerine duyulan içgüdüsel devrimci tepki de, gerçek bir marksist-leninist formasyona sahip olamamış olan bu kadroları proletaryadan uzaklaştırıyor, gençlik, yarı-proletarya ve küçük burjuvazi gibi katmanlara yaklaşıyordu. TKP geleneğinden gelen M. Ali Aybar, B. Boran, S. Aren gibilerinin kendi kuyrukçu, menşevik ve parlamentarist çizgilerini sosyalizm ve sosyalist devrim gevezelikleriyle örtme çabalarının, bu militan devrimcileri, sosyalizm ve sosyalist devrim düşüncesi, söylemi ve propagandasına karşı kuşkulu ve mesafeli durmaya itmesinin temelinde bulunan en önemli faktörlerden birinin gene bu tepkisel yaklaşım olduğunu eklemeliyiz.

Dünya ölçeğindeki gelişmeler de, Türkiye'de küçük burjuva devrimciliğinin öne çıkmasını ve yeni devrimci kuşağa kendi siyasal rengini vermesini olanaklı kılıyor, hatta bunu önemli ölçüde özendiriyordu. Bu alanda, işçi sınıfının tarihsel rolünün/devrimci misyonunun ve buna bağlı olarak leninist parti öğretisinin kavranmasını zorlaştıran üç belli başlı faktörden sözedilebilir:

İkinci dünya savaşını izleyen dönemde belli başlı gelişmiş kapitalist ülkelerde, kapitalizmin görece sakin bir gelişme yaşamasına da bağlı olarak bu ülkelerdeki komünist partilerinin giderek artan ölçülerde sağa kaymaları, sosyal devrim partileri olmaktan çıkmaları ve yığınların yaşam standartlarında meydana gelen görece yükselmenin de yardımıyla, adım adım, işçi sınıfını tekelci burjuvazinin "demokrasisi"ne bağlayan ve onun militan devrimci enerjisini açığa vurmasını frenleyen reformist partilere dönüşmeleri,

SBKP'nin yönetiminin, Stalin'in ölümünden sonra Kruşçev-Brejnev revizyonizminin

eline geçmesine ve bu partinin karşıdevrimci bir odak haline gelmesine bağlı olarak, uluslararası komünist hareketin saflarında yer alan komünist partilerinin büyük çoğunluğunun komünist ve devrimci niteliklerinden arındırılmaları ve adım adım, burjuvaziyle ve emperyalizmle uzlaşma çizgisi izleyen oportünist ve sosyal reformist partilere dönüştürülmeleri.

1950'lerden itibaren klasik sömürgeciliğin süreç içinde tasfiyesi ve yerini yeni sömürgeciliğe bırakmasına paralel olarak, özellikle 1960'larda bir dizi geri ve bağımlı ülkede, esas gövdesini proleter olmayan yığınların (emekçi köylülük vb.) oluşturduğu antiemperyalist ve anti-kolonyalist devrimlerin patlak vermesi ve zafere ulaşması.

Bu koşullar altında, sömürü ve zulme karşı ayağa kalkmakta olan işçi, köylü ve gençlik yığınlarının kendilerini ezen ve sömüren güçlerle, marksizm-leninizmin değil, başka ideolojilerin bayrakları altında savaşa tutuşmaları son derece doğaldı. Lenin'in ve Stalin'in devrimci ve enternasyonalist SBKP'sinin Kruşçev-Brejnev revizyonist kliğinin eline geçerek yozlaştığı, proletarya ve halkların kapitalizme ve emperyalizme karşı ulusal ve toplumsal kurtuluş savaşımalarına sırtını çevirdiği, dünya halklarının baş düşmanı ABD emperyalizmiyle proletarya ve halklara karşı ortak savaşım temelinde stratejik bir uzlaşma çizgisi izlemeye yöneldiği ve kapitalizmden sosyalizme barışçı geçiş, kapitalizmle sosyalizmin barış içinde birarada yaşaması gibi revizyonist politikaları temel almaya başladığı koşullarda, proleter devrimciliğinden boşalan yeri, marksist-leninist renkli küçük burjuva devrimciliğinin doldurması kaçınılmazdı. Bu dönemin devrim isteyen ama marksist-leninist bir formasyona sahip olmayan kadrolarının ve yığınlarının, revizyonist SBKP'nin ve Kruşçev-Brejnev kliğinin doğrudan ya da dolaylı etkisi, yönlendirmesi, müdahalesi sonucunda devrimci ve anti-kapitalist niteliklerini yitiren ve reformist bir yola girmiş bulunan oportünist "komü-

nist" partilerinin pratiğinden yola çıkarak marksizm-leninizme mesafeli durmaları anlaşılabilir. Bekleneceği üzere, onlar, kendi aralarındaki teorik ve siyasal düzey farklılıklarından bağımsız olarak, işçi sınıfını, proleter devrimciliğini ve leninist proletarya partisi öğretisini, haksız yere "komünist" adını taşımaya devam eden bu revizyonist partilerle özdeşleştiriyorlardı. Bu koşullarda onların kahramanlarının, Mao Zedunglar, Che Guevaralar, Fidel Castrolar, Ho Şi Mihler, Amilcar Cabrallar, Yaser Arafatlar, Douglas Bravolar, Carlos Marighellalar, Leyla Halitler, Çaru Mazumdarlar olması ve revizyonist SBKP'den ve Sovyet modern revizyonizminin etki alanı içinde bulunan oportünist "komünist" partilerinden çevirdikleri yüzlerini alternatif devrimci odaklar olarak gördükleri ve zaten bir süre sonra bu savla ortaya çıkacak olan ve çıkan Çin'e ve Küba'ya çevirmeleri de nesnelere doğası gereğiydi. İşte, işçi sınıfının yerine köylülüğü, yarı-proletaryayı ve gençliği, kentlerin yerine kırları, leninist proletarya partisi yerine "ideolojik" öncüyü ve foko'yu, marksist taktik anlayışının yerine silahlı savaşımın ("halk savaşı" ya da gerilla savaşı) mutlaklaştırılmasını, kitlelerin kendi deneyimleri temelinde eğitiminin yerine devrimci öncünün savaşını geçiren, temel esin kaynağı maoizm ve gevarizm olan ve uluslararası boyutlar kazanan küçük burjuva "sol" sapma bu maddi koşullar zemini üzerinde yükseldi. Rusya'daki küçük burjuva devrimci eğilimden ("Sosyalist Devrimciler") söz ederken Lenin,

"Anarşizm, çoğu kez, işçi sınıfı hareketinin oportünist günahları için bir çeşit ceza olmuştur." (Komünizmin Çocukluk Hastalığı, "Sol" Komünizm, Syf. 22) diyordu. Biz de, 1960'lı yıllarda dünya ölçeğinde ve Türkiye'de ortaya çıkan yarı-anarşist küçük burjuva devrimciliğinin, SBKP başta olmak üzere işçi sınıfı partilerinin (ya da bir zamanlar işçi sınıfının devrimci partisi olmuş olan partilerin) dünyada ve Türkiye'de işlediği oportünist günahlar, dahası içine

girdiği revizyonist ihanet için verilmiş bir ceza olduğunu söyleyebiliriz.

1971 devrimci atılımı içinde yer alan örgütlerin parti ve parti inşası sorunlarına yaklaşımını incelemeye başlarken, sözcüğün en genel anlamıyla taktiğin alanına giren savaşım biçimleri sorunuyla örgüt biçimleri ve parti anlayışı arasında kopmaz bir bağlantı olduğunu belirtmeden edemeyeceğiz. Lenin, sosyal demokratların (yani, komünistlerin) kendilerini "işverenlere ve hükümete karşı iktisadi mücadele" ile sınırlamaları gerektiğini savunan ekonomistleri eleştirirken, böyle bir siyasal savaşım anlayışından, "profesyonel devrimcilerden meydana gelen ve bütün halkın gerçek siyasal liderlerinin yönetiminde bulunan bir örgüt"ün doğamayacağını söylüyor ve şöyle devam ediyordu:

"Herhangi bir örgütün niteliğini doğal ve kaçınılmaz olarak belirleyen şey, o örgütün eyleminin içeriğidir." (Ne Yapmalı?, Syf. 125)

Gerçekten de, nasıl bir canlı organizmanın herhangi bir organının yapısıyla, onun işlevi arasında bir neden-sonuç ilişkisi, mantıksal bir bağ varsa, aynı şekilde, siyasal bir organizma olan bir devrimci örgütün yapısıyla işlevi arasında da bir neden-sonuç ilişkisi, mantıksal bir bağ olacaktır.

1971 devrimci hareketinin konumunun bu açıdan incelenmesine THKO'dan başlayacağız. Bu örgütün teorik ve siyasal düzeyinin geriliği, "ideolojik öncü" anlayışının daha net ve açık bir biçimde görülmesini olanaklı kılmaktadır. Ama daha aşağıda da göreceğimiz gibi; marksist-leninist söylemi daha çok içselleştirmiş ve marksizm-leninizmden daha fazla etkilenmiş olmalarına karşın, 1971 devrimci çıkışının diğer iki bileşeniyle THKO arasında -özellikle savaşım ve örgüt biçimleri sorununun ele alınışı ve parti ve parti inşasına ilişkin anlayışları bakımından- öze ilişkin bir fark bulunmamaktadır. O halde işimize başlayabiliriz. THKO'nun teorik ve siyasal görüşleri, he-

men hemen bütünüyle Hüseyin İnan'ın imzasını taşıyan Türkiye Devriminin Yolu adlı broşürde yer almaktadır. Esas olarak, çok kısa süren siyasal-örgütsel yaşamı öncesinde ve sırasında herhangi bir ciddi teorik açılım yapamaması ve Türkiye devriminin temel sorunlarına ilişkin olarak az çok kapsamlı ve sistematik analizler sunamaması nedeniyle THKO'nun, daha sonraki devrimci kuşaklar üzerindeki etkisi, onun önderlerinin devrimci kahramanlığı ve özveri ruhuyla sınırlı kalmıştır. (Bu faktörün, THKO'nun küçük burjuva devrimci çizgisinin, onun izleyicileri olduklarını ileri süren - ve daha sonra TDKP ve TKEP adını alacak olan- örgütlerce "aşılmasını" görece kolay kıldığını da geçerken belirtmeliyiz.) Türkiye Devriminin Yolu adlı broşürde, işçi sınıfının ve köylülüğün devrimdeki rol ve konumları ve devrimin rotası konusunda şunlar söyleniyor:

"Şehirlerin; bağrında gerici sınıfları da barındırması (kırsal alana nazaran çok güçlü bir şekilde) emperyalizmin büyük bir oranda kontrolü altında bulunmaları ve halk savaşının temel gücünü köylüler teşkil edeceğinden; politik mücadelede kırsal alanların temel alınması stratejik bir sorun ve zorunluluktur. Ezilen geniş köylü yığınları kırsal bölgelerde yaşamaktadır. Ve köylüler Sovyet devrim modelinde olduğu gibi yedek güç değil, temel güçtür.

"...(Köylüler-PD.) Halk ordusunun insan gücünü teşkil edeceklerdir. Sanayii proletaryasına gelince, çoğunluğu şehirlerde bulunmaktadır. Ve üretim içindedir. Halk savaşında işçi sınıfı, halk ordusuna, köylüler kadar gelişmesinde ve insan gücü temininde rol oynamayacaktır. Zira üretim içindeki işçi sınıfının üretimi terk ederek uzun dönemli bir halk savaşına katılması olanaksızdır. Şayet bunun tersini düşünür ve şehirleri temel alırsak; politik mücadelede, parti politikasına bağlı mücadele etmesi gereken halk ordusu, yapısı gereği işçi sınıfı ordusu olur, köylüler mücadelede yedek güç durumunda kalır." (Türkiye Dev-

riminin Yolu, Syf. 45-46.)

Aynı broşürde, temel savaşım biçimi ve parti ve parti inşası konusunda ise şunlar söyleniyor:

"THKO'nun politik mücadelesi, kırsal bölgeleri temel alan ve kırdan şehire doğru bir rota çizecek olan strateji içinde gelişecektir. Ordumuzun silahlı mücadeleye başlaması ideolojik bir zorunluluktur. Buna bağlı olarak mücadelede yeni olduğumuz ve henüz halk kitleleriyle ilişkilerimizin sağlam olmadığı bu dönemde THKO, parti ve ordu fonksiyonunu bünyesinde taşımaktadır. Zira pratik sorunlarımız, örgütümüzün, parti-ordu ikilemi ayrımına girmesine ihtiyaç göstermemektedir. THKO doğru politik çizgisi ışığında silahlı mücadelesine devam edecektir. Halk kitlelerinin aktif desteğini sağlayıp, örgütsel ilişkilerin hızlandığı ortama girince, mücadelede işçi sınıfı savaşçısı durumuna gelmiş savaşçılar, partinin ilk kadrolarını oluşturacaklardır." (Aynı yerde, Syf. 48-49.)

"Bazı arkadaşlar, silahlı mücadeleye başlarken, parti olarak ortaya çıkmayışımızı, bir parti anlayışımız olmadığı, politik mücadelede askeri sorunları ön planda tuttuğumuz veya silaha insandan daha çok önem verdiğimiz şeklinde yorumlamaktadırlar... Farklı politik çizgilerin ortaya koyduğu parti anlayışları şu genel ilke içinde değerlendirmek gerekir. Kırsal bölgeleri ve şiddet politikasını temel almayan bir örgütlenme ve parti anlayışı özünde küçük burjuva ideolojisini içerir, hatta örgütün içinde işçiler çoğunlukta olsalar bile. Halk savaşını inkar eden veya onun ciddi hazırlığı içinde olmayan hatalı bir görüşün örgütlenme ve parti meselesinde doğru davranış içinde olması devrimci teorinin ruhuna aykırıdır." (Aynı yerde, Syf. 50.)

Hüseyin İnan, kentleri, işçi sınıfını temel alan bir siyasal çalışma tarzını ve buna dayalı bir parti inşasını savunan anlayışlara karşı eleştirisini şöyle sürdürüyor:

"Yurdumuzda mevcut birçok fraksiyonların ortaya koydukları parti anlayışlarının ortak ve önemli olan hatalı yanı şudur: Şehirleri temel alan ve sanayii proletaryasına yönelen bir çalışma tarzını, parti anlayışı olarak iddia etmektedirler. Şiddet politikası ve devrim stratejimizde zorunlu olan sınıflar ittifakı (temel işçi köylü) ihmal etmektedirler. Bu durum pratikte halk savaşını ihmal etmek ve halk ordusunun devrimdeki fonksiyonunu önemsememektir. Pratikte böyle bir parti anlayışı politik mücadelede oportünist bir çizgi haline gelmektedir. Bu görüşün savunucuları ve pratikteki uygulayıcıları parti meselesini amaç edinmekte (amaç devrimdir) ve partisiz devrim olmaz mantığına indirgemektedirler. Kısaca açıkladığımız böyle parti anlayışı (görüşü) ve politikası, Sovyet devrimindeki parti çalışma tarzının ve gelişmiş kapitalist ülkelerde geçerli olan parti anlayışının, yurdumuza taktik değişikliklerle ithalidir. Sovyetler Birliği devrim modeli ile Türkiye devrim modeli çok farklıdır ve doğal olarak devrim stratejisi ve politik mücadele yöntemleri de farklı olacaktır. Bolşevik partisinin çalışma tarzını ve politikasını yurdumuz şartlarında, politik bir görüş olarak uygulamak, mücadelenin başından oportünizmin batağına saplanmaktır." (Aynı yerde, Syf. 53-54.)

THKO'nun Türkiye devriminin temel sorunlarını ele alırken ortaya koyduğu ve -ana çizgileri bakımından- THKP-C ve TKP(M-L) ile de paylaştığı karakteristik yaklaşımları şöyle özetleyebiliriz:

Devrimin rotası, bütün bir dönem boyunca birincil savaşım biçimi, devrimde sınıfların mevzilenmesi (önder güç, yedek güç vb.) ve proletarya partisinin oluşumu ve bileşimi konularında ileri kapitalist ülkelerle, sömürge ve yarı-sömürge ülkeler ve bu arada Türkiye arasında **esasa ilişkin farklar** bulunmaktadır. Ekim Devrimi modeli, Türkiye gibi ülkeler için geçerli değildir.

Türkiye gibi ülkelerde silahlı savaşım, bütün bir dönem boyunca, yani **devrimin**

zaferine değin, siyasal savaşımın temel ya da birincil biçimidir. Diğer bütün savaşım biçimleri silahlı savaşımına bağımlı olarak gelişeceklerdir. Ezilen ve sömürülen sınıflar, Rus devriminde olduğu gibi "klasik" kitle çalışması yoluyla örgütlenemez ve savaşımına katılamazlar. Burjuva demokrasisinin olmadığı, egemen sınıfların tüm hak alma girişimlerini zorla bastırdığı bu koşullarda, ancak silahlı savaşım yürüten bir devrimci örgüt, yığınlara güven verebilecek ve onları çevresinde toplayabilecektir.

Türkiye gibi ülkelerde emperyalizmin ve işgericiliğin yumuşak karnı kırlardır. Dolayısıyla devrim, karşıdevrimin denetiminin daha güçlü olduğu kentlerden kırlara doğru değil, kırlardan kentlere doğru gelecek, köylüler ya da yoksul köylüler devrimin temel gücünü, asıl dayanağını oluşturacaklardır. Kentlerdeki işçi sınıfı (ve yarı-proletarya), devrimin zaferi açısından belirleyici bir role sahip olmayacaktır. Devrimin ileri bir evresine kadar karşıdevrim kentlerde daha güçlü olacağı için, bu alanlarda girişilecek bir genel ayaklanmayla iktidarı ele geçirmek olanaksızdır.

Türkiye gibi ülkelerde "proletarya partisi"nin **bileşiminde** köylüler ya da yoksul köylüler **belirleyici konumda** olacaklardır. Proletarya ideolojisini benimsemiş olmaları kaydıyla, parti üyelerinin toplumsal kökeninin herhangi bir önemi yoktur. İdeolojik öncülük (ya da önderlik) esastır. Silahlı savaşımı temel alacak olan bu partilerde, siyasal ve askeri önderlik öğelerinin içiçe olduğu ve olacağı bu ülkelerde parti, ancak silahlı savaşım içinde inşa edilebilir.

Türkiye gibi ülkelerde devrimin ve **silahlı savaşımın nesnel koşulları hemen hemen her zaman vardır ve olgundur;** ezilen ve sömürülen yığınlar, ya da en azından onların önemli bir bölümü, egemen sınıflara ve emperyalizme karşı silahlı savaşımına girişecek devrimci güçleri desteklemeye hazırdırlar. Dolayısıyla, asıl önemli ve hatta belirleyici olan, böyle bir savaşımı

yürütecek devrimci irade ve kararlılığa sahip bir öncü örgütün (partinin/ordunun) kurulması ve silahlı savaşımı başlatmasıdır.

THKP-C'nin önderi M. Çayan'a geçiyoruz. Mahir Çayan; 1970 yılında kaleme aldığı "Yeni Oportünizmin Niteliği" adlı yazısında şöyle diyordu: "1905-'17 Rus devrimlerinde devrimin temel ve önder gücü proletarya idi. Köylüler vasıtasız yedek. Neden Çin ve Vietnam demokratik devrimlerinde temel güç proletarya değil de köylüler olmaktadır? Çünkü Rusya'da devrim ordusunun temel gücü genellikle büyük şehirlerde yaşıyordu. Bu nedenle devrim şehirlerden kırların fethedilmesi biçiminde bir rota izledi. Oysa yarı-sömürge ve sömürge ülkelerde: 1) İşçi sınıfının nicelik ve nitelik olarak gelişmiş kapitalist ülkelere oranla zayıf olması, 2) Şehirlerde emperyalizmin denetiminin çok güçlü olması gibi başlıca iki nedenden dolayı milli demokratik devrimin izleyeceği rota, kırlardan şehirlere doğrudur." (Türkiye Halk Kurtuluş Parti-Cephesi, Dava Dosyası, Yazılı Belgeler, Syf. 176-177.)

Gene o, 1971 başlarında yazdığı "Devrimde Sınıfların Mevzilenmesi" adlı makalede şunları söylüyordu.

"Lenin ve Stalin'in formülasyonunda temel güç olarak sadece proletaryadan bahsedilmesinin nedeni devrimde sınıf katılması olarak, kitle gücü olarak, en enerjik ve aktif rolü oynamasından dolayıdır. Şehirlerden kırlara doğru bir rota izleyecek olan böyle bir devrimin ordusunda da (Kızıl Ordu da) kurmayında da (proletarya partisinde de) proleterlerin salt çoğunlukta olması zorunludur. Böyle bir durumda, proletarya partisi sadece ideolojik ve politik bakımdan değil, fiziki bakımdan da proletaryanın öncü müfrezesidir. Proletarya bu devrimin hem temel gücüdür, hem de önder gücüdür. Bir başka deyişle bu devrimde temel savaş alanı şehirler olduğu için devrimin temel kitle gücü de proletarya olmaktadır. Ama emperyalizmin işgali altında olan dolayısıy-

la devrim için kurtuluş savaşının (halk savaşının) zorunlu bir durak olduğu ülkelerin demokratik halk devriminde sınıfların mevzilenmesi bu şekilde değildir. Ülke işgal altındadır. (Gizli veya açık.) Yönetim büyük şehirlerdeki bürokrasi ve militarizmine dayanarak ayakta duran işgalci düşmanın da içinde yer aldığı bir gerici ittifakın elindedir. Emperyalizme arkasını dayamış olan karşıdevrim cephesi proletaryanın yoğun bulunduğu şehirlere ve kilit bölgelere güçlerinin büyüğünü yığıp ve çok sıkı bir denetim kurmuştur. Bu hain yönetimin yumuşak karnı kırlardır. Dünyadaki bütün kurtuluş savaşlarının (halk savaşlarının) pratiği bize şunu söylemektedir; zafere, kırlardan şehirlere doğru bir rota izleyen, çeşitli aşamalardan geçen, halkın örgütlü savaşıyla varılabilir." (Aynı yerde, Syf. 251-252.)

M. Çayan sözleri şöyle sürdürüyor:

"Bundan dolayı bu tür ülkelerin proleter siyasi kitle partisi, şehirlerin temel alındığı, Sovyetik ayaklanma ile devrimin zafere ulaşacağı ülkelerin proletarya partisindeki gibi, aynı zamanda da proletaryanın fiziki öncü müfrezesi değildir. Bu ülkelerdeki proleter siyasi partiler, ideolojik ve politik kuruluşlardır...

"İdeolojik öncülük proletarya partisinde fakir köylülerin sayıca ağır basması ve bu partinin proletaryanın öncü müfrezesi olarak, halk savaşını yönlendirmesidir. Emperyalizmi yenerek devrim yapmış olan dünyada bütün sömürge, yarı-sömürge ülkelerin pratiği, proletaryanın devrimde öncülüğünün ideolojik öncülük olduğunu ortaya koymaktadır" (Aynı yerde, Syf. 253.)

Aslında, 1959 yılında, oldukça özgün koşullarda zafere ulaşmış olan Küba Devriminden ve onun önderlerinin stratejik düşüncelerinden etkilenmiş olan M. Çayan, marksizm-leninizmin yaratıcı bir tarzda uygulanması anlamına geldiğini düşündüğü bu devrimin tüm sömürge ve yarı-sömürge ülkeler için bir çeşit model oluş-

turduğu kanısındadır. O, "Kesintisiz Devrim II-III" adlı yazısında, "3. Genel Bunalım Dönemi" (M. Çayan'ın, II. dünya savaşı sonrası dönemi tanımlamak için kullandığı kavram- P.D.) koşullarının devrimci çizgisini şöyle anlatıyor:

"Küba Devrimi, çalışma tarzıyla, takip ettiği rota itibarıyla bu tarihsel dönemin özelliklerinin bir sonucudur. (Küba Proleter Devrimi hariç bütün devrimler iki evren savaşının altüst oluşları içinde olmuştur.) Silahlı propagandanın temel mücadele biçimi olması ve de halkın devrimci öncülerinin bu somut tarihsel durumun pratiğine uygulanması sonucu ortaya çıkmış olan, bütün emperyalist hegemonya altında olan ülkelerin proleter devrimcilerinin bolşevik çizgisidir." (Kesintisiz Devrim, Syf. 120.)

Partisini, "diyalektik ve tarihi materyalizmin ışığında kurulmuş leninist bir parti" ve bu partinin örgütsel ilkesini "politik ve askeri liderliğin birliği" olarak tanımlayan M. Çayan; temel olarak aldığı silahlı savaşla diğer savaşım biçimleri arasında ilişkiyi şöyle anlatıyordu:

"Silahlı propagandayı temel alan örgüt, öteki mücadele biçimlerini de gücü oranında ele alır. Ancak öteki mücadele biçimleri **talidir**. Silahlı propaganda temel mücadele biçimidir. Bu ekonomik ve demokratik kitle hareketlerine seyirci kalınması demek değildir. **Gücüyle orantılı olarak silahlı propagandanın dışındaki, bilinçlendirme, siyasi eğitim, propaganda ve örgütlenme işleri ile uğraşır.**

"Klasik politik kitle mücadelesi ile silahlı propaganda birbirini izler ve birbirinin içinde, birbirine bağımlıdır, her biri diğerini karşılıklı etkiler.

"Silahlı propagandanın dışındaki öteki politik, ekonomik, demokratik mücadele biçimleri silahlı propagandaya tabidir ve silahlı propagandaya göre biçimlenirler.(...)

"İşte silahlı propagandayı temel, öteki politik, ekonomik ve demokratik mücadele

biçimlerini, bu temel mücadele biçimine tabi olarak ele alan devrimci stratejiye **politikleşmiş askeri savaş stratejisi** (PASS-P.D.) denir." (Aynı yerde, Syf. 127.)

Son olarak, TKP(M-L)'nin önderi İbrahim Kaypakkaya'nın görüşlerini ele alacağız. Alıntılardan da görülebileceği gibi, esas olarak Küba'nın (ve diğer Latin Amerika ülkelerinin) devrimci deneyimlerinden ve Che Guevara'nın teorik, siyasi ve askeri görüşlerinden etkilenmiş olan M. Çayan'dan farklı olarak İ. Kaypakkaya, kapitalist gelişme düzeyi bakımından daha geri olan Çin'in (ve diğer Asya ülkelerinin) devrimci deneyimlerinden ve Mao Zedung'un teorik, siyasi ve askeri görüşlerinden etkilenmiştir. Kaypakkaya, haziran 1972'de kaleme aldığı "Şafak Revizyonizmi ile Aramızdaki Ayrılıkların Kökeni ve Gelişmesi" adlı makalesinde, "Mao Zedung Düşüncesi"nin, —hepsinin de yarı-feodal bir sosyo-ekonomik yapıya sahip olduğu varsayılan— tüm geri ve bağımlı ülkeler için geçerli olduğunu savunurken şunları söylüyordu:

"Mao Zedung Düşüncesi'nin yarı-sömürge, yarı-feodal ülkelerde anlamı nedir? Mao Zedung yoldaş, marksist-leninist kesintisiz ve aşamalı devrim teorisini, yarı-sömürge, yarı-feodal ülkelerin şartlarına uygulayarak şu sonuçlara varmıştır: Bu ülkelerde feodalizme karşı yürütülen mücadeleyle, emperyalizme karşı yürütülen mücadele birbirine kopmaz bağlarla bağlıdır. Demokratik halk devriminin özü toprak devrimidir. Toprak devrimi, proletarya önderliğinde halk savaşı yoluyla başarıya ulaşır. Halk savaşı, özünde bir köylü savaşıdır. Proletarya partisi, yoksul ve orta köylülere dayanarak köylük bölgelerde silahlı mücadeleye girişmeli, buralarda kurtarılmış alanlar yaratmalı, bu kurtarılmış alanlar **uzun süreli savaş** içinde genişletilerek buralardan büyük şehirler kuşatılmalı ve en sonunda büyük şehirleri de zapt etmek suretiyle ülke çapında siyasi iktidar ele geçirilmelidir." (Seçme Yazılar, Syf. 268-269.)

O, aynı yazıda; Türkiye işçi sınıfının gelmiş geçmiş en görkemli ve militan eylemlerinden biri, belki de birinci olan 15-16 Haziran direnişinden çıkarılması gereken dersleri anlatırken şunları söylüyordu:

"Dördüncüsü, 15-16 Haziran direnişinin bastırılması, devrimin ilk başlarda şehirlerde başarıya ulaşamayacağını, şehirlerde zaman zaman ortaya çıkacak işçi ayaklanmalarının kırlık bölgelere çekilmediği takdirde bastırılmaya mahkum olduğunu gösterdi." PDA (Proleter Devrimci Aydınlik-P.D.) kliğinin belirsiz bir gelecekte genel ayaklanma ile iktidarı ele geçirme hayallerine ağır bir darbe indirdi." (Aynı yerde, Syf. 274.)

Bu makalenin "Şafak Revizyonizmi ile Ayrıldığıımız Noktalar" başlıklı bölümünde ise TKP(M-L)'nin TİİKP'den kopmasından önce, başını D. Perinçek'in çektiği TİİKP (Türkiye İhtilalci İşçi Köylü Partisi) içindeki devrimci muhalefetin odağını oluşturan ve İ. Kaypakkaya tarafından yönetilen Doğu Anadolu Bölge Komitesi'nin ünlü Şubat Kararı aktarılıyor. DABK Şubat Kararı'nda diğer şeylerin yanısıra şu saptamalar yer almaktadır:

"1- Genel olarak dünyada ve özel olarak Türkiye'de objektif şartlar devrime son derece elverişlidir. Emperyalizm ve gerici-ler, bütün dünyada buhrandan buhrana sürüklenmekte, bunun sonucu olarak, işçi sınıfı ve bütün devrimci halklara karşı azgınca saldırılara girişmekte, işçi sınıfı ve devrimci halklar ise Türkiye halkları da dahil, her geçen gün daha büyük kitleler halinde hışımla ayağa kalkmakta, gerici şiddete devrimci şiddetle karşı koymaktadır. Asya'nın, Afrika'nın, Latin Amerika'nın birçok ezilen halkları işçi sınıfı önderliğinde silahlı mücadele yürütmektedir.

"2- Ülkemizde de işçilerin, yoksul köylülerin ve diğer devrimci sınıf ve tabakaların mücadelesi son yıllarda hızla büyümüş, gittikçe şiddetlenmiş ve yer yer silahlı çatışmalara kadar varmıştır. Şimdi işçi sınıfı-

mızın ve yoksul köylülerimizin büyük çoğunluğu, kurtuluşlarının ancak silahlı mücadeleyle olacağını kavramış durumdadır. Bugün kırlık bölgelerde köylü kitlelerinin başına geçip silahlı mücadeleyi örgütlemeyen ve kararlı, tutarlı, azimli bir şekilde yürütmeyen bir komünist hareket, komünist sıfatına layık olamaz ve devrimci kitlelerden tecrit olur. Bugün ülkemizdeki devrimci mücadele çok önemli bir noktaya, silahlı mücadele yolunu tutmayan bir akımın, bunun adı isterse komünist hareket olsun, kitlelerden tecrit olacağı bir noktaya ulaşmış bulunuyor." (Aynı yerde, Syf. 319.)

İ. Kaypakkaya, devrimin kırları temel alınmasının ve kırdan kente doğru bir rota izlemesinin gerekçelerini ise şöyle koyuyor:

"Özetlersek: 'şehirlerin kırlardan kuşatılması' stratejisini tayin eden şey, devrimle karşıdevrim arasındaki kuvvet ilişkisinin köylerde şehirlere nispetle daha fazla devrimin lehine olmasıdır. **Karşıdevrim zincirinin en zayıf halkasının köylük bölgelerde olmasıdır.** Dolayısıyla, devrim cephesinin köylük bölgelerde daha fazla güç olmasıdır... Feodalizmin mevcudiyeti, genel olarak köylü nüfusunun fazla olması ve bir bütün olarak köylü kitlesinin devrimci olması sonucunu doğurur. Bu durum, köylük bölgelerdeki kuvvet dengesini, devrimin (demokratik devrimin) lehine olarak etkiler. Ayrıca feodalizmin varlığı, sanayiinin ve dolayısıyla işçi sınıfının nisbeten zayıf olmasına yol açacağı için, şehirlerde kuvvet ilişkisini, devrimin aleyhine olarak etkiler. Bir ülkenin yarı-sömürge olması veya sömürge olması da, şehirlerdeki kuvvet ilişkisini, devrimin aleyhine olarak etkiler. Bu iki şart bir arada, kırlık bölgelerin esas mücadele alanı olmasını, 'şehirlerin kırlardan kuşatılması' stratejisinin güdülmesini gerektirir." (Aynı yerde, Syf. 397.)

Kitlelere önderlik edecek, güven verecek, kararlı, enerjik, akıllı bir komünist önderliğin "bugün ülkemizde silahlı mücadelenin alevleri içinde doğup gelişebil"eceğini

savunan İ. Kaypakkaya, daha ilerde demokratik halk devriminde ve proletarya partisinin oluşumunda köylülüğün (yani yoksul ve orta köylülerin) rolünü anlamadığını ileri sürdüğü "Şafak revizyonistlerini", yani D. Perinçek ve ortaklarını şöyle eleştiriyor:

"Demokratik halk devriminde proletarya, esas olarak köylülere dayanmalıdır. Köylülüğün temel güç olması sorunu, Mao Zedung yoldaşın demokratik halk devrimi teorisinin en önemli unsurlarından biridir. Bu meseleyi kavramadan, feodalizme ve emperyalizme karşı mücadelede zafere ulaşmak imkansızdır. Böyle önemli bir konuda bizim burjuva bayların tutumu nedir? Onlar, önce, proletaryanın temel güç olduğu safatasını yaydılar.

"15-16 Haziran Büyük İşçi Direnişi'ni izleyen sıkıyönetim döneminde, saflarda revizyonizme karşı mücadele açılınca, revizyonistler bu konuda da sessizce bir manevra yaptılar ve tam da bir burjuva hokkabazlığı ile, Türkiye'nin özel şartlarından(!) dolayı, proletaryanın ve köylülerin, ikisinin birden temel güç olduğunu ileri sürdüler.

"Şimdi, revizyonizmin başı olan kişiye göre; 'proletarya partisinde, işçiler mutlak çoğunlukta olmalıdır.' Bu fikir devrimin temel gücü meselesiyle doğrudan ilgilidir. Devrimin temel gücünün köylüler olduğu yarı-sömürge, yarı-feodal ülkelerde, proletarya partisinde kaçınılmaz olarak köylüler çoğunluğu teşkil ederler. Bunu reddetmek, gerçekte devrimin temel gücünün köylüler olduğunu reddetmektir." (Aynı yerde, Syf. 399-400.)

(Devam Edecek...)

BİRLİK DEVRİMİNİN DERSLERİ, PARTİNİN KURULUŞU VE GELİŞİMİ

GİRİŞ

TKİH, TKP/ML Hareketi ve TKP(ML)YİÖ'nün birleşmeleri ve partiyi oluşturmaları, komünist hareketin tarihsel gelişimi sürecinde bir devrimdir. Bu devrim, komünistlere birçok bakımdan yılların kazandıramadığı bilgi ve deneyimi kazandırdı; savaşçıları eğitti yeni savaşçıların hızla öne atılmasının önünü açtı.

Birlik çalışmalarının başarısı ve yeni örgütün ilanı, ideolojik donanımın geliştirilmesi ve pekiştirilmesi süreci oldu. Bu, zorun başarılmıştır.

Çok yönlü, zorlu ve verimli bir mücadelenin ürünü ve ifadesi olan birliğin, partinin kuruluşunun ve gelişiminin materyalist bir bakış açısı ışığında anlaşılması ve bunun deneylerinin içselleştirilmesi önemlidir. Bu, sadece geride bırakılan bir süreç için değil, bundan sonrası için de, partinin gelişimi ve geleceği için de gereklidir, vazgeçilmezdir. Kuşkusuz, birliğin derslerinin kapsamlı bir analize konu edilmesi ihtiyacı olsa da, bu çalışmada bu derslerin bütünlüklü, ama özet bir tablosu verilecek, özellikle de partinin gelişimi en genel çizgileriyle verilme-ye çalışılacaktır.

Birlik davasının ağır yük ve sorumluluklarını

omuzlamış marksist leninist komünistlerin attıkları dev adımın ideolojik, politik ve örgütsel anlamı bugün daha iyi görülebiliyor. Birlik ve Parti ilanı, üstlenilen sorumluluk ve görevin tarihi misyonunun bilincinde olarak yapılan daha üst bir nitel sıçramadır. Zira, burada yarını kurmaktır sözkonusu olan. Bu büyük davanın en ağır yüklerini tam bir kararlılıkla omuzlama bilinç, irade ve kararlılığını göstermenin, partiyi her alanda öncü konumlara yükseltmenin anlamı, partinin kuruluşunun yıldönümünde daha da derinleşmiş bulunuyor. Parti gerçeği, muazzam bir ilerleme, sıçrama ve atılımın ifadesidir.

I. BÖLÜM

Zorlu Bir Mücadelenin Kazanımı

Marksist-leninist teori, her önemli siyasal ve toplumsal sıçrama dönem ve anlarının, bu sıçramayı gerçekleştirecek toplumsal güçlerde ve dinamiklerde bir büyük gerginliği mayaladığını, bu büyük gerginliğin, bu büyük güçleri ağır doğum sancılarıyla sarstığını öğretir. Birlik iradesini ortaya koyan komünistler, bu ağır doğum sancılarına kendilerini hazırladı, sonuçların vereceği acılarla, sendeleyip birlik iradesini ve komünist sağduyuyu yitirmediler. Birlik, büyük acılar, kırgınlıklar pahasına elde

edildi. Ve süreç içerisinde adım adım gerçekleştirildi.

MLKP-K'nın kuruluşu büyük bir mücadelenin ürünü ve ifadesiydi. Bu mücadele, hem örgütler arasında ve hem de örgütlerin kendi içinde yaşandı. Ve yine mücadele, hem farklı düşünceler ve hem de yöntem sorunlarında sürdü. Süreç ilerledikçe de, bu mücadele dar, sekter ve grupçu yaklaşımlara karşı mücadele olarak kapsamı daha da büyüdü.

TKP/ML Hareketi ve TKİH'in yürüte geldiği birlik çalışması ve mücadelesinin '89 sonbaharından birliğin gerçekleştiği '94 yazına değin uzanan 5 yıla yaklaşan bir tarihi vardır. '89 sonbaharında başlatılan, KBEK kuruluşu ile ilerleyen ilk çalışmalar, başlangıçtaki aşırıya varan iyimser yaklaşımların şekillendirdiği birlik isteği ve somut bir biçimde kalıba dökülmemiş de olsa birlik iradesinin varlığına karşın, '90 ilkyazında tıkanma noktasına geldi. Bu durum depresen önyargılar ve yükselen güven eksikliği ile birleşerek tam bir tıkanma ve güven bunalımı boyutuna ulaştı. Çözüm ve çıkış arayışları başarılı olamadı. Güven bunalımını aşacak, tıkanıklığın önünü açacak yöntemler üzerinde bir ortak irade oluşturulamadı.

TKİH'in I.Kongresi ve TKP/ML Hareketi'nin 4.GK'sı, '91 yazında amacına ulaşarak, başarılı olmayan birlik çalışmasının ardından toplandı. İki örgütün Kongre ve Genel Konferansı, geriye dönük değerlendirmeler yaptılar. Ancak birlik çalışmalarının önünü kesme durumunda da olmadılar. Nitekim Nisan '94'teki Birlik Olanaklarını Değerlendirme Toplantısı (BODT) bunun bir ifadesiydi. BODT, özetlenen sürecin bir uzantısı ve vardığı bir yeni aşamayıydı. Böyle bir toplantının ön açıcı olduğu pratik olarak da kanıtlandı.

BODT'in ortaya koyduğu devrimci irade ve inşa ettiği Birlik Planı değerlendirilirken, yürütülen mantık ve yaklaşımın anlaşması özel bir önem taşıyordu. Toplantı, iki örgüt

arasında, ilkeli birlik için gerekli temelin mevcut olduğunu saptamıştı. Örgütsel birlik için gerekli temelin varlığının saptanması belirleyici bir önemdeydi. Çünkü bu saptama, örgütler bakımından birlik sorununun çözümünde bulunulan aşmayı ya da tarihsel "an"ı vurguluyordu. Eğer böyle ortak ideolojik bir temel mevcut olmasaydı, çözümü pratik devrimci eylemin gündemindeki bir sorun olarak örgütsel birlik tartışma gündemine bile alınmazdı. Öncelikle örgütsel birliğe ön gelen teorik ve programatik birliğin, örgütsel birliğin üzerine yükseleceği ortak ideolojik temelin hazırlanması gerekirdi. Bu temelin varlığı bir gerçektir. Ve bunun böyle olduğu sonrası süreçte de açığa çıktı. Birlik planı, ilkeli birlik için gerekli ortak temelin varolduğu saptamasına bağlı olarak, ayrılıkların ve sorunların aşılmasının anahtarını, birliği gerçekleştirebilecek sağlam bir devrimci iradenin oluşturulmasında görüyordu. Geriye dönük değerlendirmelerinde de, ilkeli bir birlik için gerekli ortak temelin varlığına karşın birliğin gerçekleştirilmemiş olmasını ya da tıkanıklığın aşılmasını, ortak bir devrimci iradenin yaratılmamış olması gibi ana ve belirleyici bir nedene dayandırıyor.

Başarısız birlik çalışması döneminin önemli bir dersi de, birlik mücadelesinin görev ve sorunlarının örgütlerin kitlesine maledilmemesi ve birlik çalışmasına ve tartışmalarına örgütlerin kitlesinin etkili bir biçimde katılmasının örgütlenememiş olmasıydı. Güçlü birlik isteği sağlam bir birlik iradesine dönüştürülmedi, zayıf birlik iradesinin kırıldığı ve çalışmanın tıkanıdığı dönemde, birlik isteği de hızla zayıfladı. Ancak büyük ya da küçük zorluklar, engel, problem ve tersliklere dayanıklı sağlam bir birlik politikası oluşturarak, birlik çalışması ancak bu şekilde başarıya ulaşabilirdi ve öyle de oldu. Bu zorunlu bir mücadelenin kazanımı olduğu gibi, olmazın da başarılmasıydı. Nitelik bir sıçramaydı sözkonusu olan. Sergilenen örneği az bulunur bir deneyimdi.

Birliğin Tarihsel Anlamı Ve Önemi

Mevcut iç ve uluslararası politik durumun özgünlükleri, belli başlı bir kaç örgüt biçiminde parçalanmış olan ülkemiz komünist hareketinin birliğini her zamankinden daha acil bir sorun olarak öne çıkarmıştı. Modern revizyonizmin emperyalizm önünde diz çökerek havlu atması, kapitalist restorasyonun varabileceği en ileri noktaya ulaşmasının dünya çapındaki yıkıcı etkileri gelişen Kürt ulusal kurtuluş mücadelesi ve '89 baharında ve daha sonra '90 sonu ve '91 başında yükselen işçi kitle grev dalgasının objektif karşı koyuşu ile geri atılmıştı. Dünya çapında, "elveda proletarya" şiarıyla marksizm-leninizme, devrim ve sosyalizm ideallerine, dünya komünist ve devrimci hareketine karşı başını emperyalizmin çektiği dünya gericiliğinin yürüttüğü savaşım, modern revizyonizmin tümüyle ve apaçık bir biçimde onların saflarına geçmesiyle daha da boyutlanan bir karşıdevrimci dalga olarak gelişmişti. Denilebilir ki, dünya komünist hareketinin son 30 küsur yıllık tarihinde yaşadığı parçalanma, küçülme ve kan kaybı da bu dönemde en alt düzeye varmış ve adeta dibe vurmuştu.

İşçi hareketindeki görece duraksama ve düşüş, ulusal kurtuluş mücadelesindeki yorgunluk belirtileri ve PKK'nin reformizme yöneldiği koşullarda yeni uluslararası karşıdevrimci dalganın yıkıcı etkileri gecikmeli bir biçimde ülkemiz devrimci ve komünist hareketinde kendini göstermiş, yeni bir tasfiyeci dalgayı mayalamış ve bu durum köklü olarak değişmemişti. Ülkemiz solunda komünist hareketin, bu yeni uluslararası karşıdevrimci dalgaya karşı korunma ve savunma çizgisinden çıkarak ileriye doğru devrimci hamleler yapması moral üstünlüğünü ele alması ve devrimcilere yeni bir ufuk açması acil pratik bir görev olarak kendisini dayatmıştı. Birlik, bu koşullar altında, daha büyük mücadelelere girme istek, kararlılık ve iradesi olarak mevcut duruma devrimci bir yanıt olarak büyük bir önem kazanmıştı.

Basit antifaşist eylem birliklerine bile yabancı olan coğrafyamızda, böylesi bir birliğin gerçekleştirilmiş olması övgüye değerdir. Zira bu gelişme, yeni bir geleneğin ifadesiydi ve öyle olduğu geçen iki yılın pratiği tarafından da doğrulandı.

Devrimci hareketin durmadan parçalandığı, devrimci ve komünist hareketin kitleselleşmesinin ve büyüme hızının zayıf olduğu, bir tür büyüyememe krizi yaşadığı, yığın hareketinde devrimcileşmenin zayıf olduğu, proletarya hareketiyle Kürt ulusal kurtuluşçu hareketi devrimci temelde bir bağlaşma gerçekleştirmediği, tasfiyeci baskılanmanın coğrafyamızda da giderek etkilerinin değişik biçimlerde daha fazla görüldüğü, tasfiyeci baskılanmanın yeni arayışlara sürüklenmede daha fazla etkili olduğu koşullarda, atılan bu adımın anlamı ve rolü bugün daha iyi değerlendirilebilir.

Böyle olduğu içindir ki, bu birlik; komünist hareketi daha ileri taşıma çabasıydı; çıkışsızlığa karşı yeni ve daha üst bir hamleydi; ayınların aynı yerde, ayrılmanın ayrı yerde yer alması gerektiğinin bir ifadesiydi; ilkesel ve güncel siyasal önemdeki bir görevi başarıyla çözmeye girişimiydi. Uzun sözün özü, bu birlik, Suphi TKP'sinin birleştiriciliğinin devralınması ve sürdürülmesiydi.

Doğrudan bir birlik çalışması deneyimine sahip olmayan iki örgütün (daha sonra buna bir üçüncü örgüt olarak TKP(ML) YİÖ'de katıldı) böylesi bir birliği başarıyla gerçekleştirmesi son derece önemli ve anlamlıdır. Diğer şeylerin yanı sıra, bu, siyasal darlığa, ufuksuzluğa, grupçuluğa, küçük hesaplar peşinde koşmaya, küçük burjuva rekabetçiliğine, vb. vb. karşı da devrimci bir çıkıştı. Tarihsel olarak bakıldığında bu yeni bir geleneği yaratarak, zor olanı başarmak, birlik yolundan partiye yürümektir. Komünistler bu yoldan kendi tarihsel varlık biçimlerine müdahale ettiler. Proletarya devriminin önderliğini yaratmak yolundan; teorinin ve uluslararası deneylerin ışığında, eleştirel aklın süzgecinden

geçirerek ayıklayıp, arındırarak zenginleş-tirmeye yönelme, özdeneyimlerin göster-diği ilerleme yolundan derinleşmek gerek-tiğini kavradılar. Uzun sözün özü, birliğin ete, kemiğe bürünmesi, canlı gerçekler haline gelmesi için, yalçın dağların ulaşıl-maz doruklarına erişmek için ne gerekiyor-sa o yapıldı. Bütün bunlar, devasa bir öz-gürleşmeyi dayatıyordu.

Derin Bir Enternasyonalist İçerik

Komünistlerin üstlenilen sorumluluk ve görevin tarihi misyonunun bilincinde ola-rak birliği gerçekleştirmiş olmasının enter-nasyonalist önem ve anlamı da büyüktür. Bu, '89 sonbaharından beri yürütülen birlik mücadelesi ve çalışmasının, geride kalan, öğrenmek ve dersler çıkarmak zorunda olunan, kazanım, zaaf, eksik ve hatalarına karşı, bütün bu sürecin bir uzantısı, de-vamı, yeni ve ileri bir aşamasıydı. Yeni bir süreci belirleyici tarihsel bir adımdı. Komü-nistler yaklaşık beş yıllık bir birlik çalışması ve mücadelesini yürüttüler. Ancak, dünya komünist hareketi bakımından ele alındı-ğında, Stalin'den sonraki bir kaç on yıllık bütün bir dönemde modern revizyonist ihanetin açtığı ağır tahribat nedeniyle ko-münist hareket parçalanıp, bölünerek, kü-çülerek gelmiş, dünya ölçeğinde devamlı olarak kan kaybetmişti. Birlikte birlikte, ülkemiz zemininde bu tersine döndürül-meye çalışıldı ve bu bakımdan gösterilen devrimci irade, derin enternasyonalist bir içeriğe sahipti. MLKP'nin ortaya koyduğu birlik iradesinde somutlaşan devrimci en-ternasyonalist eğilimin, diğer ülkelerde de belirginleşeceği gerçeği, aynı zamanda bu gelişmenin de ifadesidir. Coğrafyamızda komünistler bu adımı başarıyla attılar ve başka ülkelerdeki komünistlerin birliği eğilimini de güçlendirdiler.

Bu devrimci iradeye sahip çıkmak, bu en-ternasyonalist eğilimi güçlendirmek güncel bir görevdir. Dünyada burjuvazi ve gericili-ğin şahlandığı, yeni bir karşıdevrimci dal-ganın baskılanmasının hala güçlü bir şekil-de etkili olduğu, dünya komünist hareketi-

nin alabildiğine küçüldüğü, tam anlamıyla bir erozyona uğradığı, koşullarda bu birli-ğin gerçekleştirilmesinin enternasyonalist yönü anlaşılırdır.

Dünyada komünist hareketin erozyona uğradığı, güç kaybettiği, bölünüp parça-landığı bir dönemde, yeni tasfiyeci dalga karşısında Türkiye komünist hareketi sağ-lam bir ideolojik tutum takındı, burjuva-revizyonist koro karşısında ideolojik sağ-lamlığını sürdürdü. Karşıdevrimci Alia re-vizyonizminin haince saldırısına karşı da ilkeli ve sağlam bir tutum takınma kararlı-lığını gösterdi. Birlikte birlikte, bu sağlam ideolojik konum, daha da güçlendirildi.

Birliğin gerçekleştirildiği koşullarda (ve bugün de) uluslararası komünist hareket organik bir hareket olmaktan çok, örgütsüz ve dağınıktı. Alabildiğine bölünmüş ve parçalanmıştı. Etkisi son derece zayıftı. Uluslararası komünist hareketin yeniden yapılandırılması, güncel enternasyonalist bir görev olarak kendisini dayattıkça daya-tıyordu. Bu görevin yerine getirilmesinde dünya komünist hareketinin bir parçası ve önemli bir ögesi olarak MLKP önemli ve aktif bir rol oynayabilirdi, oynamalıdır. Birliğin derin enternasyonalist içeriği özel-likle ve öncelikle burada somutlanmakta-dır.

Bu bakımdan, uluslararası önemi açısından bakıldığında;

Birlik; dünya çapında yaşanmakta olan çıkışsızlığa karşı bir yanıtı. MLKP, sahip olduğu sağlam ideolojik temele, istikrarlı ve sınanmış yönetici kadrolarına, devrimci geleneklerine, önemli boyutlardaki deneyim birikimine ve uluslararası bağlantılarına dayanarak, bu alanda önemli bir sıçrama yapabilir ve uluslararası komünist hareketin yeniden yapılandırılmasında bir kaldıraç işlevi görebilir.

Birlik; dünyadaki dağınık komünist güçleri birleştirme çabasıdır. Bugün dünyadaki komünist örgütler son derece küçülmüş-

lerdir. Ve etkileri de son derece cılızdır. Çeşitli ülkelerde yeni komünist gruplar, çevreler doğabilir. Bunun koşulları düne göre daha da olgunlaşmıştır. Marksizmleninizmden güçlü olarak etkilenen gruplar, çevreler vb. ile ilişkiye geçerek onları komünizme kazanmanın önemi daha da artmıştır. Birlik eğiliminin dünya çapındaki güncel bir ihtiyaç olduğu görülmelidir. MLKP'nin ilanı, bu eğilimin bir parçası ve ifadesidir.

Birlik; dünya komünist hareketinin sorunlarına daha aktif müdahale etme, dünya komünist hareketinin yeniden yapılandırılmasında, kendine belli bir misyon biçme çaba ve kararlılığının bir ifadesidir. Uluslararası komünist hareketin tek tek öğelerinin bugün daha çok eleştirici ve toparlayıcı olması gerekiyor. Bu bakımdan, bir çekim merkezinin oluşturulmasına duyulan ihtiyaç daha da artmıştır.

Birlik; marksizm-leninizme ısrarla bağlı kalma ve onu her türden sapma ve saldırı karşısında tavizsizce savunma ve yaratıcı tarzda geliştirme çabasıdır. Türkiye komünist hareketi bakımından, dünya komünist hareketinin sorunlarını ve önündeki görevleri derinlemesine kavrama, marksizmleninizmi anlama ve uygulama yeteneği bakımından bugün daha elverişli koşullar mevcuttur.

Birliğin En İleri Örgütsel Biçimi

Komünistlerin birliği, en ileri örgütsel biçimde oldu. Birlik, Kongre platformunda sağlandı. Birlik kongresi ayrılık noktalarını ve sorunları çözecek en elverişli, en yetkili ve yetenekli araç ya da birlik platformu olarak görüldü ve öyle de oldu.

Nisan '93'te BODT'de kabul edilen Birlik Planı, örgütsel birlik için merkezinde Birlik Kongresi duran ortak bir planı oybirliğiyle kararlaştırmıştı. Bu plan, örgütler ve TKİH'in 2. Kongresi ve TKP/ML Hareketi'nin 5. Kongresi tarafından da onaylanmıştı. Ki bu, birlik için ortaya konan ortak devrimci iradeydi. Bir ilke sorunu ve güncel siyasal bir

görev olarak mücadeleyi ileri çekecek, komünistleri daha büyük mücadelelere hazırlayacak, ihmal edilemez bir devrimci olanağın değerlendirilmesi için oluşturulmuş bu ortak devrimci iradeyi sahiplenmek ve ileri götürmek gerekiyordu. En nihayetinde, birlik süreci, bir biçimde örgütlerin kendi hayatiyetlerine son vermeleri demekti. Yani ayrı örgütler olarak tarihsel ve siyasal misyonlarını tamamladıklarını birleşerek ileriye sıçramak her birinden daha güçlü ve gelişkin bir öncüyü şekillendirerek davayı ve mücadeleyi omuzlamak iddia ve kararlılığında iddialar. Bu iddia ve kararlılığın, bu örgütlerin yapı taşları ve atomları olarak bütün komünistlere mal edilmesi ve onlara bu tarihsel anda sağlıklı bir biçimde karar verme, birliklerini en elverişli örgüt platformlarında etkileme olanağının tanınması, kendi başına önemli olduğu gibi, birlik çalışmasının başarıyla yürütülmesinin ve sonuçlandırılmasının da temel bir koşulu oldu.

Sorunlar örgütlere, bu örgütlerdeki bütün komünistlere maledilerek, örgüt kitleleriyle birlikte yüründü ve hatta bu tartışmaya çalışma gruplarındaki sempatanlar da katıldı. Birlik iradesi, örgütlerin ortak iradesi olarak şekillendi. Buradan olarak, birlik anlayışı ve yöntemi bakımından şu iki ana unsurun başarıyla birleştirildiği özellikle vurgulanmalıdır.

İlki; örgütlerin birlik için ortak bir irade oluşturmaları ve bunu Birlik Kongresi'ne bağlı somut bir plan olarak kararlaştırmaları ve örgütlerin çalışmalarını bu plan ekseninde düzenleme ve yönlendirmeleri gerektiği temel fikridir. Bütün bunlar için belirleyici olan örgütlerin ortak iradesiydi. İkinci unsur; ayrılıklar ve sorunların örgütler ve örgütlerin önderlikleri arasındaki problemler olmaktan çıkarılıp, örgütlerde birleşmiş, örgütlenmiş tek tek komünistler arasındaki ayrılık ve sorunlar düzeyine indirgenmesi, aynı örgütte birleşecek tek tek komünistler arasındaki sorunlar olarak ele alınması temel yaklaşımıydı. Kuşkusuz

bu temel fikir, önderlik unsurunu, kolektivizmi reddetmiyordu ve üzerinde tartışılarak geliştirilecek kongre gündemine dair materyallerin, önderliklerin oluşturacağı komisyon tarafından hazırlanması ve bu materyaller üzerinde, bireylerin ayrılıkları tartışması, tartışmaya yalnızca bireylerin katılımının sağlanması öngörülüyordu. Birlik Kongresi'nin, sorunların çözümü için en ileri araç olarak görülmesi bunu tamamlıyordu.

Genel olarak ayrılıkların çözümü, özel olarak '72-'79 dönemi ayrılığı ve bu ayrılığın ele alınış tarzı konusu, ya da; a) '72-'79 döneminin değerlendirilmesi, b) bunun parti birliği açısından tuttuğu yer ve genel olarak parti birliği sorununu ele alış tarzı konularının haline, Birlik Kongresi öncesinde, sadece örgütlerin iradesiyle çözmeye çalışmak yönteminin yerine, hazırlık sürecinde yapılacak tartışmalara dayalı olarak, Birlik Kongresi'ne, yani Kongre'ye katılacak delegelerin iradesine bırakılmıştı. Bireyler olarak Kongre delegeleri herhangi bir şekilde bağlayıcı örgüt kararı olmaksızın kendi özgür iradeleriyle bu sorunları ve diğer konuları kararlaştıracaklardı.

'90-'91 döneminde ayrılıklar üzerinde örgütlerin resmi görüşleri çerçevesinde ve önderliklerin bir tartışması biçiminde yürütülmüş, bu yolla ilerleme sağlanması bir yana inatlaşma ve katlaşmalar, karşılıklı savunma psikolojisi öne çıkmıştı. Bu yöntem, ayrılıkları giderme ve birlik çalışmasını geliştirmede başarılı ve ilerletici olamamıştı, tersine grupçuluğu körüklemişti. Grup bağlarını güçlendirici, aradaki açığı koruyan ya da artıran yöntemlerle birlik çalışmasının başarıya ulaştırılamayacağı gerçeği birlik politikasında bu bakımdan bir zenginleştirmeyi gerektirmişti.

Buradan olarak; teori, program, strateji, örgütlenme ve taktik sorunlarındaki yaklaşım ve düşünce ayrılıklarının örgütler arasındaki, örgütler ve önderlikleri karşı karşıya getiren, yarıştıran ayrılıklar olmaktan

çıkarıp birliğe karar vermiş örgütlerdeki birleşmiş olan tek tek komünistler arasındaki ayrılıklara indirgeme yaklaşımı benimsendi.

Birlik çalışmalarında örgütlerin irade ve karar verme yöntemiyle, tek tek komünistlerin irade ve karar verme yönteminin uygun biçimlerde birleştirilmesi şu bütün içerisinde değerlendirildi:

Birlik planı ve birlik kararı örgütlerin kolektif iradesiyle alındı.

Birlik Kongresi, örgütlerin kolektif iradesiyle kararlaştırıldı.

Tartışma materyalleri, örgütlerin iradesi doğrultusunda MK'ların atadığı komisyon tarafından hazırlandı.

Önemli ayrılık konularında tek tek bireyler kendi görüş ve tezlerini tartışmaya sundu.

Ayrılıklar üzerinde tartışma, önderlikler, resmi kurumlar arasındaki tartışma olarak değil, örgütlerdeki komünistler arasındaki tartışmalar olarak BK'da sonuçlandırıldı.

Bu tartışmalar ortak karar platformu olarak BK'da sonuçlandırıldı.

BK'ya katılan seçilmiş delegelerin iradesini bağlayıcı herhangi bir örgüt kararı sözkonusu olmadı.

Genel çerçevesi çizilen bu bütünün gösterdiği gibi, örgütlerin birliği politikası, sınırları çizilerek; a) ayrılıkların bireyler arasındaki ayrılıklara indirgenmesi, bireyler arasındaki tartışmalar olarak sürdürülmesi ve b) seçilmiş delegeleri bağlayan örgüt kararlarının olmaması, yani delegelerin tam yetkili olması yaklaşımlarıyla zenginleştirildi.

Böylece aynı zamanda, verimli, sonuç alıcı bir tartışma süreci yaşandı. Değişik düzeylerde sözlü tartışma platformları düzenlendi, bu toplantılarda birlik ve ayrılık yanları daha iyi görüldü ve önyargısız bir şekilde değerlendirildi. Tartışma yayın organı yaklaşık 30 sayı çıktı ve bunların toplamı 1200 sayfayı buldu. Tartışmalarda proleter de-

mokrası geniş bir şekilde uygulandı, bireysel inisiyatif ve yaratıcılık, güçlü bir kolektivizmle birleştirildi. Aynı zamanda, güçlü bir merkezîyetçilik de sergilendi, ortak birlik iradesinden ve kararlarından sapılmadı. Komünistlerin Birlik Kongresi'nin hazırlık çalışmalarına etkin ve enerjik bir biçimde katılmaları, bu yoldan öncelikle ayrılıkları yoldaşça tartışmalarla, birbirinden öğrenme ve yanılığardan ders çıkarma ve düzeltme yeteneği göstererek, çözümü yolunda, daha güçlü ve sağlam ideolojik birliğe ulaşmak çabası üzerinde yoğunlaşmaları hem süreci olumlu yönde hızlandırdı ve hem de başarılı bir şekilde sonuçlandırılmasını sağladı.

Diğer yandan, Birlik Kongresi, tümüyle seçim ilkesine uygun olarak toplandı. İki örgütün bütün üye kitlesinin Kongre'de temsili ve yine TKP(ML)YİÖ'nün de bir biçimde yer alması sağlandı ve böylece TKP(ML)YİÖ ile birliğin önü de açıldı. Sorunlar, ayrılıklar, BK hedefine bağlanarak, bu örgütlerdeki bütün komünistlere maletilerek, tartışmaların örgütlerin resmîyeti arasındaki tartışma şeklinde darlaştırılmasına izin verilmedi. Bu örgütlerde birleşen komünistler, hem bireyler olarak kendilerine ve hem de bu örgütlerdeki komünistlere güvendiler, buradan yola koyuldular. Bu ise, birlik çalışmasına ve birlik politikasına ufuk kazandırdı, anarşi ve kaosa meydan vermeksizin, komünist disiplin korunarak, örgütlerin iradesine dayanarak, Birlik Kongresi sürecinde eski bağların, ilişkilerin çözülmesini ve bu yoldan iradesine Birlik planı dışında herhangi bir kısıtlama getirilmeyen komünistlerin bireyler olarak birlik sürecine etkin ve özgürce katılmaları temelinde, yeni ilişki ve bağların hazırlanması ve yaratılmasını sağlayarak, birlik çalışmasının sağlıklı bir biçimde ilerletilmesine önemli olanaklar yarattı. Bu yaklaşım, birliğin örülmesi sürecinde her komüniste önemli rol ve görevler yükledi, sürecin ilerletilmesi ve sorunların üzerinde dikkat ve enerjisini yoğunlaştırmakla yükümlü

olduğu gerçeğini daha derinden kavradı. Birlik süreci, komple bir çalışma olarak kavrandı, atılan her adım diğerlerini koşullandırdı.

Ayrılıkların ve sorunların aşılmasının anahtarının, birliği gerçekleştirebilecek sağlam bir devrimci iradenin oluşturulmasında görülmesi işin püf noktasıdır. Bu özellikle yeni sürecin sağlam bir temele dayandırılması bakımından da önem taşıyordu. Tarafların ortak bir birlik iradesi oluşturma isteği, birliği elde etme kararlılığının bir göstergesi olarak öne çıktı. Ve bu temel yaklaşım, birlik mücadelesinde komünistlerin kesin bir biçimde hedefe ulaşmasına, önyargı ve güvensizliklerin giderilmesine, birlik arzusunun ve iradesinin güçlenmesine, yoldaşça güven duygusunun geliştirilmesine hizmet etti. Kısacası, ilkeyle esneklik birleştirilerek, güçlü bir devrimci irade sergilendi. İlke sorunları hiçbir şekilde geçiştirilmedi. Farklı düşünceler oportünistçe uzlaştırılmadı. Bu açıdan yoğun bir mücadele sürdü. Yöntem sorunlarında esnek davranıldı. Taraflar çözüm önerilerinde dayatmacı davranmadı, yöntem sorunları uzlaşmazlık konusu haline getirilmedi.

Ayrılıkların ve sorunların doğru bir görüş açısıyla ele alınması, sürecin olumlu bir yönde geliştirilmesi ve sonuçlandırılmasında bir diğer faktördür. Ayrılıklar ne gereğinden çok büyütüldü ve ne de dar, grupçu, sekter ve bölücü bir açıdan ele alındı. Tartışmalar, BK hedefine bağlandı, böylece hedefsiz, amaçsız bir tartışmaya dönüşerek, boş ve umutsuz bir macera halinde yozlaşması önlenildi. Yersiz ve abartılı iyimserlikler, yeni hayal kırıklıklarının, savsaklama ve sürüncemede bırakma, ya da aceleye getirme vb. gibi geçmiş süreçte yaşananlara benzer hatalardan sakınabilmek için geriye dönük saplantısız ve önyargısız değerlendirmelerin yapılması, dersler çıkarma ve öğrenme yeteneği gösterilerek, birlik iradesini somutlaştıran plan, planın artarda gelen, birbirini izleyen ve tamamlayan adımların ve aşamaların nesnel kriterle

değerlendirilmesi önemlidir. Birliğin artık somut bir gerçek haline geldiği Birlik Kongresi'ne değin uzanan sürecin, atılacak adımların, gerçekleştirilecek görevlerin, kullanılacak araç ve yöntemlerin ayrıntılandırılıp geliştirilmesi, süreci zenginleştiren diğer unsurlardı. Nitekim, birlik çalışmasında, bu sürecin her belirli anının görevleri zamanında yerine getirilmeye çalışıldı, adımlar yerinde atıldı. Güçlü bir birlik iradesinin oluşturulması ve bunun ortak bir birlik planı ve politikası haline getirilmesiyle, atılan adımlar daha etkili ve sonuç alıcı oldu. Burada gösterilen her kararsızlık, her tereddüt, birlik çalışmasının geliştirilmesine zarar verdi, ileriye doğru gidişi olumsuz olarak etkiledi.

Somut birlik çalışmasına girildikten ve bir ortak birlik planı oluşturulduktan sonra, buradan itibaren, birlik çalışmasını kesintilere uğratmaksızın, araya çalışmayı tavsatacak, gevşetecek bir zaman sokmaksızın peş peşe gelecek, birbirini tamamlayacak, birlik çalışmasını somut olarak ilerletecek adımların tam bir kararlılıkla, yerinde ve zamanında atılmasının gerekli ve zorunlu olduğu yaşanarak görüldü.

Birlik planının yürürlüğe girdiği yeni durumda, her düzeyde ve bütün alanlarda günlük politik faaliyetlerde ortak çalışma biçimlerinin geliştirilmesi, olanaklı olduğu ölçüde gündemlerin aynılaştırılması için bilinçli ve sistemli bir çalışma içerisinde olundu. Burada birinci noktayı, her alanda ve her düzeyde, çalışmaların bütün dallarında düzenli bağ ve ilişkilerin inşa edilmesi oluşturdu. Bu bağlar, yukarıdan aşağı, güvenli bir biçimde düzenlenmeye, tepeden yapılan çağrı ve planların yanı sıra, her kademe kendi konumu ve özgül durumu içerisinde ortak çalışma ve eylem birliği imkanlarını titiz bir şekilde değerlendirmeye çalıştı. Böylece üç örgütteki komünistler bizzat pratik mücadelenin ihtiyaçlarını omuzlama sürecinde birbirlerini doğrudan tanıma olanağını yakaladı, güven ortamı adım adım örüldü.

Ortak ve güçlü bir birlik iradesinin inşa edilmesi, önyargı ve güvensizliklerin giderilmesine, birlik arzusunun ve isteğinin güçlenmesine, yoldaşça güven duygusunun geliştirilmesine de hizmet etti. Tartışma süreci, kaynaşma süreciyle birlikte götürüldü, güven ortamının sürekli olarak geliştirilmesi sağlandı. Geçmişte örgütler arasında güvensizlik konusu olan sorunlar özel bir biçimde ele alınarak giderilmeye çalışıldı ve böylece önyargılı, grupçu ve sektör duygu ve düşüncelere karşı yoldaşça temelde bir mücadele kesintisiz olarak sürdürüldü, bunların Kongre ortamını kirletmesine izin verilmedi. Bu süreç Kongre ortamında daha da ilerletilerek, delegeler grup bağlarını bir yana iterek, yeni örgütün kurucu üyeleri olarak, bu yeni kimlikle hareket ettiler. Örgütlerin feshi ve birliğin ilanı kararları oybirliğiyle alındı ve böylece olası bir bölünmenin önüne de geçildi. BK'da, komünist sağduyu bu açıdan da ağır bastı. Sert, ama yoldaşça/düzeltilen bir tartışma ortamı BK'da da egemen oldu.

BK'da sorunlar tartışıldı, oylama yöntemiyle çözüldü ya da çözüm yöntemi belirlendi. Bu açıdan, BK'nın oluşturucularının grup kongrelerinden özel farklı bir yanı olmadı. Sorunların ele alınması ve çözümü sözkonusu olduğunda, kesinlikle ortalamanın üzerinde bir ideolojik düzey yakalandı. Kürdistan'ın statüsü ve '72-'79 dönemine ilişkin değerlendirme dışındaki hemen tüm sorunlarda kararlar oybirliğiyle alındı. Birliğin bu kadar sağlam bir zeminde yaşanması, ayrılıkların olmadığı anlamına gelmiyordu. Kuşkusuz ayrılıklar da vardı, ancak bunlar ikincildi. Bu ayrılıklar yoğun olarak tartışıldı, ciddi ve yoldaşça bir mücadeleye konu edildi, ancak giderilemedi. Bu ayrılıklar, bir örgütte olabilecek düşünce ayrılıkları olduğu için, örgütsel birliğin önünde engel görülmedi.

Bütün bunlar, birliğin en ileri örgütsel biçimde yapılandırıldığını gösterdiği gibi, aynı zamanda sağlam bir zeminde, ilkeli ve mücadeleciler bir temelde gerçekleştirildiğini

de açık ve kesin bir şekilde göstermektedir. Birlik, geçmiş dönemde, birlik çalışmalarının tıkanmasına yol açmış sorun ya da sorunların, engel ya da engellerin korunmasıyla değil, tersine bunların aşılması ve giderilmesi sürecinde adım adım elde edildi, birliğin gerektirdiği değişim/dönüşüm güçlü olarak gerçekleşti. Tümünüyle işin gereklerinden hareket edildi, komünistlere birlik ilkesi yol gösterdi ve komünistler arasındaki güven ortamı esas oldu. Birlik, marksist-leninist ilkeler, anlayış ve tezler temeli üzerinde şekillendi. Ortalamanın üstünde sağlam ve güven verici bir ideolojik, siyasal ve örgütsel birliktelik yakalandı. Ulaşılan sonuçlar, ortaya konmuş görevler, belirlenen siyasal ve örgütsel doğrultu tümünüyle mücadeleci bir yönde oldu. Ülkemizde komünist hareketin ve işçi sınıfının mücadelesinin gelişiminin somut bir ihtiyacı ve gereği idi bu. Burada sözkonusu olan geleceğin, komünist hareketin gelişim yönünün karara bağlanmasıydı.

Kısa Bazı Sonuçlar

Buraya kadar anlatılanlardan komünistlerin örgütsel birliğine ilişkin olarak şu sonuçlar çıkarılabilir:

Komünistlerin örgütsel birliği değişik yollardan gerçekleşebilir. Örneğin birlik, önderlerin eliyle yukarıdan aşağıya doğru gerçekleşebilir. Ya da önderliklerin birlik karşısında gerici bir rol oynadığı koşullarda, birlik aşağıdan yukarıya doğru gerçekleşebilir. Veya örgütlerin üye kitlesinin görüşlerinin alınarak referandumla seçilmişlerden oluşan Konferans yoluyla da birlik gerçekleşebilir. Ve yine Kongre yoluyla da birlik gerçekleşebilir. Bu sonuncusu, komünistlerin birliğinin en ileri örgütsel biçimidir.

İlkeli ve mücadeleci olduğu sürece bu yolların tümü de kabul edilebilir. Komünistlerin birliğinin örgütsel biçimlerinden hiçbiri mutlaklaştırılmaz. Aynı zamanda biri, ötekini alternatif de değildir. Her birinin kendi koşulları içerisinde önemi ve anlamı

vardır. Her birinin kendi varlık koşulu içerisinde değerlendirilmesi gerekir.

Bu biçimler, iç ve uluslararası koşullara, komünist hareketin doğuş ve gelişim koşullarına, birlik çalışmasının öne çıkardığı sorunlara, komünist örgütler arasındaki ilişkiye, birlik çalışmaları deneyimlerine vb. göre farklılıklar göstermektedir. Bunun her durumda, verili koşullar içerisinde değerlendirilmesi gerekir. Birlik çalışması son derece somut bir çalışmadır. Temsil sorunu farklılıklar göstermektedir. Temsilin belli bir biçimi mutlak değildir.

Tüm birlik çalışmaları sorunlu bir süreç olmuştur. Sorunlar aşıldıkça birlik çalışmaları olumlu bir yönde gelişmiş ve sonuçlanmış. Her durumda, ilkeyle esnekliğin birleştirilerek ortak bir birlik iradesinin gösterilmesi, birlik çalışmasının anahtarıdır. Yöntemlerde dayatıcı olduğu sürece, sorunlar daha da ağırlaşmış, işler sarp sarmıştır.

Sorunlar, ayrılıklar doğru bir şekilde ele alındığında birlikçi bir görüş açısıyla hareket edildiğinde birliğe doğru gidilmiş, aksi durumdaysa ayrılıklar daha da büyümüş ve hatta sorunlar daha da ağırlaşmıştır. Ayrılıklar, örtülüp gizlenmeksizin, her birinin komünistlerin tek bir komünist partisinde birleşmeleri bakımından nasıl bir öneme sahip olduğu ortaya konarak birlik yanlarının, özellikle de komünistlerin birlik içinde olduğu gerçeğinin öne çıkartılması şarttır. Bu olmaksızın bir adım ilerlenemez.

Komünistlerin bir tek partide birliği zorlu bir süreçtir; bu süreç ağırsız, sancısız olarak ilerletilemez. Birlik için mücadele büyük bir sorumluluk gerektirmektedir. Burada sabır ve kararlılık şarttır. İşin gereklerinden hareket etmek her durumda esas alınmalıdır.

Komünistlerin birliğinin örgütsel biçimi her nasıl gerçekleşirse gerçekleşsin, bu program, tüzük, strateji ve taktikler temeli üzerinde cisimleşmektedir. Bu bakımdan, birlik için savaşılan komünistler, elde ettikleri

kazanımlara, olumlu olan her şeye sınırsız olarak yola devam etmek, ileriye, geleceğe, partiye doğru yürümek durumundadırlar.

Komünistlerin örgütsel birliğine giden yolun temel dinamiği, komünist hareketin gerçeğinin açıklanarak, ayrılıkların ideolojik mücadeleye konu edilmesi ve kaynaşma sürecinin doğru ve sağlıklı temelde sürdürülmesidir. Birlik çalışmalarının bu iki dinamiği birbirini tamamlar. Birlik çalışması komple bir iştir.

Komünistlerin birliği, hem ilke sorunu ve hem de güncel siyasal bir sorundur. Birliğe karşı mücadele etmek, kaçınılmaz olarak bir devrimcilik aşınmasına, gericileşmeye yol açmaktadır. Birlik eğiliminin kötü bir darlık halinde yozlaşması bir çürümedir.

II. BÖLÜM

Parti Gelişimini Ateş Altında Sürdürdü

Birlik devriminden MLKP-K'ya, oradan 1. (Parti ve Birlik) Konferansı'na uzanan süreç, MLKP'nin kuruluşu ve ilanı tarihidir. Partinin kuruluşu ve yükselişi, "eski"den çok temel bir kopuşu, komünist hareketin bugünkü gerçeğini ve geleceğini ifade etmektedir.

Ülkemiz komünist hareketinin gelişim tarihi göz önünde tutulursa, kuşkusuz MLKP'nin ilanı yeni bir başlangıçtı. MLKP grup bağlarının aşılması, grup ruhu karşısında parti ruhunun yükseltilmesi daha ileri görev ve sorumluluklara soyunma, her düzeyde önder konumlara yükselme çabası; daha büyük bir dinamizm ve yönelim, kısacası her bakımdan yeni ve daha güçlü bir atılımdı. Öyle olduğu, olayların çok belirgin bir biçimde hızlanan akışı, partinin bizzat iki yıllık pratiği tarafından doğrulanmıştır. Bu iki yılın pratiği, teori ve ilke bakımından tamamen doğru olan komünistlerin birliği mücadelesinin, devrimci gelişmenin en yaşamsal ihtiyacı olduğunu da pratik biçimde kanıtladı.

Bu aynı zamanda, yeni bağların ve değerlerin şekillendirilip inşa edildiği bir dönem oldu. Daha büyük çaplı mücadelelere girişmeye olanak sağlayacak daha güçlü ve gelişkin bir aracı, proletaryanın marksist leninist komünist partisini yaratma, inşa etme süreci olarak özellikle başlarda, eski yapılar, bağ ve ilişkiler, alışkanlıklar yerlerinden oynadı. Yeniye ve geleceği, karpisler, küçük hesaplar, kendine yontmalar, başkalarını önemsememeler, hafife almalar vb. gibi tutumlarla kurma olanağı yoktu. Daha gelişkin ve daha güçlü bir savaş aracı inşa ederek, daha büyük mücadelelere girmeye hazırlanırken, herkesin büyük düşünmek ve örnek davranışlar sergilemek gibi bir görevi ve sorumluluğu vardı. Çünkü yeni dönem en nihayetinde bütün komünistleri özgün ve özel bir sınavdan geçirecekti. Asıl olan şu üç noktanın iyi anlaşılmasıdır. İlkin; bireyler kendi kendileri hakkındaki değerlendirmelerinde saplantı içinde olmamalı, eleştirilerden ve başkalarından öğrenme komünist alçak gönüllüğüne, bu yeni dönemde daha çok sahip olmalıydılar. İkincisi; her komünist, devrimci eleştiri silahını özenli, sorumlu ve eğitici bir biçimde kullanmalı, yanlış karşısında, yanlışın sahibi kim olursa olsun, hangi kökenden gelirse gelsin mücadelecilik davranmak zorundaydı. Özellikle en fazla ihtiyaç duyulan şey, birleştirici, yapıcı bir görüş açısına sahip olmak ve buna uygun bir pratik sergilemekti. Üçüncüsü; birlik zorlu bir mücadelenin sonucunda başarılmıştı. Günün yakıcı görevi, yeni örgütte, MLKP-K'da birleşmiş güçleri, komünistleri kaynaştırmaktı. MLKP-K'da örgütlenmiş komünistler bunun bilinç ve sorumluluğuyla hareket etmek zorundaydılar. Yeni dönemin kendine özgün sorunlarının, zorluklarının, uyumsuzluklarının olması doğaldı. Ancak bunlar, MLKP'li olma bilinç, azim ve kararlılığıyla çözülecekti. Öyle de oldu. Nitekim, her dönemde birleştirici ve kaynaştırıcı olunmuş, yüksek birlik iradesi bu yeni dönemde de yol göstermeye devam etmiş, birlik tekrar ve tekrar yaratılmış ve en üst düzeyde sürdürül-

müştür.

Eski dönemin hastalıklarının, rekabetçi duyguların, kırgınlıkların, bencil, seker ya da grupçu kaygıların, tutumların, vb. bu yeni dönemde uç vermesine ve yoldaşça ilişkileri ve örgüt içi ortamı zehirlmesine hiçbir şekilde izin verilmedi. Bu şekilde, geçmişin bütün kir ve paslarından arındırılmış, pırl pırl bir örgüt ortamı geliştirilmeye çalışıldı ve bunda başarılı da olundu.

Birlikle birlikte, TKİH ve TKP/ML Hareketi'nde ifadesini bulan komünist öz, daha nitelikli, daha güçlü bir formda, yeniden kalıba dökülmüş ve bir yıl sonra gerçekleştirilen 1. (Parti ve Birlik) Konferansı'yla TKP(ML) YİÖ ile sağlanan birlikle bu süreç daha da olgunlaşmış ve böylece komünist hareket partiye daha fazla yakınlaşmış ve parti ilan edilmiştir. Eski dönem, gruplar dönemi, bu örgütlerin şahsında aşındı, kapandı. Geçmiş dönemde gruplar arasında ve içerisinde yaşanmış sorunlar aşılmış, geride kalmış sorunlar olarak görülüp ilan edildi ve bu açıdan da yeni bir tarz geliştirildi. Böylece parti, geçmişte yaşanmış sorunlara takılıp kalmadı, kendi kendisiyle oyalanmadı. Çünkü parti, dünkü süreçte yaşanmış hiçbir sorunun muhatabı değildi, olmayacaktı. Zira, o her bakımdan yeni bir örgüttü. O, kurulduğu günden beri, kendi safalarında istismarcılığa, grupçu duygu ve düşüncelere hiçbir şekilde izin vermedi; yüzü hep ileriye, geleceğe dönük oldu. MLKP ruhu en başta budur. MLKP'nin yüksek ve yüce bir iradenin ürünü ve ifadesi olduğu hiçbir zaman unutulmadı. O, iplik bağıyla bağlı bir insanlar topluluğu değildi. Sahip olduğu birlikçi ruh ve geleneğine uygun olarak her zorluğu yenebilecek güç ve yetenekte olduğunu bizzat kendi pratiğiyle gösterdi. "Bu birlik fazla gitmez, en fazla 6 ay sonra dağılır" diyenler yanıldılar. O uğursuz öngörü gerçekleşmedi. Grupçuluğun alıklaştırdığı küflü beyinlerin bu işin sırrını anlamaları düşünülemez bile!

Yeni dönemin anahtar sorunu, değişim ve

dönüşümdü. Herkes değişimi/dönüşümü kendinden başlatmak zorundaydı. Birlik, değişim, dönüşüm için gerekli dinamikleri yaratmıştı. Bu değişim isteği, MLKP'nin idealleriyle ve büyük iddialarıyla bağlıdır ve gelişimin yönünü ve geleceği ifade ediyordu. MLKP'nin gelişen perspektiflerinin, büyüyen mücadele azim ve kararlılığının cisimleşmesidir. Değişimin yönü ve hedefi örgütü/partiyi her bakımdan önder konumlara yükseltmesi, yeni dönemin sorunlarını ve özgünlüklerini içselleştirme temelinde, her kademedede, kadro ve organların görev ve sorumluluklarının gereklerine göre konumlandırılması ve işlevselleştirilmesiydi. Ne var ki, bazıları bunu anlayamadı. Partinin kendilerine sunduğu bu değerli olanağı değerlendirip, kendilerini yenileyemediler. Bunlar, ya partiden koptu, ya da partinin sıçramalı gelişmesini yakalayamadılar, dolayısıyla gelişmeleri zayıf kaldı. Yurtdışında olduğu gibi, diğer bazıları da bir hizip taslağı olarak örgütlenerek, partinin yasalarını ve partinin kendilerine sunduğu olanakları partiye karşı kullandılar ve çürümüşlüklerini gizlemeye çalıştılar.

Birlik, ya da MLKP, oluşturucularının ayrı ayrı veya birlikte basit bir tekrarı ya da aritmetik bir toplamı değildi. Aksine hemen her bakımdan daha ileri bir sentez olduğu pratikte de görüldü. MLKP, oluşturucularının bütün devrimci ve marksist-leninist değer ve birikimlerinin, bütün doğrularının tavizsiz ve dolaysız savunucusu olma, buradan işe koyulma rotasından milim sapmadı. Zira o köksüz bir ağaç değildi. MLKP teori ve pratiği, yüksek bir devrimci irade göstermekten; devrimci yığın hareketini örgütleyip geliştirmekten; bu çalışmanın ideolojik, politik ve örgütsel ihtiyaçlarını yanıtlayarak, işçi sınıfının derinliklerinde partinin örgütsel temellerini geliştirmekten ve her geçen gün daha çok proletaryanın savaşımının öncü konumlarına yükselmekten; öncü partiden önder partiye geçmek için çalışmaktan ve mücadele etmekten başka anlama gelmiyordu.

Böyle olduğu içindir ki, bütün cephelelerdeki mücadeleleriyle, tüm çaba ve çalışmalarıyla, MLKP'nin, proletaryanın öncü savaşçı birliğinin mücadele içinde geliştiği ve hemen her bakımdan yeni bir momenti yakaladığı, gelişmesini kesintisiz olarak bu yönde sürdürdüğü çıplak bir gerçektir.

MLKP, her bakımdan yeni bir hamledir. Örgütsel çalışmada ve politika yapma tarzında köklü değişikliklere yönelim, komünistlerin yeni dönemdeki en büyük avantajıydı. Bütün sorun bunu olanaklı olan en iyi biçimde değerlendirebilme yeteneğini gösterebilmektir. Bu başarıldı. Yeni dönemde, sorunları ele almada, yeni bir tarzı geliştirmek, söz ile eylem arasında güçlü bir uyum göstermek, yüzü hep ileriye, geleceğe dönük bir güç olarak konumlanmak, vb. bütün bunlar partinin yapılandırılmasının temeli oldu. Birlik öncesi, geçmişin kendi tarihi içinde var olan özgün devrimci tarz ve zihniyet tekrar edilmedi. Bu bakımdan sağlıklı bir devrimci dönüşüm ve gelişme çizgisine girildi.

Parti, uluslararası alanda yeni bir tarzı egemen kılmaya çalıştı. Özellikle, Birlik Kongresi'nden sonra başlayan bu çalışma, giderek kısa sürede gelişti. Bu çalışmanın hedefleri; dünya komünist ve devrimci hareketinin bugünkü durumu ve var olan çeşitli komünist ve devrimci partileri tanımak; MLKP'nin siyasal çizgisini ve çalışmalarını ve Türkiye ve Kürdistan'daki siyasal durumu diğer komünist ve devrimci parti ve örgütlere aktarmak ve uluslararası alandaki deneyimden partinin ve Türkiye ve K. Kürdistan komünist ve devrimci hareketinin öğrenmesini sağlamak; her tür ve renkten oportünizme ve revizyonizme karşı savaşımı uluslararası alanda da yaygınlaştırarak yeni bir Komünist Enternasyonal'in oluşumunun koşullarını hazırlamaya katkıda bulunmak biçiminde özetlenebilir. Yeni dönemde, parti, enternasyonal ilişkileri geliştirmede tutuk davranmadı. Eski dönemin dar, tutuk ve iddialı olmayan düşünüş tarzı ve pratiği aşıldı. Uluslararası ko-

münist hareketin yeniden yapılandırılmasında, parti, aktif bir rol oynama, daha fazla sorumluluk üstlenme görüşü açısından hareket etti. Birçok ilerici, yurtsever, devrimci ve komünist kurum ve kuruluşla ilişkiye geçildi, sistemli bağlar geliştirildi ve parti güçleri proletarya enternasyonalizmi temelinde bir dizi etkinlikte aktif olarak yer aldı.

Teorik çalışma ve ideolojik mücadele görevleri sözkonusu olduğunda, parti yenibir tarzı geliştirmeye çalıştı. Dünya çapında büyük çalkantıların yaşandığı, her cepheden marksizm-leninizme, devrim ve sosyalizm ideallerine saldırıların yoğun ve sistemli olarak sürdürüldüğü bir dönemde, partinin teorik temellerinin ve programatik yaklaşımlarının derinleştirilmesi, bu yoğun ideolojik bombardımana karşı koyuşun özel bir biçimde örgütlenmesi yaşamsal önemini koruyordu. Bu aynı zamanda, teorik çalışma ve ideolojik mücadelenin yönü ve önceliklerini de belirliyordu.

Ne var ki, parti, politik ve örgütsel alanda gerçekleştirdiği atılımları, ideolojik-teorik alanda sağlayamadı. Teorik çalışma ve ideolojik mücadelede kurumlaşmaya dair atılan adımlar, belirlenen görevler ya son derece etkisiz ve zayıf kaldı, ya da iş büyük ölçüde oluruna bırakıldı. Oysa, dönemin özgünlükleri, partinin, teorik çalışmaya ve ideolojik mücadeleye gerekli önem ve ağırlığı vermesini gerektiriyordu. Ve dahası, güçler verimli ve etkili bir şekilde değerlendirilmeli, öngörülen kurumlaşmanın rolünü oynaması ve belirlenen hedeflerin tutturulabilmesi için gerekli devrimci irade kesin bir şekilde gösterilmeliydi.

Kurucu çalışma nedeniyle de, çalışmalarda, teoriye karşı ilgi ve duyarlılığın bir ölçüde zayıflaması, teorik çalışmanın öneminin pratik olarak küçümsenmesi, teorik çalışma ve ideolojik mücadele görevlerine güç ve kadro teksifini doğal olarak etkiledi. Teorik çalışmaya gerekli önemin verilmeyişi ve ideolojik mücadeledeki yetersizlik önemli bir tehlike yarattığı gibi, aynı zamanda

bunun, tutukluğu ve eski tarzı beslediği de bir gerçektir. Bütün bunlar dikkate alınarak, çalışmaların geliştirilmesinde teorinin öneminin pratik olarak küçümsenmesi durumu giderek aşılmalıdır. Politik çalışmaların geliştirilip güçlendirilmesinde bu çalışmaların önünü açacak politikaların inşasının taşıdığı önem açıktır. Ve yine, özgül, somut politikaların inşası ve deneyler ışığında geliştirilmesi olmadan, günlük politik çalışmanın yönetiminin başarıyla sürdürülemeyeceği de biliniyor. Bunu, partinin iki yıllık pratiği de fazlasıyla gösteriyor.

Kuruluşla birlikte, geleneksel çalışma, politika yapma ve örgütlenme tarzını ameliyat masasına yatırması, partinin büyüme sorununu çözmede, öncü partiden, önder partiye doğru evrimleşmede yürünecek hattı gösteriyordu. 1. (Parti ve Birlik) Konferansı öncesi, partinin öncelikli ve en yakıcı sorunu, kurucu çalışmayı başarıyla sürdürmek, güçleri aktifleştirmek, militan bir doğrultu tutturmak iken; sonrasına önder partiye doğru evrimleşmek öne geçti. Başta önderlik gelmek üzere parti örgütlerinin çalışmalarını güncel politik durumun öne sürdüğü hemen gerçekleştirilmesi gereken görevler üzerine yoğunlaştırmada, her günkü durumun öne sürdüğü örgüt, mücadele ve çalışma biçimlerini anlama ve layıkıyla yerine getirmede, çalışma tarzını günün öncülük görevlerine yanıt verecek şekilde değiştirip düzeltmede bir atılım oldu ve parti yeni bir tarzı tutturdu.

Parti, çözümü gündeme gelmiş, ya da hızla gelmekte olan devrime aktif ve etkili biçimde müdahale ederek, siyasal gelişmelerin tanıdığı değil, yapıcısı olacak ve öncülük savını kağıt üzerinde yazılı bir karar olmaksızın çıkarıp bir gerçek haline getirecekse, eskinin mutlaka her düzeyde aşılması gerekiyordu. Gelenekselleşmiş çalışma, siyaset yapma ve örgütlenme tarzıyla, Türkiye'de ve Kürdistan'da hareket halinde bulunan güçlere ulaşmada, komünist etkiyi geniş kitlelere yaymada önemli bir mesafe katedilemeyeceği açıktı. Parti bu yoldan

ilerleyemez, bilineni tekrarlayamazdı.

MLKP-K'dan, parti ilan edildiği 1. (Parti ve Birlik) Konferansı'na ve bugüne kadar uzanan iki yıllık döneme bakıldığında, öncü partinin savaş altında adım adım oluşturulduğu, örsle çekiç arasında dövülerek tavına vardığı, önder bir partiye doğru evrimleştiği görülecektir. Parti, ne sağcı, reformist ve uzlaşmacı ve ne de sekte, solcu ve maceracı vb. bir yolda değil, tam tersine leninist savaş hattında, ateş altında, militan devrimci bir çizgide gelişimini sürdürdü. Partinin politik hattı giderek bu yönde daha fazla belirginleşiyor.

Partinin ete, kemiğe büründüğü ve gelişimini kararlılıkla sürdürdüğü bu iki yıllık dönem, çok açık biçimde gösterdi ki, komünistlerin birliği için harcanan emek ve çabaların en küçük bir parçası bile boşa gitmemiş, bu uğurda yapılanlarla ne zaman ve ne de enerji kaybedilmiştir. Birlik devrimine dayanan parti, kendini kısa sürede ortaya koydu. Pratik çalışmalarını daha fazla militanlaştırma yolundan ilerledi. Politik çalışmaları, belirgin, kolaylıkla saptanabilir bir ilerleme ve gelişme gösterdi. Partinin politik olaylara sistemli ve aktif tarzda müdahale yeteneği, etki ve eylem gücü ve kampanyalar pratiği gelişti. Parti, yeni çalışma biçimi ve araçlarını yaratıcı tarzda değerlendirerek, var olanla yetinmedi ve her düzeyde statükoculukla; büyük amaçlar için risk almama psikolojisi ve alışkanlığıyla; tutuk, hantal, bürokratik, kendine güvensiz ve edilgen yapı, sağcı ve kendiliğindenci hata ve zaafarla açık bir hesaplaşmaya girişti. Geleneksel çalışma, siyaset yapma ve örgütlenme tarzı ameliyat masasına yatırıldı. Parti tarzı egemen kılınmaya çalışıldı, birliğin sunduğu olanaklar ve bunun ürünleri toplanarak, yeni bir tarzın momenti yakalandı ve kısa sürede daha aktif ve daha militan bir örgüt şekillendi. Parti, başarı ve kazanımlarıyla, pratiğiyle, oluşturucularının ayrı ayrı ya da birlikte basit bir tekrarı ya da aritmetik bir toplamı olmadığını, aksine hemen her

bakımdan daha ileri bir sentez olduğunu göstermiştir.

Parti, kendi kendisiyle uğraşan bir örgüt olmadı, aksine yüzü hep ileriye, geleceğe dönük oldu ve kendisi için değil, yığınlar için politika yapmada yeni bir halkayı yakaladı. Kuruluşunun harcı devrimci iradeye güçlü bir şekilde sarılmış, söz ile eylem arasında güçlü bir uyum göstermiştir. Parti güçleri, Gazi ayaklanması, Ümraniye direnişi, kayıplar kampanyası, 1 Mayıslar, Uluslararası Gözaltında Kayıplar Kurultayı, ölüm orucu direnişi, varoşlardaki sokak ve barikat savaşları, birçok işçi, emekçi memur ve öğrenci eylem ve direnişi vb. antifaşist savaşımında en önde oldular. Parti, Gazi ayaklanmasıyla ve ölümüne direnişlerle, yeni hamlelerle ve birçok alanda ilklerle özdeşleşti ve böyle olduğu içindir ki, gücü çok geçmeden dost, düşman herkes tarafından teslim edildi. Bütün bunlar, kuşkusuz partinin yüksek idealleriyle ve büyük iddialarıyla bağlıdır. Gelişiminin yönünü ve geleceği ifade etmektir ve gelişen perspektiflerinin ve büyüyen mücadele azim ve kararlılığının bir ifadesidir. Demek ki, değişen, dönüşen ve dönüştüren bir güç olarak partinin kısa sürede ciddi bir güç, önemli bir çekim merkezi olması bir rastlantı olmadığı gibi, heveskar bir girişim de değildir.

Özellikle '95 Mart-Mayıs dönemi ve sonrası bütün bir süreç değerlendirildiğinde, partinin iki yıllık gelişiminin, siyasal ve örgütsel bir sıçrayışa tekabül ettiği rahatlıkla saptanabilir. Siyasal sıçrayışın beklenilenden daha hızlı gerçekleştiği bir gerçektir. Öncü parti, genel olarak kuvvetlerin örgütsel düzenlenişi ve siyasal savaşımında ileri sürülmesini kapsamaktadır. Parti bütün çalışma alanlarında kendisini ortaya koymaya çalışmıştır. Fakat İstanbul başköşede yer tutmuştur. Özellikle, '95 Mart-Mayıs döneminin nefes nefese pratiğiyle başarılı siyasal sıçrama, parti gençliğinin zafer yürüyüşleri, '96 1 Mayıs cüreti, Uluslararası Gözaltında Kayıplar Kurultayı ve son olarak

ölüm orucu zaferi, yeni tarzın gelişmesi ve kökleşmesi eğiliminin, partinin gruplar döneminin tarzından esaslı bir şekilde kopuşunun bir ifadesi ve anlatımıdır. Politik mücadelede cüretle ileri atılma, her çalışmayı büyütme için kuvvetlerin hızla seferber edilmesi, devrimci şiddet ve barışçıl biçimler dahil değişik, olanaklı tüm araçların muharebenin aynı anında devreye sokulması, aynı süreçte kesişen bir çok politik görevin birlikte yürütülmesi, düşmanın doğrudan doğruya partiye yönelen saldırılarının aktif bir karşı koyuşla önünün kesilmesi, kayıpların yerinin yeni güçlerle doldurulması vb. kamuoyu nezdinde olduğu kadar, kendi gerçekliği içerisinde de MLKP'yi, MLKP yapan örgütsel ve siyasal pratiğidir.

Partinin gelişimini ateş altında sürdürmesi, aynı zamanda partinin bazı kopuşları yaşamasıyla da iç içe geçti. Bunlardan ilki istifalar konusudur. Bu sorun, örgütsel birliği sınavdan geçiren, test eden niteliğiyle özellikle önem taşıyordu. Kuşkusuz sorunun bir tarihi vardır, olgunlaştığı aşamada duraksamaksızın tavır alınmış, geriye doğru bir yaklaşım ortaya çıkmadığı gibi, örgütün içe dönmesi, kendi kendisiyle uğraşması gibi bir durum da sözkonusu olmamıştır. Esasen süregelen bir mücadele olgunlaştığı aşamada tamamlanmıştır.

Bu sorun aynı zamanda, geçiş sürecinin olgunlaştığının temel göstergesi kabul edilmesi, bu açıdan diğer faktörleri de hesaba katarak buradan hareketle örgütsel düzenlemelerde, doğan sorunların üzerine gidilmesi ve iradi tarzda çözülmesi, otoritenin yerleştirilmesi bakımından önemliydi. Gerçekte partinin gelişimi bakımından yaşamsal bir öneme sahiptir.

Bu bağlamda, geçiş sürecinin olgunlaştığı tespiti ve bununla bağlı olarak, çifte kimlik taşımakta, örgütsel normları bozmakta ısrar edenlerin üzerine gidilmesi görevinin ortaya konması, yurtdışı sözkonusu olduğunda özellikle önemliydi. Zira, yurtdışı

örgütünün sorunlara gebe niteliği, önceki süreçlerin bıraktığı bir mirastı. Örgütsel birlik ikinci bir sınavla karşı karşıyaydı. Birlik mücadelesine en büyük direncin gösterildiği yurtdışı alanında, bu zemin üzerinde BK sonrası, özel bir iç mücadele ve ayrışma öngörülmedi, "gizli", "yarı gizli" birlik düşmanlığının başını çekenlere dahi yeni dönemde kendilerini kazanma, kendi özel tarihlerinden kopma, dönüşme ve sıçrama şansı tanındı. Bunun gerçekleşmemesi, tamamen onların yaşadığı çürümenin daha da hızlı bir derinleşme sürecine girmesiyle; birliği hazmetmeye, sindirmeye yanaşmalarını ve daha da büyük bir direnç göstermeleri nedeniyle, geriye savrulup gericileşmeleri, devrimci görüş açıları ve devrimci enerjilerini iyice tüketmeleriyle ilgiliydi. Ya partiyle özdeşleşilecek ya da git gide daha çok çürüyüp kokuşan "biçimsel birlik" karşısında parti gerekeni yapacaktı. Girilen yol buydu ve bir kopuşun gerçekleşmesi artık kaçınılmazdı. Parti, net ve kesin bir irade koydu. Birliği ve partiyi sahiplenen güçler, çizilen rotada hizip taslağını ezip geçtiler. Yaşanan erozyon, çürüme bütün boyutlarıyla açığa çıkarıldı, bu mücadele içinde partililer ve parti çeperi harekete geçirildi; gerçek bir birlik ve militan bir parti örgütü inşa edildi. Yürütülen kapsamlı ve enerjik mücadele, partinin yaşadığı zihniyet devrimini o alanda çiçeklendirdi. O alanda da, partiyi parti yapan, sürecin bir kopuşa, bir sıçramaya, bir zihniyet devrimine ve arınmaya dayandığı gerçeği böylece açıkça görüldü.

Parti, ilerici, yurtsever ve devrimci güçlerle ilişkilerini düzenlemede yeni bir ilişki, üslup ve davranış çizgisini geliştirdi. Geçmişin

grupçu, rekabetçi, sorumsuz ve bölücü tarzını aşarak, sürekli birleştirici ve kazanıcı davranma yolundan yürüdü. Faşizme, emperyalizme ve şovenizme karşı, ilerici, yurtsever, devrimci ve komünist güçlerin ortak saldırı hattını geliştirmeye, ortak çalışma olanaklarını sonuna kadar değerlendirmeye çalıştı. Elbette parti, sürekli kendine güvendi ve kendi güçlerini seferber etmeyi esas aldı. Ama bunu hiçbir zaman güç ve eylem birliğinin karşısına koymadı. Tersine ikisini bir arada ve birbirini tamamlayacak, bütünleyecek bir şekilde ele aldı. Dahası, güç ve eylem birliğine giderken gücünü ortaya koydu, bir çekim merkezi oldu ve örnek bir davranış çizgisi sergiledi. Birleştiricilik, kazanıcı olmak ve günün yakıcı görevlerinin gerektirdiği devrimci iradeyi göstermek, ilkeyle esnekliği birleştirmek, partinin harcında var. Parti dostlarıyla ilişkilerini düzenlemede, ortak düşmana karşı birleşik ve daha üst bir saldırıyı örgütlemeye bunu hep gelişim çizgisinin temel bir unsuru olarak gördü.

Evet, parti bilinen yoldan tarihsel yürüyüşünü sürdürecektir. Parti, bugüne kadar ki gelişimini ateş altında sürdürdü. Faşizmin, burjuvazinin ve gericiliğin bütün saldırı, ezme ve yok etme çabalarına, ideolojik ve politik bombardımanlarına, reformizmin bütün ihanetine, oportünizmin ve revizyonizmin bütün baskı ve saptırmalarına rağmen, parti bu hattan hiçbir şekilde uzaklaşmayacaktır. Belirginleşen politik hattı, partinin sonraki gelişiminin de en büyük teminatıdır.

KOMÜNİST PARTİNİN BOLŞEVİKLEŞTİRİLMESİ ÜZERİNE BAZI NOTLAR

Neden böyle bir başlık, yeteri kadar bolşevik değil miyiz diye bir soru akla gelebilir. Böyle bir soru, yanlış ya da eksiktir. Çünkü bolşevikleşme bir süreçtir, yeterlilik sözkonusu olamaz ve bizler bu süreci yaşıyoruz.

Diğer taraftan, bu yazıda ele alınan konuların örneklemeyle açıklanmasına çok az yer verilmiştir. Bu yazı esasen sosyalist Sovyetler Birliği dönemine ait bazı deneyleri okura taşımayı, özgün yanlarıyla bugünün pratiğiyle karşılaştırıp, yaşanmış deneylerden öğrenmeyi ve öğretmeyi hedefliyor. Yazının bu bilinçle okunmasında fayda görüyoruz.

(I) KOMÜNİST PARTİDE KARARLARIN UYGULANMASI ÖRGÜTLENMESİ VE DENETİMİ

Komünist Partisi, aynı düşüncede olanların; komünistlerin gönüllü olarak oluşturdukları bir mücadele birliğidir. Bu birlik işçi sınıfının, emekçi köylülüğün ve emekçi aydınların ileri, mücadelecilerle unsurlarını birleştirir.

Komünist partisi, hiçbir koşul altında, saflarında pasif, kayıtsız, parti kararlarının gerçekleştirilmesi için mücadeleye aktif olarak katılmayan üyeye tahammül edemez. Böylece unsurların parti üyesi olması durumunda bu, partinin önemli bir hatasının ifadesi olur. Pasif unsur her şeyi oluruna bırakır. Onda mücadele ateşi, sınıfın davasını bir

adım ileriye götürme duygusu yoktur. O, bir savaşçının, bir komünistin özelliklerine sahip değildir. Gerçek komünist ise kelimenin tam anlamıyla, mücadele insanıdır. Bir komünist insan için partinin çıkarları, onun yaşamının tamamını oluşturur. Gerçek komünist için partinin çıkarları parti kararlarının uygulanması anlamına da gelir. Parti kararlarının uygulanması için mücadele, gerçek komünist açısından en önemli görev, en yüksek ve kutsal parti yükümlülüğüdür.

Komünist parti, mücadelecilerle olabilmek ve amacına ulaşabilmek için her kademedeki örgütsel ve siyasi yönetiminin seviyesini sürekli yükseltmek zorundadır. Komünist parti mücadele gücünü artırabilmek için örgüt içi demokrasiyi, objektif koşulların elverdiği oranda uygulamalıdır. Parti disiplinini her koşulda ve tavizsiz olarak uygulamalıdır. Kadroların seçimini doğru yapmalı ve kararların uygulanmasını denetlemelidir.

Komünist partinin veya komünist partide leninist önderliğin belirleyici bir özelliği teori ile pratiğin birliğidir. Teori ve pratiğin birliği aynı zamanda karar alma (teori) ile kararın uygulanması (pratik) birliğidir. Bu anlamda komünist partisi, aldığı kararların gerçekleştirilip gerçekleştirilmediğini denetlerken kendini denetlemiş olur.

Lenin ve Stalin'in partisi doğrultusunda gelişen komünist partisi ve onun önderliği kendisini sadece sloganlarla veya genel siyasi direktiflerle asla sınırlandıramaz. Bir slogan tespit ediliyor veya bir direktif veriliyorsa, derhal yapılması gereken, tespit edilen sloganın veya verilen direktifin yerine getirilmesi veya gereğinin yapılması için yani örgütsel faaliyete geçilmesi için pratik planlar tespit etmek ve parti örgütlerinin bu alandaki faaliyetini denetlemektir. Komünist partinin bolşevikleştirilmesinin en önemli ifadelerinden biri de, aldığı kararların gerçekleştirilmesi için derhal pratik örgütlenme ve uygulamayı denetleme yeteneğine sahip olup olmadığıdır.

a- Parti Kararlarının Uygulanmasının Denetlenmesinde Temel İlkeler

Kararların uygulanmasının, anında ve fiili denetimi

Kararların uygulanmasının denetlenmesi, parti örgütlerinin en önemli, en etkin silahlarından birisidir. Kararların uygulanmasının denetlenmesinde gecikmemek, denetlemenin etkili olup olmamasında oldukça önemlidir. Öyleyse parti kararlarının uygulanmasının denetimde ilk ilke; **zamanında** denetlemedir. Denetleme, dönem dönem başvuru, olağanüstü bir tedbir, durumdan duruma gündeme gelen bir olgu olarak görülmemelidir. Denetim, parti örgütlerinin gün be gün, sistematik olarak yerine getirmeleri gereken bir görevdir.

Alınan kararların yerine getirilip getirilmediği derhal denetlemezse, parti, olası hataları düzeltme, gelişmenin seyrini izleme ve sonuçlar çıkarma olanağından mahrum kalır. Kararların uygulamasının zamanında ve sistematik denetlenmesi hataları ve eksiklikleri anında gidermeyi, partinin örgütlerine yardımcı olmasını sağlar. Böyle bir pratik aynı zamanda kadroların sorumluluk bilinciyle, bilinçli, demirden disiplinle eğitilmelerini de beraberinde getirir.

Bütün komünist partilerde yaygın pratik,

denetlemenin gecikmeli, yani "iş işten geçtikten sonra", hatalar, başarısızlıklar ortaya çıktıktan sonra yapılmasıdır. Böyle bir denetlemenin partiye hiçbir faydası yoktur. Böyle bir denetleme bürokratzmin, biçimsel planda görevini yerine getirmek için denetleme tavrının açık ifadesidir. Böyle bir denetlemede sonuç itibarıyla suçlu aranır ve bulunur. Oysa bu tarz bir denetime komünist partinin ihtiyacı yoktur. Kararların uygulanmasının denetlenmesinde amaç, ne bir takım hatalar bulmak, ne de o alandaki kadroları, parti görevlilerini teşhir etmektir. Amaç, olası hataların önünü almak ve kararların etkili olmasını sağlamaktır.

Sistematik denetim, sadece hata yapan parti örgütlerinin veya parti görevlilerinin, kadroların faaliyetini gözlemek, izlemek anlamında yorumlanamaz. Devamlı veya çoğunlukla başarılı, yetenekli olan görevliler ve parti örgütleri de hata yapabilirler. Gerçekten faaliyet yürüten, hiçbir parti görevlisi ve örgütü hata ve eksikliklerden muaf olamaz. Dolayısıyla bu türden görevliler ve parti örgütleri de sistematik olarak denetlenmelidirler. Aksi taktirde "başarıdan kaynaklanan baş dönmesi" boy verebilir ya da bürokratzim, kendini beğenmişlik vb. mücadeleye zarar veren eğilimler gelişebilir.

Parti kararlarının uygulanmasının denetlenmesi, ayrı, bağımsız bir örgütlenmeyi beraberinde getirmez. İyi bir önderlik etkili bir denetimi zaten içerir ve Lenin'in talep ettiği gibi, uygulamanın denetlenmesiyle parti örgütleri yöneticileri doğrudan ilgilenecek zorundadırlar. Keza, bir üst organın kararlarının uygulamasını denetlemek de yöneticilerin temel görevlerinden birisidir. Bu, parti örgütü yöneticilerinin önemli bir görevidir. Kararların zamanında alınması da önemlidir. "Uygulamanın iyi örgütlenmiş bir denetimi, bir mekanizmanın herhangi bir dönem içinde çalışma durumunu aydınlatmak ve bürokratların ışığa çekilmesi için bize yardım eden bir projektördür. Eksiklik-

lerimizin onda dokuzunun, uygulamanın doğru örgütlenmiş bir denetlenmesinin olmamasından kaynaklandığı kesinlikle söylenebilir. Uygulamanın böyle bir denetlenmesi durumunda eksikliklerin kesinlikle önünün alınmış olacağından şüphe duyulmamalıdır". ("Stalin, "Fragen Des Leninismus", s. 583, Leninizmin Sorunları)

Kararların uygulanmasının denetlenmesi yöneticilerin temel bir görevidir.

Yukarıda da belirttiğimiz gibi parti kararlarının uygulanmasının denetimi, yönetici konumunda olan parti görevlilerinin temel görevlerinden birisidir. Denetleme daha alt seviyede görevlilere devredilemez. Bu durum, parti kararlarının uygulanmasının denetlenmesinde ikinci temel ilkeyi oluşturur.

SBKP(B) tecrübelerinin doğru olarak kanıtlandığı gibi, komünist partide kararların uygulanmasının denetlenmesi örgüt yöneticileri; yeterli tecrübe ve otoriteye sahip yöneticiler tarafından yapılmalıdır. Kararların uygulanmasının denetimini ayrı bir görev, ek bir görev olarak kavrayan bir parti örgütü yöneticisi iyi bir yönetici değildir. Yönetici, uygulamanın denetlenmesini, görevinin vazgeçilmez bir parçası olarak görmelidir.

Hangi alanda ve ne türden görev üstlenmiş olursa olsun komünist partinin her bir görevlisi ve yöneticisi, partinin temsilcisi olarak onun iradesini ve direktiflerini pratiğe geçirmekle yükümlü olduğunu asla gözardı edemez. O, sadece bundan dolayı da parti kararlarının uygulanmasının denetlenmesini tali bir görev, ek bir yük olarak göremez. O, alınan kararların, verilen direktiflerin sadece doğru olup olmayışından değil, onların hayata geçirilip geçirilemeyeşinden de sorumlu olduğunun bilincindedir.

Lenin, siyasi yönetici sadece nasıl yönettiği için değil, aynı zamanda onun tarafından yönetilenlerin ne yaptığından da sorumludur. Sadece ve sadece Lenin'in önerdiği

tipten parti görevlileri; görevini, sorumluluğunu, haklarını bilen ve bunların gerçekleşmesi için kararlı, enerjik, inisiyatifli, sıkı disiplinli bir şekilde mücadele eden parti görevlileri, gerçek bolşevik kadro olabilirler.

- Kararların uygulanmasının denetlenmesi kağıt üzerinde kalmamalı, fiilen gerçekleştirilmelidir

Komünist parti, kararlarının kağıt üzerinde kalmasını istemiyorsa, sadece uygulamayı denetlemekle yetinemez. O, aynı zamanda kararları pratiğe geçiren örgütlenmelerine yardımcı olmak ve uygulamanın denetlenmesini, uygulamanın örgütlenmesiyle kaynaştırmak zorundadır. Bunun için esas olan veya uygulamanın doğru örgütlenmiş bir denetimi, kararların alınmasından, direktiflerin verilmesinden hemen sonra bunları pratiğe geçirecek olan tedbirlerin alınmasıdır.

Parti kararlarının kağıt üzerinde kalmaması ve fiilen gerçekleştirilmesi, kadrolarla, alt organlarla doğrudan çalışmak, yaşamın, mücadelenin bütün canlılığı ve zorlukları içinde beraber olmak demektir. Böyle bir ilişki bir taraftan kadroların ve alt örgütlerin gelişmelerine ve eğitilmelerine yardımcı olacağı gibi, partinin kitlelerin nabzını sürekli elinde tutmasına, kitlelerin partiyi nasıl kavradığını görmesine de yardımcı olacaktır. Böyle bir süreç içinde kadrolar, alt örgütler yönetme sanatını da öğreneceklerdir.

Lenin, yönetme sanatına insanların doğuştan sahip olmadıklarını, bu sanatın tecrübelerle elde edildiğini belirtir. Bunun gerçekleşebilmesi için denetleme ve denetiminin yapılması için düşünceler/planlar soyut olamaz. Bu fiili bir çalışmayı, yerinde denetlemeyi kaçınılmaz kılar.

Kararların uygulanmasının gerçek, doğru, bolşevik denetimi partinin, parti örgütlerinin günlük yaşamından haberdar olmasını, şurada burada olup-bitenler, gelişmeler

hakkında somut bilgi sahibi olmasını beraberinde getirir. Böylesi ilişkileri, denetleme anlayışını pratikleştiren parti, olası hataları önlemek ve mücadelenin seyrini anında müdahale ile belirlemek durumundadır.

Kararların uygulanmasının fiili, yerinde denetlenmesi aşağıdan yukarıya denetimin de fiili olmasını beraberinde getirir. Stalin şöyle diyor:

"Denetlemenin başka bir türü de var, aşağıdan denetleme; kitlelerin, yönlendirilenlerin önderleri denetlemeleri, hatalarını açığa çıkarmaları ve onlara, hataların ortadan kaldırılmasının yolunu göstermeleri. Böyle bir denetleme, insanların denetlenmesi için en etken araçlardan birisidir." (Stalin; "Über die Mängel der Parteiarbeit und Maßnahmen zur Liquidierung der trotzkistischen und sonstigen Doppelzünger", s. 38)

Demek oluyor ki, komünist partisi denetlemenin her iki türünü de; üstten alta, alttan üste denetimi gerçekleştirmek zorundadır. Bu türden bir denetleme anlayışı parti ve yöneticileriyle kitlelerin kaynaşmasını, partinin kitleler tarafından tanınan, korunan, sahip çıkılan ve saflarında mücadele edilen bir gerçeklik olmasını mutlak ve mutlak beraberinde getirecektir.

b- Parti Kararlarının Uygulanmasının Denetleme Biçim ve Metodları

Kararların uygulanmasının nasıl denetleneceği üzerine her yerde ve her zaman geçerli olan herhangi bir reçete yoktur. Burada önemli olan, denetleyen parti yöneticisinin yaratıcı bir düşünceye ve inisiyatife sahip olmasıdır. Bolşevik bir denetimin gerçekleştirilebilmesi için denetleyen yöneticinin, neyi, niçin denetlendiğini çok iyi bilmesi gerekmektedir. Örneğin soyut bir direktifin, genel ve hangi parti örgütüne yönelik olduğu pek bilinmeyen bir kararın uygulanmasının denetiminde ortaya çıkan hatalar; bu türden direktif ve kararların gerçekleştirilememesi gibi başarısızlıklar

parti örgütlerine mal edilemez. Demek oluyor ki, denetleyen yönetici, denetime önce, kararın, direktifin kendisinde başlamalıdır.

Uygulamanın denetlenmesinin biçim ve metodu hakkında Lenin, sistematik ve yollardan şaşmayan bir çabayı, tekrarlamayı, sık sık denemeyi, kıyaslamayı, araştırmayı ve bu yollarla elde edilen tecrübelerle dayanarak hareket etmeyi önerir. SBKP(B), kendi tecrübelerine dayanarak kararların uygulamasını denetleme biçim ve metotları hakkında önemli bir kaç yol tespit etmiştir:

Denetlemenin birinci ve en yoğun biçim, fiili, yerinde kontroldür.

Denetlemenin ikinci biçim, yerel örgüt görevlilerinin "merkez"e çağrılmasıdır.

Denetlemenin üçüncü biçim de bölgelerden, alanlardan gelen bilgilerin, raporların tahlil edilmesidir.

Hangi biçimde olursa olsun kararların uygulanmasında denetimin doğru örgütlenmesi, denetleyen yönetici veya kurumun ele alınan sorunlara ne denli objektif yaklaşım yaklaşmadığına bağlıdır. Denetleme, hesap sormak, burnunu sürtmek, mutlaka hata bulmak değildir veya kişisel sürtüşmenin fırsatı olarak değerlendirilemez. Denetleme, sansasyon peşinde koşmak veya pireyi deve yaparak sansasyon yaratmak ve bunun "kahramanı" olmak için bir fırsat değildir. Denetlemeyi böyle algılayan bir parti yöneticisi gerçek bir yönetici, komünist olamaz. O bir kariyeristtir, bürokrattır.

Hangi biçimde olursa olsun denetlemede esas olan, sadece hata tespiti değildir. Bu işin tali yönüdür. Önemli olan, kararların pratiğe geçirilmesi ve bunun yapılabilmesi için de yerel örgütlere yardım edilmesi, onların önünün, olası hatalar önlenerek açılmasıdır. Denetleme görev ve amacını böyle kavramayan bir yönetici, hak etmediği bir statüye sahip demektir.

'Hangi biçimde olursa olsun denetimde

esas olan, sadece hata tespiti değildir'den anlaşılması gereken, denetimde dikkatin öncelikle eksiklikleri tespite ve onları yok etmeye yönelmemesi olmamalıdır. Biz burada, denetleyenin "mutlaka hata bulmalıyım" anlayışıyla hareket etmemesini, bu anlamda denetlemenin mutlaka hata aramak, cezalandırmak olmadığını vurgulamak istiyoruz.

Stalin, parti kararlarının uygulanmasında denetimin gerçekleştirilmesiyle ilgili olarak şöyle der: "Hangi konumda olursa olsun hiç kimsenin gözünün yaşına bakılmamalıdır ve daima dava, davanın çıkarları göz önünde tutulmalıdır." (C. 3, s. 323, Alm.)

Bir dizi kararın hayata geçirilmediği, denetim sürecinde açığa çıkıyorsa bu, her koşulda yerel örgütlerin bir hatası olarak görülemez. Kararların hayata geçirilememesine, öncelikle bu kararların her bir komüniste, parti kitlesine, parti çevresine gerçekten kavratılıp kavratılmadığından, sözkonusu alanda parti örgütlerinin ve etkilediğimiz kitlenin harekete geçirilip geçirilemediğinden ve bunda kararların kavranıp kavranmayışının rolünün olup olmadığından başlanmalıdır. Soruna, denetlemeye böyle başlamayan bir önderlik, iyi bir önderlik olamaz.

Diğer taraftan, kararlar ne denli doğru olurlarsa olsunlar, zamanında, uygulayan güçlere ulaştırılmazlarsa, örgütleyici, harekete geçirici güçlerini yitirirler.

Son olarak şunu da belirtelim:

İster yukarıdan aşağıya ister aşağıdan yukarıya ve hangi biçimde olursa olsun denetim, aynı zamanda bir komünist ahlak, bolşevik eleştiri ve özeleştirme meselesidir.

(II) PARTİDE BİLGİ AKIŞI

Bir ordu, istihbarat olmaksızın herhangi bir harekate girişemez. Parti de, iyi örgütlenmiş bilgi akışına sahip olmaksızın faaliyeti yönetemez. Yaşam, gerçek durum hakkında bilginin olmadığı koşullarda parti yöne-

timinin sağırлаştığını ve körleştiğini, yönetemez duruma düştüğünü, ayağının altındaki zeminin kaydığını ve nihayet canlı pratikten koptuğunu göstermektedir.

Şurada veya burada sözkonusu olan bir çok hata, bilgi akışının sağlanmamış olmasından kaynaklanmaktadır. Partiye bilgi akışı sağlanmış olsa, şuradaki veya buradaki gelişmelerden anında, objektif, çok yönlü bilgilendirilmiş olsa birçok hataya düşülmemiş olur, birçok eksiklik tespit edilerek giderilmiş olur. Demek oluyor ki bir bütün olarak partinin ve onun örgütlerinin fiili olarak hareket edebilmeleri, gelişmelere müdahale edip yön verebilmeleri ve güçleri harekete geçirebilmeleri için iyi örgütlenmiş bir bilgi akışıyla beslenmeleri kaçınılmazdır. Bunun içindir ki iyi örgütlenmiş bir bilgi akışı olmaksızın, iyi bir yönetim de sözkonusu olamaz.

İyi örgütlenmiş bir bilgi akışında ne türden özellikler aranmalıdır?

A- Partinin Bilgi Toplaması Objektif Olmalıdır.

Burada anlaşılması gereken, sözkonusu alanda gerçek durumun ne olduğunun bütün çıplaklığıyla ortaya konmasıdır; hiçbir eksiklik, hiçbir hata gizlenmemelidir, önemsizleştirilmemelidir. Ancak sorunu bütün çıplaklığıyla ortaya koyan bir bilgilendirme, önderliğin doğru sonuçlar çıkarmasına, doğru kararlar almasına ve sorunun ortadan kaldırılmasına katkıda bulunur. Gerçeği tam anlamıyla yansıtmayan bilgilendirme, parti merkezinin ve örgütlerinin yanlış sonuçlara varmasına neden olur. Objektif bilgilendirme gerçeklere dayanan bilgilendirmedir. Aksi bir durum, tahmin, dedikodu, spekülasyondur.

B- Bilgi Akışı Anında Sağlanmalıdır.

Bilgi akışı, herhangi bir alanda olup biten anında iletilmezse parti merkezinin ve de örgütlerinin siyasi yaşama, gelişmelere doğru müdahalesi sözkonusu olamaz. Anında bilgi akışının sağlanmaması durumunda parti, subjektif, soyut değerlendir-

me yapabilir, siyasi gelişmelerin gerisinde kalır, inisiyatif koyamaz, güçlerini seferber edemez. Doğru bilgi akışı geciktirilirse amacına ulaşamaz.

C- Bilgi Akışı Ve Güncel Sorunlar.

Bilgilendirmenin içeriği belli kalıplara sığdırılmaz; bilgilendirmenin içeriği şöyle olmalıdır, böyle olmalıdır denemez. Böyle hareket edilmesi durumunda gerçeğin, yaşamın çok yönlülüğünün gerisinde kalmış olunur. Şüphesiz ki partinin, toplumsal-siyasi gelişmeyi etkileyen her türden bilgilendirmeye ihtiyacı vardır. Ama bu, bilgi akışında belli önceliklerin göz önünde tutulmayacağı anlamına gelmez.

Bilgilendirmenin -aynı zamanda parti basınının da- içeriğini, o andaki somut durum, partinin temel görevleri belirlemelidir. Güncel sorunları yakalayamayan bilgi akışı, partiyi soyutlaştırır, hayatın gerisine iter, bitirir, yok eder.

Bu konuda şu söylenebilir; içerik bakımından bilgilendirme güncel olmalıdır. Bilgi akışı, genel parti faaliyetine, parti örgütlerinin o andaki görevlerine uygunluk arz etmelidir.

D- Bilgi Akışı Düzenli Olmalıdır.

Her partili bilir ki, bilgi akışı özellikle kampanya ve "olağan"ın ötesine geçen durumlarda yoğunlaşır. Aksi durumlarda ise bilgi akışında rahatsız edici, mücadeleyi geriletici, durağanlığa yol açıcı derecede bir gerileme, düzensizlik olur ve parti, ancak yeni bir gelişme sözkonusu olduğunda bilgilendirilir. Böyle bir bilgi akışı, tabii ki yanlıştır. Düzensiz bilgi akışı partiyi siyasi olarak şaşkınlık yapar, hatta körleştirir. Belli alanlardan, bölgelerden düzenli bilgilendirmenin, belli alanlardan ve bölgelerden de düzensiz bilgilendirmenin geldiğini düşünelim. Bu durumda parti basınına izleyen okur sanacaktır ki, parti sadece o alanlarda ve bölgelerde mücadele ediyor, diğer alanlarda ve bölgelerde mücadele etmiyor. Böyle bir imajın uyanmasının yegane nedeni bir taraftan düzenli, diğer taraftan da düzensiz

bilgi akışının olmasıdır.

Bilgi akışındaki düzenlilik ve yoğunluk belli dönemlerle (kampanya vs.) sınırlandırılmaz. Önderliğin ve parti örgütlerinin sistematik ve doğru çalışmasını, önderlik etmesini istiyorsak, bilgi akışının da sistematik/düzenli olmasını sağlamak zorundayız. Sistemli ve düzenli bilgi akışı olmaksızın doğru bir parti çalışması sözkonusu olamaz.

E- Bilgilendirme Çok Yönlü Olmalıdır.

Bilgilendirme olumlu ve olumsuz gelişmelerin toplamı veya birtakım gelişmelerin, örneklerin alt alta sıralanması değildir. Bilgilendirme, sadece başarılarımızın veya sadece hatalarımızın da anlatımını değildir. Çünkü yaşam, sadece bizim bilgi diye sıraladığımız olumlu-olumsuz gelişmelerden, başarılarımızdan veya hatalarımızdan ibaret değildir. Bilgi, aynı zamanda, tesadüfen, gelişigüzel seçilmiş olayların bir toplamı da değildir.

Bilgi, partinin faaliyetini tahlil eden bir dokümandır. Bilginin böyle bir doküman olabilmesi için onun, analize, genelleştirmeye, sonuçlar çıkarmaya, kararlar almaya maddi temel teşkil eden olayları/gerçekleri, gelişmeleri içermesi gerekir. Bu anlamda Lenin şöyle der: "tam ve şüphe götürmez gerçeklerden oluşan, destek alınabilecek, herhangi bir 'genel' veya 'örnek' bir araştırmanın karşısına çıkartılabilecek bir temel (dayanak-çn) elde edilmelidir. Ama bunun gerçekten bir temel olabilmesi için münferit gerçekler değil, sözkonusu sorunla ilgili olan gerçeklerin **bütünü**, istisnasız bütünü ele alınmalıdır. Aksi taktirde kaçınılmaz olarak, gerçeklerin keyfi seçildikleri... bütünlüğü içinde tarihi görünüşlerin objektif bağlamı ve karşılıklı bağımlılıkları yerine, belki de kötü bir şeyin haklı çıkartılması için subjektif bir karışıklık yapılıyor şüphesi doğar. Bu sıkça sözkonusu oluyor." ("Statik der Soziologie", C. 23, s. 286, Alm)

Buna göre bilgilendirme, partinin öngörülü hareket edebilmesini sağlamalıdır.

F- Bilgilendirme Etkili Olmalıdır.

Bilgilendirmenin anlamı, önderliği ve parti örgütlerini sadece gelişmeler üzerine bilgilendirmekle sınırlı olamaz. Bilgilendirme aynı zamanda yeni görevler ve yönelimler gündeme getirmelidir, partinin fiili olarak hareket etmesini; gelişmelere doğru bir şekilde müdahale etmesini sağlamalıdır. Bilgilendirme, partinin bütünü etkileyen, ufkunu açan bir doküman olarak görülmalıdır. Partinin fiili hareket etmesini, geleceğin sorunlarını tartışmasını sağlamayan bir bilgilendirme etkili değildir. Örneğin bir fabrika hücresinin bilgilendirme çabası, yalnızca o anda o fabrikada olan biteni, geçici olanı sunmak olarak kalırsa, bu arada parti çalışmasının gelişmesini en iyi ihtimalle geciktirir. Yani bilgilendirme, yarını, geleceği ve geleceğin sorunlarını da içermelidir, içerebilmelidir. Bir sonraki sürecin, mücadele hattının verilerini de sunabilmelidir. Devrimi hazırlamakla görevli parti merkezi ve yerel örgüt, bu hazırlığın genel seyri üzerinde egemen olmayı ancak bu şekilde sağlayabilir.

G- Bilgi Akışı Yukarıdan Aşağıya Da Olmalıdır.

Buraya kadar hep aşağıdan yukarıya alt parti örgütlerinden üst parti örgütlerine, parti merkezine bilgi akışından bahsettik. Bilgi akışı yukarıdan aşağıya doğru da sağlanmalıdır. Böyle bir bilgi akışında amaç, alt parti örgütlerini gerekli görülen kapsamda merkezi çalışma üzerine bilgilendirmektir. Böyle bir bilgi akışının sağlanmadığı durumda, alt parti örgütleri, parti kitleleri veya genel bir ifadeyle yerel parti örgütleri, gelişmeleri, partinin durumunu, aktüel sorunları ve çözüm yollarını bütün boyutlarıyla kavrayamazlar. Böyle bir bilgi akışına gerekli önemi vermeyen parti, yerel örgütlerinden kopma, tecrit olma, yerel örgütlerini kendiliğindencilığe itme tehlikesiyle karşı karşıya kalır.

Yukarıdan aşağıya bilgilendirme yerel örgütlere perspektif, yön verir, onları eğitir. Her bir yerel örgütün, dönem dönem değil,

düzenli, sistematik olarak yukarıdan gönderilen bilgilere ihtiyacı vardır. Merkezden ya da yukarıdan bilgilendirme sayesinde bir yerel örgüt, alttaki bir birim, kendi faaliyetiyle genel parti faaliyeti arasındaki farkları, olumsuzlukları daha rahat görür ve kendi faaliyetini, parti faaliyetinin geneliyle uyumlu hale getirmek için itilim kazanır.

Partinin Bilgi Kaynakları

Parti bilgi elde etmek için birçok kaynaktan yararlanır. Bu kaynakların içinde en önemli olanı, parti örgütlerinin toplantı tutanaklarıdır. Parti örgütlerinin düzenli göndermek zorunda oldukları raporlar da önemli bilgi kaynağıdır.

Parti, kendine özgü bilgi kaynakları da oluşturabilir. Bunların ne türden kaynaklar olacağı tamamen somut ve doğrudan partiyi ilgilendiren bir meseledir. Örneğin yerel örgütlenmeleri denetlemeye gönderilen parti görevlisi bir bilgi kaynağıdır. Ama aynı zamanda yerel parti örgütlerinden, üyelere veya parti çevresinde yer alan; devrimcilerden, parti basınına takip eden sıradan işçilerden alınan mektuplar, oldukça önemli birer bilgi kaynağıdır. Lenin'in işçi mektuplarına verdiği önemi unutmamalıyız. O, bu mektuplardan, gerçek durum hakkında, kitlelerin ruh hali hakkında, partinin, politikasının yığınlar tarafından kavranıp kavranmadığı hakkında veya yerel parti örgütlerinin çalışmaları hakkında belli değerlendirmeler yapabilecek sonuçlara varıyordu.

Bunların ötesinde parti görevlileri buldukları alanlarda veya gittikleri yerlerde sıradan insanlarla konuşarak, onlara bilinçli sorular yönelterek, hem genel anlamda ve hem de belli konular üzerine çok değerli bilgi elde edebilirler.

Parti bilgi kaynaklarının çok yönlü, çeşitli olması onun siyasi gelişmelere müdahale etme, yön verme gücünü de ele verir. Bilgi kaynaklarının çeşitliliği, partiye durumun en gerçek tablosunu elde etme olanağı vereceğinden, duruma uygun en doğru

pratik, örgütsel politikaları geliştirmesini de olanaklı kılar.

(III) GAZETE VE AJİTASYON

1- Komünist Partinin En Güçlü, En Keskin Silahı Olarak Basın

Toplumların, devletlerin, partilerin ve başka kuramların yaşamında basının, başta da gazetenin fevkalade önemli rol oynadığı, tartışılmaz bir gerçektir. Bu anlamda Lenin şöyle der: "Gazeteler, broşürler, açıklamalar propaganda, ajitasyon ve örgütlenmenin zorunlu bir faaliyetini yerine getirirler. Bir gazetecilik mekanizması olmaksızın hiçbir kitle hareketi şu veya bu ölçüde medeni bir ülkede bir şey yapamaz" ("Der 'Radikalismus', die Kinderkrankheit im Kommunismus, C. 31, s. 101).

Kapitalist toplumda burjuva basın, hakim sınıfların elinde önemli bir silahtır. Burjuvazi bu silahı, kendi hakimiyetini ebedi kılmak için kullanır. Kapitalizmde burjuva basın, basın tekellerinin elindedir. Gazeteler, dergiler, televizyonlar vb. birer kaynaklardır ve geniş yığınları aldatmanın, düşündürmelerini engellemenin ötesinde bir içerikleri yoktur.

Burjuvazi, kendi düzeni lehine propaganda ve ajitasyon için akıl almaz boyutlara varan harcamalar yapar. Onun elinde en modern teknolojiyle donatılmış basimevleri, redaksiyon mekanizması vardır. Plazalara doldurduğu satın aldığı yazarları, gazetecileri vardır.

Sadece bu bir kaç sözden de anlaşılacağı gibi, burjuva basın antidemokratik, halk düşmanı bir basındır. Onun görevi, yığınların beynini, bilincini zehirlemektir, onların dikkatini önemli ekonomik ve siyasi sorunlardan başka yönlere çekmektir, yalanı gerçek diye anlatmaktır.

Demokrat, devrimci ve sosyalist basının amacı tamamen başkadır. Bu basının amacı milyonlarca işçiye, emekçiye, bütün halk yığınlarına hizmet etmektir, onlara toplumsal gerçeğin ne olduğunu ve sömürüden

kurtulmanın yolunu göstermektir.

Devrimci basının tarihine baktığımızda, bolşeviklerin yeni tipte bir basın geliştirdiklerini görüyoruz; gerçekten devrimci, proleter ve demokratik bir basın. Bu konuda Stalin şöyle der;

"Sosyal demokratların (komünistlerin -çn) organı olarak gazete, işçi hareketine önderlik etmelidir, ona yol göstermeli ve onu hatalardan korumalıdır... Gazetenin en önemli görevi, işçi kitlelerinin mümkün olduğunca yanında olmaktır, onları etkileme olanağına sahip olmaktır, onların bilinçli ve yöneten merkezi olmaktır. Gazete, işçi hareketiyle bağlam içindeki bütün sorulara açık cevap vermelidir, ilkesel sorunlara açıklık getirmelidir, işçi sınıfının mücadeledeki rolünü teorik olarak açıklamalıdır ve işçinin karşılaştığı her olayı bilimsel sosyalizmin ışığıyla aydınlatmalıdır" ("Geleitwort der Redaktion", C. 1, S. 7-8, Alm.)

Sınıf mücadelesinde gazetenin önemi ve rolü hakkında da Lenin şöyle der:

"Gazetenin rolü, sadece düşüncelerin yaygınlaştırılmasıyla, sadece siyasi eğitim ve siyasi olarak aynı düşüncede olanların kazanılmasıyla sınırlı değildir. Gazete, sadede kolektif bir propagandacı ve ajitator değil, bilakis kolektif bir örgütleyicidir de." (c. 5, s. 11)

Demek oluyor ki, gazetenin kolektif ajitatorlüğü, propagandacılığı ve örgütleyiciliği, onun kitlesel ajitasyon bakımından ne denli elzem olduğunu gösteriyor.

Gazete ve ajitator! Gazete vasıtasıyla çalışmak bir ajitatorün **en önemli görevidir**. Ajitator bu görevini ne denli başarılı olarak yerine getirirse, komünist partinin geniş yığınlarla olan bağı o denli sağlamlaşır, pekişir. Ajitator, partinin en kolay, en yaygın bir şekilde gazete vasıtasıyla geniş yığınlara seslendiğini asla ve asla unutmamalıdır.

O halde ajitatorün yapması gereken nedir? Ajitasyon çalışması için ajitatorün her şey-

den önce yapması gereken, onun temel görevi, materyal olarak gazetenin yorumlanmasını kapsamlılaştırmak ve mükemmel-leştirmektir. Ajitator, sadece **kendi** gazetesini değil, başka gazeteleri de, burjuva basını da ajitasyon amacıyla kullanmasını becermelidir. Bunun için her seferinde başka bir yayın kullanmak yerine, her zaman kullanabileceği, amaca uygun materyalin bol olduğu, her yerde bulunan (burjuva) gazeteleri ve dergileri tespit etmelidir. Ajitator, kendi gazetesinde ve seçtiği burjuva basında ajitasyon çalışması için önemli olan noktaları tespit etmelidir. Bunu yapabilmek için ajitator her şeyden önce gazeteyi doğru okumasını öğrenmelidir. Gazeteyi, doğru okumak, güncel, ilginç olanı; önemli olanı kavramak ve bunu ajitasyon çalışmasının merkezine koymaktır.

Gazetenin doğru okunması nasıl olur? Ajitator, gazeteyi okumaya başyazı ile başlamalı ve köşe yazılarıyla devam etmelidir. Bunun nedeni açıktır: Başyazı ve köşe yazılarında genellikle en önemli, en temel siyasi ve ekonomik sorunlar, ülkedeki ve dünyadaki en önemli gelişmeler ele alınır.

Başyazı ve köşe yazılarında işlenen konular, ajitatorün öncelikle hangi sorunları çalışmasında ön plana çıkartması gerektiğini gösterirler.

Bunun ötesinde ajitator, gazetenin, o sayısında özel bir konuyu kapsamlı bir şekilde ele alıp almadığına, belli dokümanlara, parti duyurularına/açıklamasına yer verip vermediğine bakmalıdır.

Ajitatorün, ajitasyon faaliyeti için en önemli materyalleri toplamış ve ajitasyon faaliyetine hazırlanmış olması sorunun sadece bir yönüdür. Bu durumda ajitator, **yardımcı araçlara** dayanarak ajitasyon faaliyetine hazırlanmış olur. Profesyonel bir ajitator için her şeyin üzerinde belirleyici önemi haiz olan nokta, bütün hazırlıklarını parti politikası ışığında yapıp yapamadığıdır, ekonomik, toplumsal, siyasi vb. bir takım

güncel ve geleceğe yönelik sorulara cevap verip veremediğidir. Ajitator, sadece kendi basını, gazetesi temelinde ajitasyon faaliyetine nispeten kolay hazırlanır. Çünkü ele alacağı sorunların cevabı gazetede de vardır. Sorun, burjuva basın, başka basın ajitasyon materyali olarak kullanılırken ortaya çıkar. Genel yeterli olmanın ötesinde bu nedenden dolayı da ajitator her şeyden önce düzenli bir şekilde kendisini her alanda (ekonomi, politika, felsefe vs) sürekli yetiştirmelidir, sürekli okumalı ve bilinç düzeyini ve alanını geliştirmeli ve derinleştirmelidir. Sistematik bir okuma ve araştırma; kendini siyasi, ideolojik, kültürel geliştirme profesyonel bir ajitator için "olmazsa olmaz" kuraldır.

2. Gazete İle Çalışmanın Biçim Ve Metotları

Ajitasyon faaliyeti için gazetenin değerlendirilmesinin, materyal olarak kullanılmasının birçok biçim ve metodu vardır. Basın özgürlüğünün, şu veya bu şekilde demokrasinin (burjuva) geçerli olduğu ülkelerde mümkün olan her alanda, uygun örgütlenmelerle bu iş yapılabilir. Ama faşist diktatörlüklerin hakim olduğu ülkelerde, her şeyin denetim altında olduğu, insanların biraraya gelmelerinin suç sayıldığı, ilerici, devrimci, sosyalist basının sürekli baskı gördüğü Türkiye gibi ülkelerde ajitasyon faaliyeti için gazete ile çalışmanın form ve metodları oldukça sınırlıdır. Tabii ki komünistler kendilerini bununla sınırlamazlar ve buldukları alanı, her olanağı, mücadeleyi bir adım daha ileriye götürmek için mevzi olarak değerlendirirler. Bu her bir mevzi, aynı zamanda ajitasyon çalışmasının yapıldığı alanlardır. Biz burada işin örgütlenme sorununu bir kenara bırakarak, ajitasyon faaliyeti için gazetenin materyal olarak kullanılmasının en yoğun, en geçerli biçim ve metodunu ele alacağız.

Yüksek Sesle Okumak

Başkalarına gazete okumak siyasi kitle ajitasyonunun en yaygın biçimidir. Lenin,

"Iskra"nın işçi toplantılarında okunmasını çok önemser ve bunu bir ajitasyon faaliyeti olarak değerlendirirdi:

"Çok kısa bir zaman önce bir... askerden, merkezi Rusya'nın ücra bir... fabrika kasabasında 'Iskra'nın birçok çevrede 10-15 kişilik toplantılarda okunduğunu duymuştum. (Ama) komite ve alt komite her sayıyı daha önce **bizzat** okuyorlar ve her makalenin ajitasyon açısından nasıl değerlendirileceğini beraberce **belirliyorlar**. ... Her haber, ajitasyon önemi açısından tartışılmalı, her haber işçi çevresinde sözkonusu şehirde toplanma alışkanlığı olan **bütün** işçilerin **bütün** çevresinde okunmalı." (Bütün Eserler, C. 6, s. 309)

Lenin, Rusya'ya gönderdiği mektuplarından birinde de (1903) Iskra'nın işçi toplantılarında okunup okunmadığını, makalelerin tartışılıp tartışılmadığını, hangi türden makalelerin daha büyük bir istekle okunduğunu sorar.

Bolşevik partinin devrim öncesi tarihi; illegal çalışma dönemi bolşevik gazetelerin nasıl ajitasyon araçları olarak değerlendirildiklerini gösterir. Özellikle Lenin ve Stalin, bolşevik gazetelerin işçi toplantılarında okunmasını, ajitasyon çalışmasının önemli bir metodu olarak görmüşlerdir.

Ajitatör, böyle bir çalışmaya nasıl hazırlanır? Gazete okuma toplantıları düzenleyen ajitatörün hangi amaçları olabilir? Böylesi toplantılarda ajitatörün amacı, dinleyicilere okunmasını planladığı yazıları kavratmaya çalışmaktır. Amaç gazetenin, en azından okunan kısmının veya ajitatörün işlediği konuların doğru kavranmasını sağlamaktır.

Birlikte sesli okumak, gazetenin tamamının ortaklaşa okunması anlamına gelmez. Bu, hem imkansızdır, hem de amaca uygun değildir. Birlikte okumak, ajitatörün seçmiş olduğu, okunmasını istediği materyalin dinleyicilere tanıtılmasıdır.

Demek oluyor ki profesyonel bir ajitatör, gazeteyi toplantıdan önce incelemek zo-

rundadır. Aksi takdirde o iyi bir ajitatör olamaz. Bunun ötesinde profesyonel bir ajitatör, dinleyicilerinin siyasi kavrayış seviyesini ve toplantıya katılanların ilgi sahası bileşimini bilmek zorundadır. Böyle bir toplantıya 8 kişi katılıyor ve bunların 6'sı belediyede, 2'si tekstilde çalışıyorsa ve ajitatör gereksiz bir şekilde tekstil işçilerinin sorununu ön plana çıkarıyor ve diyelim ki, belediye işçilerinin devam eden grevini tali bir sorun olarak ele alıyorsa tamamen yanlış bir iş yapıyor demektir. Diğer bir ifadeyle; profesyonel bir ajitatör toplantıya katılanların hangi işyerlerinde çalıştıklarını, ne gibi sorunları (işyeri-sektör) olduğunu çok iyi bilmek zorundadır. Dinleyicilerin siyasi ve kültürel seviyesini, çalışma durumlarını bilen ajitatör, hazırladığı/hazırladığı konunun derinliğini ve kapsamını belirler. Böylelikle toplantının yüzeysel olması veya siyasi-teorik olarak ağır olması engellenmiş olur.

Ajitasyon faaliyeti için yapılan hazırlık, bir ajitatörün başarılı olup olmadığını veya olup olmayacağını ele verir. Bir ajitatör düşünelim; gazete veya ajitasyon materyali olarak seçtiği yazılara şöyle bir göz atmış olsun ve bu arada da "bunları biliyorum" diye mırıldansın. Ve "bunları biliyorum"a güvenerek görevini icraya koyulsun. Şimdi başka bir ajitatör düşünelim. Bu ajitatör, dünyanın ve ülkenin ekonomik-siyasi konjonktürünü, toplantıya katılanların kültürel-siyasi seviyelerini, ilgi alanlarını dikkate alarak materyal seçsin. Bu ajitatör, aynı zamanda kafasına veya not defterine yabancı kelimelerin anlamını, yabancı isimleri, branşa özgü deyimlerini not etsin. Bunlardan hangisi başarılı olur? Bunlardan birincisi, görevini hafife alışından dolayı sadece yapmış olmaz, o partiye karşı bir suç işlemiş olur. İkincisi ise görevini başarıyla yerine getirir.

Ajitatör, okuma süresini uzun tutmamalıdır. Okunmasını ve tartışılmasını doğru bulduğu materyalin okunma süresi bir saati aşmamalıdır.

Okuma Aşaması

Ajitatör, okumaya başlamadan önce, hangi konunun ele alınacağını, niçin böyle bir seçimin gerekli olduğunu toplantıya katılanlara açıklamalıdır. Böylece, dikkatlerin ele alınan konuya çekilmesi daha baştan sağlanmış olur.

Okuma görevini bizzat ajitatörün yerine getirmesi en doğru ve en etkileyici yöntemdir. Açık-seçik, harfleri, kelimeleri yutmayan, noktasına, virgülüne, vurgulamasına dikkat eden bir okuyucu gereklidir. Bu özelliklere dikkat etmeyen, akıcı, neredeyse büyüleyici olmayan bir okuyucu, sıkıcı olur, ilgiyi dağıtır ve okuma eylemi başarısız olur. Ajitatör, bu özelliklere sahip değilse, okumasını en iyi beceren birisi okumalıdır. Ardı sıra gelen sorular, yanıtlar ve tartışma bölümü ise ajitasyon faaliyetinin bu bölümü, çalışmanın en zor ve en çok sorumluluk gerektiren bölümüdür. Bu bölümde ajitatörün yeteneği, soruna ne derece hakim olduğu ve aynı zamanda -zorlanma durumunda- sorumluluğunun ne derece bilincinde olup olmadığı açığa çıkar. Bu bölümde ajitatör, konuyla ilgili yöneltilen bütün sorulara cevap vermekle, tartışmayı yönlendirmekle karşı karşıyadır. Sorulan sorulara, toplantıya katılan başkalarının da cevap vermelerini sağlamak böylelikle katılanları tartıştırmak usta, mesleğini bilen bir ajitatörün işidir. Tabii ki son söz ajitatöründür. O, duruma göre cevabı toparlayıcı olarak, somutlaştırarak vs. verir.

Öyle durumlar olur ki, ajitatör şu veya bu soruya cevap veremez. Bu durumda yapılması gereken açıklıktır. "Bu sorunun cevabını verecek durumda değilim, bir dahaki sefere cevaplandırırım" demektir. Sorumluluğunun bilincinde olan bir ajitatör böyle hareket eder. Diğer yol; cevap veriyormuş havasıyla laf kalabalığı, demagojidir.

Okuma eylemi bittikten sonra ajitatörün ilk işi -ilk sorusu- tartışmayı başlatmak için "sorularınız var mı yoldaşlar?" olacaktır. "Hayır sorumuz yok" diye cevapların gel-

mesi ajitatörün, görevini yerine getiremediğinin ifadesidir. Ya yanlış konu seçiminden veya başka nedenlerden dolayı okunan konuya ilgi gösterilmemiştir ve dinleyiciler, bir an önce gitmek için, "hepsini anladık, tartışmaya gerek yok" demek istemişlerdir.

Okuma eyleminden sonra, soruların sorulmasında ve canlı bir tartışmanın yapılmasında ajitatörün önemli bir rolü vardır. Ajitatör, o anda, okunan konu üzerine canlı, toplantıya katılan herkesin katıldığı bir tartışmayı örgütlemek, yönlendirmek zorundadır. Aksi taktirde o, görevini okumakla sınırlamış veya yarım yapmış olur.

Seçkin bolşevik propagandacı ve ajitatör olan Kalinin'in şu sözleri soruna açıklık getiriyor:

"40 yıl önce bizzat okuyucuydum. İlegal çevrem 15 insanı kapsıyordu. Sadece okumuş olsaydım hiçbir sonuç alınmazdı. Okuma eylemi o zaman için 15-20 dakika sürüyordu, sonra tartışıyorduk. Soruyorum; 'söyleyin, bunu veya şunu anladınız mı?', 'Hayır, bunu anlamadık'... 'Tamam, meseleye açıklık getirelim'. Ve tartışma başlar; bir saat, 1,5 saat (bazen) daha da uzun sürer. Okuduğum müddetçe dinleyiciler uyumazlardı. Çünkü okumadan sonra tartışmanın başlayacağını biliyorlardı. Görüyor musunuz yoldaşlar, ajitatör olmak hiç de kolay değil. Gazetenin okunması, neredeyse başlı başına bir propaganda faaliyeti. Bu çok ustaca, düşünülmüş yapılmıştır. Okuyan ve tartışmayı yöneten dinleyicilerin ilgisini çekmeyi anlamazsa ve dinleyiciler, her şeyi daha önce ezberlediğinizi biliyorlarsa, nasıl bir tartışma olabilir ki? Dinleyiciler, böyle bir okuma saatini, ders saati -eski din dersi cinsinden- olarak kabullenirler." (Siyasi Ajitasyon Üzerine, 21 Nisan 1942, Alm. 1952, s. 10, Broşür olarak).

Burada örnek alınması gereken, Kalinin'in anlatmak istediği ajitasyon metodudur. Ajitatör, ajitasyon faaliyeti üzerine bütün tecrübeleri değerlendirmelidir.

Biz burada özgür basını ve **açık** basını göz önünde tutarak bu basınlarla grupsal ajitasyon çalışmasında ajitatörün dikkat etmesi gerektiği belli başlı noktaları belirttik.

Komünist partinin ajitatörleri, faaliyet alanlarında; fabrikalarda, okullarda, semtlerde düzenledikleri bu türden küçük grupsal ajitasyon-ajitatör genellikle küçük gruplarla çalışır- faaliyetiyle verebileceklerinin hepsini, en anlaşılır bir şekilde vermekle; partinin çizgisini kavratmakla, katılanları siyasi olarak eğitmekle karşı karşıya olduklarının bilincinde olmalıdırlar. Komünist partinin ajitatörleri, geleceğin savaşçıların, militanlarının, komünistlerinin kendi ellerinden (eğitimlerinden) geçtiğinin bilincinde olmalıdırlar.

(IV) KADROLARIN SEÇİMİ TERFİSİ VE GÖREVLENDİRİLMELERİ

1) Bolşeviklerin Kadro Sorununa Yaklaşımları

Bolşevizmin tarihinde, örgütlenme sorununda bir bütün olarak kadro olgusuna oldukça önem verilmiştir. Bolşevizmin tarihi, Lenin ve Stalin'in bir çok yazısı, bu sorunun ne denli önemli olduğunu göstermektedir. Lenin ve de Stalin şunu öğretiyorlar; tarihte hiçbir sınıf, hareketini örgütleme ve yönlendirme yeteneğine sahip olan önderlerini yetiştirmeden hakimiyetini kuramaz. Lenin ve Stalin, kadroyu, kadroları, partinin en değerli hazinesi olarak görmüşlerdir. Onlar, kadroları, partinin belirleyici, nihai sonuç alıcı güçleri olarak değerlendirmişlerdir. Onlar, partinin politikasının, partinin örgütsel önderliğinin kadrolar tarafından gerçekleştirildiğini çok iyi biliyorlardı.

Politik önderlik, partinin ve onun her bir örgütünün en başta gelen faaliyetinin esas bölümünü oluşturur. Siyasi çizginin geleceği, bu çizginin devamı veya yenilgisi örgütsel faaliyete, insanların doğru seçimine, parti kararlarının uygulanmasının denetlenmesine ve de bu denetlemenin ör-

gütlenmesine bağlıdır. Stalin'in deyiimiyle insan seçimi, kadrolar belirleyici oluyor.

Stalin, SBKP(B)'nin XVHI. Kongresi'nde partinin o zamana kadar olan zengin tecrübesine dayanarak sorunla ilgili adeta klasikleşmiş yorumunu yapar.

"Doğru politik çizgi hazırlandıktan ve pratikte denendikten sonra parti kadroları, parti önderliğinin belirleyici gücü olur. Doğru siyasi bir çizgiye sahip olmak tabii ki öncelikle ve en önemli olandır. Ama bu yeterli değildir. Doğru siyasi bir çizgi, açıklamak için değil, pratiğe geçirmek için zorunludur. Ama doğru siyasi çizgiyi pratiğe geçirmek için kadroya ihtiyaç vardır, partinin siyasi çizgisini anlayan, bu çizgiyi kendi çizgisi olarak kabul eden, onu pratiğe geçirmeye hazır olan, onu pratikte gerçekleştirmeyi kavrayan, bu çizginin sorumluluğunu taşıma, onu savunma, mücadelesini verme yeteneğine sahip olan insanlara ihtiyaç vardır. Aksi taktirde doğru siyasi çizginin kağıt üzerinde kalma tehlikesine maruz kalınır." (C. 14, s. 216, Alm).

Bolşevik parti, kuruluşundan beri yönetici kadroların eğitime/yetiştirilmesine fevkalade önem vermiştir. Örneğin Lenin, bolşevik partinin inşasına giriştiğinde "Bize devrimcilerin bir örgütünü verin Rusya'yı yerinden oynatırız" diyerek kadroların önemini ve rolünü belirtiyordu. Partinin inşası için mücadele döneminde temel görev, işçi sınıfının en canlı/dinamik, en dürüst, en açık, en onurlu unsurlarını parti için kazanmak, onları kadro olarak yetiştirmek, öncüyü yaratmaktı.

Bolşevik parti, büyük bir inanç ve kararlılıkla, mesleği devrimcilik olan korkusuz önderlerini yetiştirdi. Bu önderlerin her biri çarlığa karşı mücadelenin ateşiyle, her türden oportünizme (ekonomizm, menşevizm, tasfiyecilik vs.) karşı mücadelenin ateşiyle yetiştirdi ve çelikleşti.

Oportünistler işçi sınıfının yaratıcı gücüne inanmazlar. Dolayısıyla onlar, işçi sınıfının

kendi önderlerini yetiştireceğine de inanmazlar. Lenin ve Stalin oportünistlerin işçi sınıfına olan inançsızlıklarını, işçi sınıfının kendi önderlerini yetiştiremeyeceği anlayışlarını teşhir etmişlerdir. Lenin, bu anlayışta olanları, "ağaçlardan ormanı göremeyenler" olarak tanımlamıştır.

Lenin ve Stalin, partiden profesyonel kadrolar yetiştirmesini talep etmişlerdir, her fırsatta belirli düzeyde yeteneği olan, yeteneği açığa çıkan işçilerin kadro olarak yetiştirilmelerini teşvik etmişlerdir.

Lenin işçi sınıfının ve gençliğin yaratıcı gücüne inancını ve kadrolara olan ihtiyacı şöyle ifade ediyordu. "Genç güçlere ihtiyaç var. Böyle güçler yok deme iddiasında bulunanların kurşuna dizilmesini öneririm. Rusya'da sayısız insan (bu türden -çn) var. Sadece, gençler arasında, **onlardan korkmaksızın** geniş yürekli ve atılgan olarak, daha geniş yürekli ve daha atılgan olarak ve bir daha geniş yürekli ve atılgan olarak propaganda yapılmalıdır." (C. 8, s. 134, "H.H. Bogdanow ve S. I. Gussew'e Mektup" Alm.).

Lenin, bir ordu için savaş dönemi nasılsa, parti için de devrimci dönemi öyle görüyordu: Nasıl ki, savaş döneminde orduya yeni asker almak önemliyse, savaşan parti için de kadro ordusunu genişletmek, yedeklerini harekete geçirmek o denli önemlidir. Lenin ve Stalin, illegalitenin en ağır koşullarında kadroların yetiştirilmesi için durmaksızın mücadele etmişlerdir. Onların tükenmez enerjilerinin, doğru önderliklerinin sonucu olarak çarlığa karşı mücadelenin ateşi içinde bolşevik parti proletaryanın öncüsü olarak güçlenmiş, sömürü düzenini yıkararak, sosyalist düzeni kurma yeteneğini sergilemiştir.

Türkiye ve Kürdistan coğrafyasında sınıf mücadelesinin ateşi içinde pişen, çelikleşen ve bolşevikleşen komünist partisi, kadroların seçim, terfi ve görevlendirilmesinde bolşevik, leninist, stalinist ilkeleri kararlı bir şekilde kıstas almaya devam edecektir.

2) Kadroların Seçiminde, Terfisinde Ve Görevlendirilmesinde Temel İlkeler

Lenin ve Stalin'in eserlerinde kadro seçiminde hangi ilkelerin kıstas alınmaları gerektiği üzerine bir dizi notlara, anlayışlara rastlanır. Bir örnek verecek olursak, Lenin, 5 Ağustos 1921'de N. M. Knipoviç'e gönderdiği telgrafta bir yöneticide olması gereken özellikleri şöyle sıralıyordu; a-güvenirlilik, b-siyasi durumu, c- uzmanlık durumu, d-yönetme/idari yeteneği (Mektuplar. C. VIII. 1921, s. 100, Alm.)

Stalin de kadroların seçiminde soruna siyasi ve uzmanlık yeteneği açısından yaklaşılmasını öğretir. Yani esas olan, sözkonusu kadro adayının siyasi güvene sahip olup olmadığı, kendisine verilecek somut görevi yerine getirecek yetenekte olup olmadığıdır. Tecrübeler, özellikle bolşevik parti tecrübesi, göstermektedir ki, kadro seçimine tek yanlı, tek kıstas ışığında yaklaşım doğru olamaz; kadro seçiminde kıstas olabilecek bütün yaklaşımlar göz önünde tutulmalıdır.

Kadroların seçimi, onların terfisiyle sıkı bağ içindedir. Kadro, oluşumu tamamlanmış, sonuçlanmış bir süreç olarak görülemez. Bugün iyi olan yarın daha iyi olacaktır. Bugün tecrübesiz olan yarın tecrübeli olacaktır. Daha iyi ve tecrübeli olmak, daha iyi ve tecrübeli olmanın son sınırına varmış olmak anlamına gelmez. Çünkü daha iyi olmanın ve tecrübenin sınırı yoktur. O halde kadro kapsamı, adım adım yeni yetişen kadrolarla genişleyecektir ve partinin daha iyi, tecrübeli kadrolarının yanı sıra genç, yeni yetişen, tecrübesiz kadroları olacaktır. Bu durumda parti kendini hangi kadrolara dayandırmalıdır? Sadece yaşlı, tecrübeli olanlara mı yoksa, sadece genç ve tecrübesiz olanlara mı? Partinin böyle bir ayırım yapması ve kendini sadece şu veya bu türden kadrolara dayandırması başlı başına bir hatadır. Bu, leninist kadro politikasının kavranmadığını ifade eden bir hatadır. Bu konuda Stalin şöyle der, "... Görev, kendine ne yaşlı veya ne yeni kadrolara göre yönlendirmek değildir. Görev, koordinasyon-

dur, yaşlı ve genç kadroların partinin. yönetici faaliyetinin ortak orkestrasında birleştirilmesidir.(C. 14, s. 218)

Yaşlı/eski kadroların şüphesiz ki derin tecrübeleri vardır; onlar marksist leninist ilkelere sıkıca bağlıdırlar, alanlarında birer uzmandırlar, yön tayin etme, gelişmelerin yönünü/içeriğini kavrama özellikleri vardır. Bu özellikler, eski kadroları yeni olanlardan ayırıyorlar. Ama mücadele eden ve gerçekten mücadele eden bir partide bu türden kadrolar sayısal olarak azdır. Bu doğaldır. Çünkü büyüyen partinin genç kadro ordusu da büyür. Diğer taraftan bazı eski/yaşlı kadrolarda eskiye bağlı kalma, yeni olanı görememe eğilimi vardır. Bu eğilim, önü alınmazsa bu kadroları pratikten, yaşamdan koparabilir.

Yaşlı/eski kadroların özelliklerine sahip olmasalar da genç kadroların kendilerine özgü özellikleri vardır. "Genç kadrolara gelince, tabii ki onlar, yaşlı kadrolar gibi tecrübeye, çelikleşmiş olmaya, bilgiye ve yönlenme yeteneğine sahip değiller. Ama genç kadrolar, birincisi, ezici çoğunluğu oluşturuyorlar. İkincisi gençtirler ve işten (görevden -çn) ayrılma tehlikesiyle karşı karşıya değillerdir. Üçüncüsü yeni olana duyulan hisle yanıp tutuşurlar; bu bolşevik görevlinin değerli bir özelliğidir ve dördüncüsü, seri bir tempo içinde büyürler ve eğitim görürler. Fırtınalı bir şekilde gelişirler." (Stalin, C. 14 s. 217/218. Alm.)

"Bu işi yapabilecek, şu işi yapabilecek insan yok" vb. sözler sık sık duyulur. Bu ve benzeri sözler doğruyu ifade eden değil, bu anlayışta olanların eksikliğini ifade eden sözlerdir. Bu sözler, parti görevlilerinin özelliklerine, zamanında yükseltmelerine gerekli önemi vermemenin; işe yarar insanların az olmasından yakınmanın ifadesidir. Tanımadığımız, görmediğimiz için bilgisyaracı ararız. Konuşmadığımız, tartışmadığımız için birtakım insanların ajitatör ve propagandacı özelliklerini bilmeyiz. Kendimiz teknik işi anlamadığımız için,

herkesin de öyle olduğunu sanırız. Bu liste uzatılabilir ve çok uzun bir listenin ortaya çıkacağından da şüphe etmiyoruz. Bu liste bizim eksikliğimizi dile getiriyor. Etrafımıza baktığımız zaman, bakmasını öğrendiğimiz zaman, insanlarımızı bütün yönleriyle tanımamızı öğrendiğimiz zaman, aranan yetenekte, özellikle insanlarımızın olduğunu görürüz. Önemli olan, onları tanımak, zamanında görevlendirmektir.

Öyleyse kadro azlığından yakınma anlayışını literatürümüzden çıkartmalıyız. İnsanlarımızı tanımayı, onları görevlendirmeyi, yükseltmeyi bilmeliyiz. Mücadele eden parti, her mücadele alanında gelişen partidir. Nasıl ki, parti ileriye doğru her adımıyla yeni bir mevzi elde ediyorsa, büyüyorsa, geliyorsa, kadrolar da aynen öyledir. Gelişen, ilerleyen, kadrolar yeni görevlerin, ileri, kapsamlı görevlerin adaydırlar, onların yerini de arkadan gelenler alacaktır.

Kadroların yükseltilmesinde neye dikkat edilmelidir?

F. Engels şöyle diyor:

"Onlar... 'akademik eğitimlerinin kendilerine, parti içinde uygun görev için hak sahibi kılan bir subay patenti vermediğini görmelidirler, onlar görmelidirler ki, partimizde herkes çekirdekten yetişerek' hizmet etmek zorundadır, partimizde görev (mücadeleyle) elde edilir; bu, şüphesiz ki mevcut olsa da edebi yetenekle, teorik bilgiyle değil, bilakis bunun için parti mücadelesinin koşullarını bilip bilmemek ve bu mücadelenin formlarına alışıp-alışmamak, sınanmış kişisel güvenilirlik ve karakter yapısı ve nihayetinde mücadele edenlerin saflarına gönüllü katılımla" elde edilir. (C. 22, s. 69/70. Alm.)

Böylelikle Engels, kadroların seçim, yükseltme ve görevlendirilmesinde akademik birikime güvenmenin, bunu yeterli kıstas olarak görmenin yanlış olduğunu belirtiyor ve buna güvenenleri de yukarıya aktardığımız şekilde bilgilendiriyor.

Yükseltilen kadroya yardım etmek ilk iş ve

esastır. Hiçbir parti örgütünün, yeni yükseltilmiş bir kadroyu "sen yeteneklerinden dolayı bu göreve getirildin" anlayışından hareketle yalnız bırakmaya hakkı yoktur. Yeni yükseltilen, atanan kadrolara yardım, partinin, bütün parti örgütlerinin en asli görevidir. Yeni görevlendirilen, yükseltilen kadro ve onun görevinde yeni oluşu unutulmamalıdır, partinin ve örgütlerinin yardım eli böylesi kadroların hep yanında olmalıdır. Aksi takdirde böyle bir kadro gerekli yardımı/desteği görmeyince geriler, görevini yerine getiremez.

Stalin, her bir kadronun, parti görevlisinin eğitimine, yetiştirilmesine oldukça itina gösterilmesini, ona yardım edilmesini öğretiyor.

Lenin ve Stalin, kadroları, mücadeleye en iyi hizmet edebilecekleri alanlarda görevlendirmeyi öğretiyorlar. Lenin bunu, "muazzam büyüklükte bir orkestraya ihtiyacımız var. Bu orkestrada rolleri doğru dağıtmak için tecrübe toplamalıyız" diyerek açıklar.

O halde dikkat edilmesi gereken temel nokta şudur; kadroların dağıtımında/görevlendirilmesinde esas olan, kadroların yeteneklerini geliştirebilmeleridir, verebileceklerinin en fazlasını verme olanağının sağlanmasıdır. Kadro, doğru alanda yeteneğine uygun işte görevlendirildiğini hissetmelidir. Unutulmamalı ki, devrimci faaliyet çeşitli mücadele alanlarında farklı yetenekleri zorunlu kılar: "... Devrimci faaliyet çeşitli yönleri çeşitli yetenekleri zorunlu kılar. Öyle ki bazen, örgütleyici olarak hiç işe yaramayan bir insan yeri doldurulamaz bir ajitatör olabilir veya sıkı gizli disipline uygun olmayan bir insan seçkin bir propagandacı olabilir vs." (Lenin, C. 6, s. 234, Alm.)

Kadroların doğru alanlarda, yeteneklerine uygun olarak görevlendirilmesiyle; **a**-en büyük başarı sağlanmalıdır, **b**- faaliyette koordinasyon, bütünsellik ve genel coşku elde edilmelidir. Diğer taraftan, hiçbir za-

man göz ardı edilmemesi gereken belirleyici öneme haiz bir nokta da şudur; somut durum ve bu durumdan kaynaklanan siyasi görevler dikkate alınmaksızın kadro görevlendirilmesi yapılamaz.

Kadroların seçimi, terfisi ve görevlendirilmesinin temel ilkeleri Stalin tarafından çok parlak bir şekilde tanımlanır:

"Doğru kadro seçiminin anlamı şudur:

Birincisi, kadroların, partinin. altın fonu olarak taktir etmek, onlara itina göstermek ve onlara saygı duymak.

İkincisi; kadroları tanımak, her bir işçi kadronun üstünlüklerini ve eksikliklerini itinalı bir şekilde araştırmak.

Üçüncüsü; itinalı bir şekilde kadro yetiştirmek, gelişen her bir görevlinin yükselmesine yardım etmek, böyle görevliler ile sabırlı bir şekilde 'meşgul olmak' ve onların gelişmesini hızlandırmak için zaman harcamaktan kaçınmamak,

Dördüncüsü; zamanında ve cesurca yeni, genç kadroları eski yerlerinde paslandırmaksızın terfi ettirmek.

Beşincisi; görevlileri, her biri doğru yerde olduklarını hissedecek bir şekilde dağıtmak." (C. 14, s. 216/217)

Kadro seçimi, terfisi ve görevlendirilmesinin bu temel ilkelerinin sıkı uygulanması komünist partinin ve onun bütün örgütlerinin en önemli görevlerinden birisidir. Bu görevi yerine getiremeyen partinin, devrim yapması bir hayaldir.

3) Kadroların İdeolojik-Teorik Eğitimi

Kadroların, alanlarında görevlerini tam anlamıyla yerine getirebilmeleri için, siyasi seviyelerinin sürekli yükselmesi gerekir. Komünist parti, gerçekten mücadele ediyorsa, onun görevleri giderek hem karmaşıklaşıyor, derinleşiyor ve hem de daha kapsamlı hale geliyordu. Kadrolar marksist-leninist teoriye hakim olmakla bu görevlerin üstesinden gelebilirler.

Kadroların seçimi, terfisi ve görevlendirilmesi gelişigüzel yapılamaz. Bu iyi **örgütlenmesi** gereken bir sorundur. Faaliyetin şu veya bu alanlarında aksamaların başlaması, kadroların eğitiminin içeriksizleşmesi partinin bütün alanlardaki faaliyetinin aksamasına veya aksayacağına doğrudan bir işarettir.

"Söz konusu parti faaliyeti ... alanında görevlilerin marksist-leninist yaklaşımı ne denli yüksek olursa... faaliyet de o denli verimli olur, sonuçları o denli etkili olur ve terfi; görevlilerin marksist-leninist yaklaşımı ne düşük bilinçli olursa ve siyasi seviye ne denli düşük olursa, faaliyette hatalar ve başarısızlık o denli muhtemel olur. Bayağlaşmaları, işgüzarlıkları ve yozlaşmaları o denli muhtemel olur. Kesinlikle söyleyebiliriz; kadrolarımızı, faaliyetin bütün alanlarında ideolojik olarak silahlandırmayı anlarsak ve onları, iç ve uluslararası durumda kendi başarılarına yön tayin edebilmeleri ölçüsünde siyasi olarak çelikleştirsek, onları tamamen olgun marksist-leninistler yapmayı anlarsak. Hatalarımızın onda dokuzunu çözümlenmiş olarak görebiliriz." (Stalin, C. 14, s. 219/220, Alm.)

Bunun ötesinde Stalin şunu vurguluyor; marksizm-leninizm toplumsal bilimin bir dalıdır. Bolşevikler, bu bilime hakim olmak zorundadırlar. "Leninist, sadece tercih ettiği bilimsel alanda uzman olmamalıdır. O, aynı zamanda, ülkesinin geleceğine canlı ilgi duyan, toplumun gelişme yasalarına vakıf olan, bu yasaları kullanmayı kavrayan. Siyasi ve toplumsal aktif bir insan da olmalıdır." (Stalin; agy).

Birliğin gerçekleşmesi komünistlerin önünde büyük bir görevdi. Bu görev başarıyla yerine getirildi ve sonra partileşme yolunda önemli adımlar atıldı ve "K" eki kaldırıldı. Bu, partinin daha kapsamlı, daha derin, daha karmaşık, daha çetin görevlerle karşı karşıya olduğunu gösterir. Parti büyüyor ve onunla birlikte görevler de büyüyor. Bu, diğer şeylerin yanı sıra hem genel anlam-

da, hem de kadroların eğitimi anlamında eğitim faaliyetine olağanüstü bir önem vermenin kaçınılmaz olduğunu gösteriyor. Partinin büyümesine paralel olarak, sosyalist bilincin rolü de ilerlemenin devasa bir faktörü olarak büyümektedir. Bugün bu alanda atacağımız adımlar, geleceğin insanını geliştirmenin adımlarıdır.

Giderek devleşen görevlerimizi yerine getirmekle karşı karşıyayız. Bunun için, marksizm-leninizmi, bolşevik ideolojiyi kavrayan ve yorumlayan, partinin siyasi çizgisini "cebi gibi" tanıyan, siyasi ve örgütsel ve de askeri tecrübelerle donanmış kadrolara ihtiyacımız vardır.

Sovyet tecrübesi, marksizm-leninizm, Bolşevik önderlik sanatını ve teoriyi somut duruma uygulama yeteneğini öğretiyor. Ama kadroların marksist-leninist teori ile donatılmaları, bolşevik eğitim sadece kitabi olamaz, parti bu alandaki faaliyetini, kadroların eğitimini pratik faaliyet ile koordine etmelidir. Unutmamamız gereken nokta, kitabi eğitimin sadece bir hazırlık aşaması olduğudur. "Sadece kitaplarla önder yetiştirilemez. Kitap, ilerlememize yardım eder, ama tek başına önder yetiştirmez. Önder yöneticiler, sadece, faaliyet içinde yetişirler." (Stalin, C. 5, s. 193. Alm.)

Lenin ve Stalin'in birçok yazısında parti yöneticilerinin, kadroların hangi özelliklere sahip olmaları gerektiği belirtilir. Bu özelliklerden bazıları şunlardır.

Bolşevik İlkeli Olmak;

İlkeli politika yegane doğru politikadır. Lenin ve Stalin böyle öğretiyorlar. Tutarsızlığın, ilkesizliğin en ufak bir görüntüsü dahi yenilgiye götürür. Bolşevik ilkeli olmak, partinin ilkelerinden, politikasından ideolojisinden en ufak bir sapmaya karşı uzlaşmaz tavır içinde olmak anlamına gelir. Parti görevlileri, kadrolar koşulsuz bir şekilde ve en ufak sorunlarda dahi parti çizgisine ve ilkelerine göre hareket etmek zorundadırlar.

Bolşevik ilkeli oluş, derin ideolojik donanıma, marksizm-leninizmin doğruluğuna olan şaşmaz inanca dayanır. Bu özelliklere sahip olmayan kişi, bolşevik ilkeli olamaz. Sadece ilkeli insan, kadro, devrim davasına partinin bakış açısından yaklaşabilir.

İlkeli olmak, eleştirilmekten hangi konumda olurlarsa olsunlar başkalarını cüretkarca eleştirmekten korkmamak anlamına da gelir. Eleştiri ve özeleştiriyeye olan tavır, bir kadronun nedenli ilkeli olup olmadığını ele verir.

Dürüst Ve Açık Olmak:

Dürüst ve açık olmak, Lenin ve Stalin'in tanımladıkları tipten bir yöneticinin karakteristik özelliklerindedir. Stalin, Lenin gibi açık ve dürüst olunmasını öğretir ve o bundan şunu anlar; bütün gerçeği parti önünde, Lenin gibi tam bir çıplaklık ve dürüstlikle açıklanmalıdır ve her bolşevik böyle olmak zorundadır.

Pratik faaliyet, ne denli açık ve dürüst olunduğunu açığa çıkarır. Her bir komünist, hangi görevi yerine getiriyorsa getirsin, hangi sorumluluğu taşıyorsa taşısin kendi faaliyetine de eleştirel yaklaşmak ve gerçeği bütün yönleriyle dile getirmek zorundadır.

Kadroların dürüstlük ve açıklık ruhuyla eğitilmeleri gerekir. Bu ne anlama geliyor diye sorabiliriz. Bunun anlamı şudur, kadrolar, kendi hataları ve eksiklikleriyle de eğitilmelidirler.

Bu konuda Stalin şöyle diyor:

"Bolşeviklerin görevi, hatalarını gizlemektir, hatalarına ilişkin sorudan sıyrılmaya çalışmamaktır... Bilakis açıkça, dürüstçe hatalarını kabul etmeleridir, açıkça ve dürüstçe bu hataları düzeltmenin yolunu göstermeleridir, açıkça ve dürüstçe hatalarını düzeltmeleridir." (C. 14, s. 150, Alm.)

Hata kabul etmemek veya hatayı kabul etmekten kaçınmak, bir kadronun otoritesine zarar verir. Yanlış olanı kabul etmek ve

kendini düzeltmek ise kadronun otoritesini, saygınlığını artırır.

Açık ve dürüst olmanın kıstası, sarf edilen sözler değildir. Bunun kıstası, yapılan iştir, pratiktir. Lenin'in dediği gibi politikada açıklık ve dürüstlük "söz ve pratiğin uyumluluğuyla" sınanabilir.

Eksikliklere Karşı Uzlaşmaz Tavr:

Komünist partisi, elde edilmiş olanla, kazanılmış mevzilerle yetinemez. O, devrim yapma iddiasındadır ve ilerlemek zorundadır. Ama her ilerleme, birtakım -potansiyel de olsa- hata ve eksiklikleri de beraberinde getirir. Bu, kaçınılmazdır. Burada önemli olan, eksikliklerimize karşı nasıl bir tavır aldığımızdır. Lenin, mücadele eden bir parti için, kendi eksikliğini acımasızca açığa çıkartmanın zorunlu olduğunu öğretir. Parti için geçerli olan, kadrolar için de geçerlidir.

Yapılanla, elde edilenle yetinmek, kibirli olmak, başarıdan başarıya koştuğunu sağıra duyurup, köre göstermek bolşevik kadrolara tamamen yabancı olan şeylerdir.

Bolşevik kadro, eksikliklere ve eksikliklerine karşı asla hoşgörülü olamaz, başarılarından veya başarıdan dolayı sarhoş olamaz. Bundan dolayıdır ki, bolşevik kadro, hatayı, eksikliği daha oluşum aşamasında görür ve giderilmesi için mücadele eder.

Bir yöneticinin eksiklikleri gizlemesi asla ve asla affedilecek bir olay değildir. Bolşevik kadro, sadece eksiklikleri, hataları gören değil, aynı zamanda onların nedenlerini ve ortadan kaldırılma yollarını da gösteren kadrodur. Bu anlamda zorluklar karşısında duran, gerileyen, sorumluluğu başkalarında arayan bir yönetici, bolşevik bir kadro olamaz.

Eksikliklere karşı uzlaşmaz tavır ifadesini eleştiri ve özeleştiride bulur. Eksikliği açığa çıkartmak, eleştiri ve analiz demektir ve bu aynı zamanda eksikliğe; hataya neden olanlar açısından da özeleştiride demektir. Bunun içindir ki, eleştiri ve özeleştiride ko-

münist partide eksiklikleri ve hataları aşmada ve ilerlemede temel öneme haiz bir araçtır.

Faaliyette İddialı Ve Cüretkar Olmak:

Hatalara ve eksikliklere karşı uzlaşmaz tavır içinde olmak, faaliyette iddialı ve cüretkar olmak anlamına gelir. Hiçbir neden, görülen hata ve eksikliklerin ortadan kaldırılmasını engelleyemez, engellememeli. Gerçekten iddialı ve cüretkar olan kadro, partiye ve devrim davasına zarar veren en ufak, en önemsiz bir gelişmeye göz yumamaz. Bu konuda Stalin, konumu ne olursa olsun, hiç kimsenin gözünün yaşına bakılmamasını öğretiyor. İddialı ve cüretkar olmak aynı zamanda yeni görevlere, kapsamlı görevlere talip olmak demektir. Bunun, idarecilikle, kariyerizmle hiçbir ilgisi yoktur. İddialı ve cüretkar olmak davaya inancın, partiye inancın, ahlaki üstünlüğün, gerçekleri bütün çıplaklığıyla görmenin ve bunu bilerek yeni görevlere talip olmanın bir ifadesidir. Bunun içindir ki, iddialı ve cüretkar olmayan veya böyle yetiştirilmeyen bir kadro yaratıcı olamaz.

İleriyi Görme, Bütünü Kavrama Yeteneği:

Stalin şöyle diyor:

"Direksiyonda oturmak, etrafa bakmak ve herhangi kötü bir durumla karşılaşıp kadar hiçbir şey görmemek. Bu, henüz önderlik edilmiyor demektir. Bolşevizmin önderlikten anladığı başkadır. Önderlik etmek için, önceden görmek gerekir." (Über Selbstkritik, s. 15. "Özeleştirisi Üzerine".) Demek oluyor ki, bolşevik önderlik, ileriye görme yeteneğini ön koşul kılıyor. Ne kadar ayrıntı içinde olursak olalım, pratiğe ne kadar dalmış olursak olalım, hiçbir zaman faaliyetin bütünü üzerine düşünmekten geri kalmamalıyız, faaliyetin/mücadelenin bütünü gözden kaçırmamalıyız. Aksi durumda bu, ağaçtan ormanı göremek demektir. Mücadelenin ayrıntısı ve günlük faaliyet, mücadelenin

bütünü üzerine düşüncelerimizi, bütüne ilişkin perspektifi karartmamalıdır. Aksi takdirde hatalara ve başarısızlıklara kapıları açmış oluruz. Ayrıntıyı, kendi faaliyetimizi, bütünün yerine koymuş oluruz. Öyleyse faaliyetimiz bütünden ve geleceğin sorunlarından kopuk olarak ele alınamaz.

İnisiyatif Ve Görevi Sonuçlandırma Yeteneği:

Bolşevik parti gibi partimiz de yenileştirenlerin/yenilikçilerin partisi olmalıdır. Yaşamda cereyan eden süreçleri izlemek, değerlendirmek, yeni olanı kavramaya çalışmak, yeni sorunlara çözümler aramak ve bulmak, eski olanı atmak temel özelliklerimiz olmalıdır. Yeniye hissetmek, yeniye kavramak bolşevik bir kadronun temel özelliğidir ve yeni olanı kavramanın ifadesi de bolşevik inisiyatiftir.

Kadro, parti disiplininin, ilkelerinin inisiyatif özgürlüğü olduğunu kavramalıdır. Örneklersek; yönetimde merkeziyetçilik leninist partinin bağlayıcı öneme haiz bir ilkesidir. Bu ilkeye uymak, üst organların kararlarını olduğu gibi hayata geçirmek demektir. Ama merkeziyetçilik, yerel örgütlerde, yerel faaliyette inisiyatifi asla ve asla köreltmez, tam tersine geliştirir. Sormak gerekir, inisiyatif ve görüş geliştiremeyen bir yerel örgüt, merkezin kararlarını pratiğe nasıl geçirecek?

Lenin'in ve Stalin'in öğrettikleri gibi, yerel örgütler, yerel mücadele içinde olan kadrolar, mücadeleyi ilerletebilmek için inisiyatifli olmak zorundadırlar. Şu unutulmamalıdır: genel politik çizgide bütünlük, yerel alandaki münferitliği, yerele olan özgünlüğü ve bu doğrultuda mücadeleyi geliştirir. Çünkü genel politik çizginin bütünlüğü yerel alandaki çeşitliliğe dayanmaktadır.

Yerel parti örgütleri her zaman ve her koşul altında üst organlardan direktif beklemek zorunda kalmamalıdırlar. Tersine yerel mücadelenin sorunları temelinde inisiyatifli hareket etmelidirler. Yerel örgütler ve yerel

mücadele içinde olan kadrolar şöyle hareket edemezler; merkezden direktif gelmediği için, x fabrikasındaki işçilerin direnişine katılamıyoruz. Böyle bir anlayışın merkeziyetçilikle, devrimcilikle hiçbir ilgisi olamaz.

Diğer taraftan inisiyatif geliştirmek merkezi direktifleri özümlemek anlamına gelir. Bu özümleme, mekanik değil yaratıcı bir özümlemedir. Böyle bir direktifi yaratıcı bir şekilde özümlemek, onu yerel alanda pratiğe geçirmeyi kavramak anlamına gelir. Yaşam hem çok yönlü ve hem de karmaşıktır ve bundan dolayı bir direktifin pratiğe geçirilişi, koşulların değişimiyle değişik metotları, inisiyatifle yaratıcılığı kaçınılmaz kılar. Direktif aynı olmasına rağmen koşullar değiştiği için uygulama yeni sorunları, yeni çözümleri gündeme getirebilir. Bolşevik bir kadro bu durumu göz önünde tutmak zorundadır. O, somut durumun tahlilinden hareketle çözüm yolları aramalıdır ve bulmalıdır. Bunun adı, inisiyatifli olmak demektir.

Kadroların inisiyatif ve görevini sonuçlandırma ruhuyla eğitimi onların kişisel sorumluluk duygusunu geliştirir. Her bir parti yöneticisinin, her bir kadronun ve parti işçisinin hangi görevden, hangi işten sorumlu olduğunu bilmesi onların faaliyette inisiyatiflerini geliştirir, sorumluluğu başkalarında arayan veya sorumluluğu başkalarının sırtına yıkan görevde iddiasız ve korkaktır. Böyle birisi bağımsız, cüretli inisiyatif geliştiremez ve ortak davayı ilerletemez.

Bağımsız ve cüretli inisiyatif geliştirmek parti çizgisine karşı gelmek, kendini beğenmiş, kibirli olmak anlamına gelmez. Kendini beğenmişlik, kibirlilik yapılandı, elde edilenden memnun olma/yetinmeye, sorumsuzluğa ve uyanık davranmamaya götürür.

Bolşevik kadro, kitlelerin yaratıcı inisiyatifini

görmeli ve geliştirmelidir, mücadeleyi bu inisiyatif üzerinde yükseltmelidir. Böyle hareket eden bir kadro hem kitlelerle kolayca kaynaşır ve hem de mücadeleyi tabana mal eder.

Memnuniyetin olduğu, alınan sonucun mükemmel bulunduğu ve "dahası da olmazdı" anlayışının hakim olduğu yerde inisiyatif gelişmez. İnisiyatif, elde edilen sonuç ne denli devasa olursa olsun, bununla yetinmemenin, daha ileri gitme anlayışının ve bu anlamda da pozitif memnuniyetsizliğin olduğu yerde gelişir.

Nasıl ki, parti üyesi olabilmek için parti programı ve tüzüğünün kabulü, parti örgütlerinden birisinde görev alma ve aidatını düzenli ödeme ön koşul ise, üyeliğin "olmazsa olmaz" kuralıysa, bir bolşevik kadronun da tuttuğu işi sonuçlandırması o denli bir kuraldır, bolşevik kadro olmanın ön koşuludur. İnisiyatif pratik örgütsel faaliyet ile ayrılmaz bağ içindedir. Bir inisiyatif, öneriyi şiddetle savunan, ama yaşam bulması için örgütsel faaliyete yanaşmayan bir yönetici/kadro düşünebilir miyiz? Bolşevik anlamda düşünemeyiz. Bolşevik kadro/yönetici böyle olamaz. Ama gösteri anlamında düşünebiliriz. Bazıları, şov için "inisiyatifli olabilirler, gürültü, patırtı yapabilirler, bir dizi öneride bulunabilirler. Ama sıra pratik faaliyete gelince ortadan yok olurlar. Bu türden unsurların; gevezelerin "inisiyatifliyle, gerçek inisiyatifli oluşu, inisiyatif geliştirmeyi birbirine karıştırmamalıyız.

Bu özelliklerin ötesinde parti yöneticisi/kadro, objektif olma, soruna fiili müdahale etme yeteneğine sahip olma ve insanlara karşı anlayışlı davranma özelliklerini de taşımalıdır.

EĞİTİM SORUNUNDA MARKSİST LENİNİST YÖNTEM

Yazının akışından ve belirtilen kaynaklardan da anlaşılacağı gibi burada söz konusu olan, marksizm-leninizm üzerine temel eğitimidir, bu eğitimin araçları ve yöntemi- dir. Bu kapsamda bir eğitim, marksist Leni- nist şekillenmenin kazanılmasına, mark- sizm-leninizmi eylem kılavuzu olarak kulla- nabilme yeteneğinin geliştirilmesine hiz- met etmektedir. Bütün güçlerimiz bu he- defe yönelmelidirler. Ama hepimizin; bu hedefe kilitlenmesi de olanaklı değildir. Hepimiz için esas olan, devrimci pratik içinde marksist eğitimi gerçekleştirme çiz- gisini izlemektir. Bu yazıda söylenen ve sunulanlar, birçok komüniste ulaşılamaz bir hedefmiş gibi gelebilir. Ama unutulmaması gereken nokta şu; bu yazı, marksist leni- nistlerin komünist kitlenin geneli için

eğitimde anahtarı vermektedir. Onu kulla- nabilmek ise çok somut düşünmeyi ve plan yapmayı gerektiriyor.

Bu ise, yazının doğrudan amacı değildir. Yazı bu noktalar göz önünde tutularak okunmalı ve değerlendirilmelidir.

* * *

Marksist leninist komünist parti, Türk ve Kürt ulusundan, Laz, Gürcü, Abhaza, Çer- kes, Arap, Rum, Ermeni vb. ulusal azınlık topluluklarından proletaryanın öncü müf- rezesi ve savaş kurmayıdır. Marks, Engels,

Lenin ve Stalin'in yolunda yürüyen marksist leninist komünist parti marksizm-leninizmi rehber alır. Diğer bir ifadeyle; Türkiye ve Kürdistan coğrafyasında işçi sınıfının parti- sidir. Onun bilinçli ve örgütlü öncüsüdür, onun en yüksek sınıf örgütlenmesidir.

Marksist leninist komünistler, işbirlikçi tekelci burjuvazi ve büyük toprak sahiplerinin iktidarının zora dayalı devrimle yıkıl- ması anlamına gelen antiemperyalist de- mokratik devrimi gerçekleştirerek, durmak- sızın sosyalizme/komünizme geçmeyi he- deflerler. Bu hedef için mücadele, önderle- rimiz Marks, Engels, Lenin ve Stalin'in eser- lerinde bilimsel olarak temellendiril- miş/açıklanmıştır.

Lenin'in deyimiyle marksizm, başlangıçta enternasyonal işçi hareketi içindeki sosya- list akımlardan sadece birisiydi. Ama 19. yy.'ın ikinci yarısında bu akım, Marks ve Engels tarafından proletaryanın dünya görüşü olarak; bilimsel sosyalizm olarak geliştirildi ve enternasyonal işçi hareketine damgasını vurdu. Marks ve Engels'in yaşa- dıkları dönemde güçlü sosyalist partiler kurulmuşlardı. Örneğin Almanya Sosyal Demokrat Partisi. Marksizm geliyordu. Ama onun düşmanları da boş durmuyor- lardı. 19. yy'ın sonu 20. yy'ın başında anti- marksist güçler, E. Bernstein önderliğinde marksizme saldırıya geçtiler. Onlar, mark-

sist teorinin yerine burjuva teorileri geçirmeyi; marksizmi revizyona uğratmayı amaçlıyorlardı. Anti-marksist güçler, II. Enternasyonal'in birçok güçlü partisinde (örneğin Alman Sosyal Demokrat Partisi) üstünlüğü ele geçirerek, büyük tahribata neden olmuşlardı.

Daha baştan itibaren anti-marksist güçlerle dişe diş mücadele sadece Rusya'da gerçekleştirilmiştir. Sadece Rusya'da Marks ve Engels'in öğretileri bütün saldırılara karşı sonuna dek kararlı ve tutarlı bir şekilde savunulmuştur. Bu mücadelenin başında Lenin vardı. Lenin ve de Stalin, marksizmi, 20. yy'la birlikte gündeme gelen yeni tarihi koşullar -kapitalizmin serbest rekabetçi aşamasından emperyalist/tekelci aşamasına geçmesi-ışığında geliştirmişlerdir ve emperyalist çağın marksizmi olan leninizm doğmuştur.

Lenin ve Stalin, marksist öğretiyi sadece savunmakla, sadece geliştirmekle ve onu zenginleştirmekle yetinmemişlerdir. Onlar, aynı zamanda marksizmi; bu bilimsel devrimci teoriyi yaşama geçirmenin ve maddi güce dönüştürmenin örgütsel motoru olan partiyi de kurmuşlardır. Onların kurduğu bu parti; Bolşevik Parti, işçi sınıfını cüretkarca, hiçbir yalpalamaya fırsat vermeden kapitalizmin yıkılmasına, sosyalizmin inşasına götüren öncünün ifadesidir. Bolşevik Parti, işçi sınıfının, kapitalizmi yıkıp proletarya diktatörlüğünü kuran ve sosyalizmi inşa eden ilk partisiydi. Bundan dolayıdır ki o, enternasyonal işçi hareketinin tarihi önderidir ve örneğidir. Bolşevik parti, yeni tipten bir partidir, marksist leninist mücadele partisidir. O, zaferin ve bitmez tükenmez tecrübenin partisidir.

Türkiye ve Kürdistan coğrafyasında komünistlerin birliğinin gerçekleştirilmesinden sonra marksist leninist komünistler, bu birliğin ifadesi olan partiyi; leninist bir parti olarak; bolşevik bir parti olarak geliştirmek göreviyle karşı karşıya kalmışlardır. Marksist leninist komünist parti, marksist leni-

nist klasikleri incelemeyi ve bilgilerini derinleştirmeyi, aynı zamanda hem enternasyonal alandaki ve hem de ülkedeki komünist ve devrimci mücadelenin deneyimlerini ve derslerini inceleyip öğrenmeyi üyelerinin görevlerinden birisi olarak, bir tüzük maddesi olarak görüyor. Bu, kendiliğinden yerine getirilecek bir talep değildir. Parti, marksist- leninist teoriyi öğrenin diyor ve sadece bunu söylemekle yetinmiyor, aksine öğrenmenin yol ve yöntemlerini de açıyor. Stalin şöyle diyor:

"Marksizm, toplum ve doğanın gelişme yasalarının bilimidir, baskı altında tutulan ve sömürülen yığınların devriminin bilimidir, bütün ülkelerde sosyalizmin zaferinin bilimidir, komünist toplumun inşasının bilimidir. Bilim olarak marksizm yerinde saymaz. O gelişir ve mükemmelleşir. Gelişmesi içinde marksizm tabii ki, yeni tecrübelerle ve yeni bilgilerle zenginleşecektir." (Stalin; A. Cholopov'a Mektup'tan, Marksizm ve Dil Bilimi, C. 15, s. 253, Alm.)

Burada vurgu yapılan nokta oldukça açık: Her bilim gibi marksizm-leninizm de itinalı, disiplinli ve sabırlıca incelenmelidir, araştırılmalıdır. (Eğitim sorununun güncel önemi üzerine basınımda çeşitli yazılara yer verildiğinden dolayı, sorunun bu yönüne burada yer vermeyi gereksiz görüyoruz.)

Bu noktada önümüze kocaman bir metodik soru çıkıyor! Bilim olarak marksizm-leninizm nasıl incelenir, nasıl araştırılır? Araştırmanın, incelemenin (eğitimin) belli bir yolu-yöntemi var mıdır? Evet vardır. Bu yazımızda eğitimde kesinlikle takip edilmesi gereken marksist-leninist yöntemi ele alacağız.

Marksist-leninist teoriyi araştırmada ve özümlemede birçok yöntemin olduğu söylenir veya düşünülür. Gerçekten de öyledir. Şayet eğitilmesi gerekenlerin; öğrencilerin, yani hangi örgütsel konumda olursak olalım, hepimizin teorik yetkinliği göz önünde tutulmazsa:

- Yayın organları aynı zamanda kolektif bir eğitici olarak görülebilir.
- Şu veya bu kitabın/broşürün okunması önerilebilir.
- Şu veya bu konuyu içeren bir konferansa veya seminerlere katılabilir.
- Bir kaç gün veya hafta süren eğitim amaçlı özel kurslara katılabilir.
- Birimlerde, örgütlü olunan alanlarda şu veya bu konu üzerine tartışılabilir.
- Bütün bunların ötesinde parti okuluna da gidilebilir.

Buralarda öğrenci, en fazlasıyla kolektif bir eğitim sürecinden geçmiş olur. Bunun ötesinde, kısa süreli eğitim kurslarını ve parti okulunu esas alacak olursak, buralardaki eğitim temel eğitimidir, soruna girişin eğitimidir. Örneğin parti okulu. Bu okul, özel durumlar dışında, öğrencilerine marksizm-leninizmin üç bileşeninin -politik ekonomi, felsefe ve bilimsel sosyalizm- temel ilkelerini, temel anlayışlarını vermekten öte fazla bir işlev göremez. Ama bizim sorunumuz, eğitilmesi gerekenlere marksizm-leninizmin temel anlayışlarını anlatmak değildir. Olamaz da! Temel eğitim bir başlangıçtır ve marksist leninist komünistler için esas olan da, temel eğitimden sonrasındır.

Temel eğitimi ve alınış yol ve yöntemlerini bir kenara bırakırsak, komünistlerin eğitiminde geriye yegane bir yolun kaldığını görürüz. **Kendi kendine veya bireysel eğitim.** Enternasyonal alanda komünistlerin bu alandaki pratikleri, marksist teoriyi; marksizm-leninizmi özümlemede **temel yöntemin bireysel eğitim** olduğunu göstermişlerdir.

Marksist leninist komünist parti, her komünistten, her taraftarından, ona gönül bağlayan, inanan her işçi- den, emekçiden öğrenciden vs. yılmadan usanmadan bilincini yükseltmesini, marksist-leninist teoriyi özümlemesini talep ediyor. Marksizm-

leninizm parti politikasının teorik temelidir. Bu teoriye hakim olmak, onun özünü kavramak ve onu, devrimci mücadelenin, yaşamın her alanında dayattığı sorunların çözümünde kullanmayı bilmektir. Demek oluyor ki, partinin bu alandaki sorunu, güçlerini marksizm-leninizmin ruhuyla eğitebilmektir. Demek oluyor ki, komünistlerin ve bütün güçlerimizin siyasi eğitimi parti faaliyetinin çok önemli alanlarından birisidir ve öyle de kalacaktır.

Bireysel eğitim, pratik faaliyetten, örgütsel işlerlikten bağımsız, gündemi belirsiz, kişinin canının istediğini okuması anlamına gelen **bağımsız, kontrolsüz** bir eğitim değildir ve olamaz da. Parti, mevcut kurumlarını harekete geçirerek veya bu kurumlar yetersiz kalıyorsa gerekli pratik işlerliği olan kurumlarla bireysel eğitimi **mutlaka ve mutlaka kontrol etmek ve yönlendirmek göreviyle karşı karşıyadır.** Parti, her bir biriminde dönem dönem bu amaca yönelik tartışma toplantıları düzenleyebilir, legal alanlarda teorik tartışmaları teşvik edebilir vs.

Partinin eğitim politikası, bir bütün olarak bakıldığında, her seviyede kadronun siyasi eğitim politikasıdır. Partinin bolşevikleşmesi, kadroların siyasi eğitimi bir bilgi-tecrübe birikimi ve bunu pratiğe uygulama sürecidir. Dolayısıyla bir parti, hiçbir zaman kendini yeteri kadar bolşevikleşmiş olarak göremez ve hiçbir zaman kadrolarının mevcut siyasi eğitim seviyesiyle -bu seviye çok da yüksek olabilir- yetinemez.

Bilginin ve tecrübenin sınırı yoktur. Her yeni bir gün, her yeni bir gelişme bize yeni bilgileri, yeni tecrübeleri yükler. O halde her gün öğrenmekle, yeni deneyimler kazanmakla karşı karşıyayız. Bunun içindir ki, partinin ve de kadrolarının bolşevikleşmesinin bir sınırı yoktur. Bu bir süreçtir ve bu süreci kavrayanlar, onun gerisinde kalmayanlar, devrimci mücadelenin dayattığı sorunların çözümünde başarılı olabilirler.

Bahsettiğimiz kolektif-grupsal temel eğiti-

mi dışlarsak, kadroların siyasi eğitiminde temel yöntem/metot olan bireysel eğitimin iki yönüne burada dikkati çekmek isteriz; kadroların bireysel politik eğitimi birbirini tamamlayan iki süreçtir. Bu eğitim, sonucunda kadroların siyasi kavrayış seviyeleri yükselir ve siyasi kavrayış seviyesi yükselmiş olan kadrolar bu sefer kendilerini daha yüksek seviyedeki bir eğitim sürecinde bulurlar. Böylelikle hem kadroların bilinçlenme seviyesi ve hem de eğitimin seviyesi (kapsam-derinliği) yükselmiş olur. Birinci durumda kadroların marksizm-leninizmle genel ve köklü bir donanımları söz konusudur. İkinci durumda ise bu genel-köklü eğitimi alan kadrolar, devrimci mücadelenin dayattığı sorunlarda uzmanlaşmaya yöneleceklerdir. Kadrolar, ihtiyaç alanlarında ve yetenekleri doğrultusunda uzmanlaşacaklardır. Biz burada birinci durumu; kadroların siyasi eğitimini; genel-köklü eğitimi ele alıyoruz. Uzmanlaşma bazında eğitimi başka bir yazının konusu yapacağız.

Hemen belirtelim ki, aşağıda yapacağımız öneriler, genç yoldaşların, bilgiye susamış marksist leninist komünistlerin şevkini kırmamalıdır. Tersine onları kamçılamalıdır. Böyle bir tehlike vardır. Önce, eğitime çok şevkli bir şekilde bağlanıyor. Ama sonra çalışma temposu düşüyor, kendi gücüne inanmama noktasına geliniyor ve sonuç olarak eğitime son veriliyor. Tabii bu, okunanın, araştırılanın istenildiği oranda kavranmamasından kaynaklanmaktadır. Sovyet deneyi göstermektedir ki, kadroların siyasi eğitiminde bu sorun, partinin, konuya ilişkin açıklama yapmasını gerekli kılan boyutlara varmış. SBKP(B) MK'sı konuyla ilgili şu kararı alıyor:

"Sadece küçük bir çevrenin, teoriyi özümleyebilecek durumda olduğu anlayışı yanlıştır. Marksist-leninist teoriye hakim olmak elde edilebilir (bir olaydır—çn)... Marksizm-leninizmin teorisini özümlemek için sadece iradeye sahip olunmalıdır ve bu amaca ulaşmada sebatkarlık ve karakter sağlamlığı sergilenmelidir. Fizik, kimya ve biyoloji

gibi bilimler başarılı bir şekilde öğrenildiğine göre, marksizm-leninizm bilimini de keza tamamen özümleyebilmek için şüpheye düşmenin hiçbir nedeni yoktur." ("Die KPDSU in Resolutionen und Beschlüssen der Parteitage, Parteikonferenzen und der Plenartagungen der ZK", c. 9, s. 250, Alm.)

Demek oluyor ki, kararsızlığa düşmenin, umutsuzluğa kapılmanın anlamı yok. Bu durumda olanlar, iradesizliklerini ve kararsızlıklarını sergilemekten öte bir şey yapmış olmazlar.

EĞİTİM PLANI NASIL OLMALI?

Politik eğitim planının tespitinde birçok faktör göz önünde tutulmalıdır. Aksi takdirde hiçbir işlevi olmayan, çok **güzel** (!) planlar hazırlanmış oluruz.

Kısa evreli eğitim çalışmalarının planı, grupsal-kolektif siyasi eğitimi esas alan ve geçici karakter taşıyan bir plandır. Bu planda esas olan, bu türden eğitime katılan kadroların siyasi seviyelerinin şu veya bu şekilde aynı olması ve tespit edilen belli konuların işlenmesidir. Bu tür eğitimler ihtiyaca göre düzenlenir. Dolayısıyla düzenlenmesi ve eğitim planı geçicidir, çoğu kez güncel ihtiyaca cevap verecek tarzda hazırlanır.

Parti örgütleri/kolektifleri pratik faaliyetlerinin yanı sıra takip edecekleri belli bir siyasi eğitim planı çı- kartmış olsalar da uygulanmasında sürekli aksaklıklar söz konusudur ve dolayısıyla kadroların siyasi eğitiminde pek de verimli bir yol değildir.

Parti okulu, grupsal, kolektif siyasi eğitimin belli bir plan çerçevesinde itinalı bir şekilde sürdürüldüğü en önemli ve verimli olanıdır.

Bunun ötesinde dönem dönem belli sayıda "öğrenci"yi bir araya toplayarak onlara belli bir plan çerçevesinde belli konuları anlatmak da bir yoldur. Ama burada da bir süreklilik söz konusu olamaz.

Geriye, kadroların bireysel siyasi eğitiminin

planlanması kalıyor. Bizi ilgilendiren de daha ziyade bu noktadır.

Kadroların bireysel siyasi eğitiminin planlanması iki açıdan ele alınmalıdır.

Birincisi: Parti, her bir kadronun bütün özelliklerini göz önünde tutarak, her bir kadroyu ilerleten bireysel eğitim planları hazırlar. Böylesi planlamada sözkonusu olan kadroların genel özellikleri şöyledir: Birtakım özellikleri, yetenekleri çok erken açığa çıkan kadrolar (askeri alan, ajitasyon, propaganda, örgütçülük, sanat vs.). Parti bu tür özellikleri olan kadroları en kısa zamanda uzmanlaştırmak için bu türden her bir kadroya tekabül eden özel-bireysel eğitim planları hazırlar. Örneğin; propagandist olma özelliği gösteren iki kadro, o andaki siyasi birikim seviyeleri farklıysa farklı eğitim planı çerçevesinde ele alınmalıdır.

Bunun ötesinde siyasi birikim ve tecrübesi yüksek olan kadroların uzmanlaşmalarını sağlamak için bireysel eğitim planları hazırlanmalıdır. Örneğin, felsefe, politik ekonomi vs. alanlarda uzmanlaşacak kadroların bireysel eğitim planları çıkartılmalıdır. Burada her bir kadro için geçerli olan bireysel eğitim planı çıkartılacağı gibi, uzmanlaşma alanı bazında genel geçerliliği olan eğitim planları da hazırlanabilir.

İkincisi: Bugünkü koşullarda partinin ihtiyacına cevap verecek kadroların bireysel siyasi eğitiminin kolektif eğitim planıdır.

Kadroların bireysel siyasi eğitiminde, bireysel eğitim planlarına göre faaliyet, en verimli faaliyettir ve kadroların siyasi eğitiminin önemli bir biçimidir. Ama bu türden eğitim planını gerçekleştirmek her zaman mümkün değildir. Faşist diktatörlük ve ağır illegalite koşullarında -çok özel durumlar hariç tutulursa- her bir kadro için ayrı eğitim planı hazırlamak ve bunu denetlemek gerçekten zordur ve bugün için gereksizdir de. Parti bu türden eğitimi denetlemek için ayrı bir kurumlaşmaya gitmek zorunda

kalır.

İkinci yol ise partinin mevcut koşullarına uygun olan en iyi yoldur. Burada söz konusu olan, her kadro için geçerli olan bir siyasi eğitim planıdır. Her kadro siyasi eğitimini bireysel yapıyor, ama bütün kadrolar aynı eğitim planı çerçevesinde hareket ediyorlar. Böyle bir yol izlendiğinde parti şu avantajları elde eder: Eğitim tartışmalarında aynı konular tartışılır. (Aksi taktirde -birinci durumda- her bir kadro kendi eğitim planında yer alan konuyu gündeme getireceği için çok şey tartışılır, ama fazla bir şey anlaşılmamış olur.) Bu tartışmaların sonucu verimli olur. Diğer taraftan parti, aynı eğitim planı söz konusu olduğu için, siyasi eğitim faaliyetini her zaman ve her alanda denetleyebilir ve bunu yapmak için de, birinci durumda olduğu gibi geniş bir denetleyici ordusuna ihtiyaç duymaz. Bu yöntemin sıkıcı olan bir yönü de var: Bütün kadrolar için geçerli olan eğitim planında yer alan bazı kaynaklar, bazı kadrolar tarafından daha önce incelenmiş olabilir ve bu konular işlenirken, bu kadrolar sıkılabilirler. Bu durumda önerimiz şudur; söz konusu alandaki birikiminizi, tartışmaların canlı ve verimli olması için kullanın. Tartışma sürecinde öğretin ve öğrenin.

Bu yöntem, sistemli ve disiplinli bir çalışmayı beraberinde getirecektir. Hem bir kadro, tespit edilen konuyu veya literatürü, tespit edilen zaman içinde incelemek zorunda kalacaktır. Bu yöntemde kendiliğindenciliğe, zamanı boğa harcamaya, bireyciliğe yer yoktur. Bu yöntem kitabi öğrenmeyi dışlar. Bu yöntem, kadroları, öğrenmeyi öğrenmemek ikilemiyle karşı karşıya bırakır.

Yeri gelmişken, burada siyasi eğitimde görülen bir amatörlüğe artık son vermenin gerektiğini belirtelim. Kadroların kişisel/bireysel eğitiminin alternatifi grupsal-kolektif eğitim değildir. Böyle bir anlayış temelden yanlıştır. Bu yanlışığa karşı SBKP(B) Lenin ve Stalin önderliğinde süre-

li mücadele etmiştir ve bolşevik partinin bu alandaki tecrübesi, kadroların eğitiminde bireysel eğitimin temel metot olduğudur:

"Marksizm-leninizm sadece çevre içinde öğrenilebilir şeklindeki zararlı önyargının kökü kazanmalıdır. Gerçekte ise marksizm-leninizmi araştırmak için bağımsız okuma, bireysel eğitim esas ve temel metodudur." (Die KPDSU in Resalutionen... C. IX, s. 254, Alm.)

Sonuç itibarıyla; günümüzün koşulları - objektif koşullar ve partinin olanakları- kadroların siyasi eğitiminde bütün kadrolar için geçerli olan belli bir eğitim planını esas almayı beraberinde getirmektedir. Bu eğitim planının içeriğini ana başlıklar altında açalım.

KADROLARIN SİYASİ EĞİTİMİNDE İNCELENMESİ GEREKEN ÖNEMLİ KAYNAKLAR

Kadroların siyasi eğitiminin temelini ve esasını bilim olarak marksizm-leninizmin kavratılması oluşturur.

Marksist öğretiyi tanımlarken Lenin şöyle der:

"Marks 'm öğretisi kadri mutlaktır. Çünkü o gerçektir. O, iç bütünsellikli ve uyumludur. O, insanlara, hiçbir safsatayla, hiçbir gerici-likle, burjuva boyunduruğun hiçbir savunuculuğuyla bağdaşmayan bütünlüklü bir dünya görüşü verir. O, insanlığın 19. yy'da Alman felsefesi, İngiliz politik ekonomisi ve Fransız sosyalizmi formunda ortaya çıkarıldığı en iyilerin meşru mirasçısıdır." (Lenin, Seçilmiş Eserleri, 3 Cilt, c. I, s. 7778, Alm.)

Kadroların siyasi eğitiminde esas olan, bu öğretinin; "marksizmin üç kaynağının ve aynı zamanda bileşiminin" (Lenin) kavratılmasıdır.

A- Marksist-Leninist Felsefenin İncelenmesi Ve Bunun İçin Zorunlu Temel Kaynaklar:

A. I. Kalinin'in şu sözleri kulağımıza küpe olmalıdır.

"Birazcık felsefe yapmayan nasıl bir komünist olur? Oldukça ileriye görüyoruz, ufku-muz oldukça engin... Marksizm, sadece toplumsal değil, doğa görünümlerinin de kavranmasında yegane gerçek metottur." (Komünist Eğitim Üzerine)

O halde, komünistler en azından, "birazcık" felsefe yapmasını bilmelidirler, "birazcık" da olsun felsefeden anlamak zorundadırlar. Çünkü marksizmin bir bileşeni olan felsefe veya marksist felsefe veya da tarihi ve diyalektik materyalizm doğadaki ve toplumdaki oluşum ve gelişmeleri kavramanın, yorumlamanın ve sonuçlar çıkarmanın "yegane gerçek metodu"dur.

Marksist leninist komünistler, dünyada; doğada ve toplumda olup bitenleri doğru kavramak ve doğru sonuçlar çıkarmak zorundadırlar. Bunun için diyalektik ve tarihi materyalizme hakim olmak zorundayız. Diyalektik ve tarihi materyalizm, komünizmin teorik tabanıdır. Marksist leninist partinin veya da marksist leninist komünist partinin teorik temelidir. Bundan dolayıdır ki Stalin, bu temeli görmek ve özümlemek Bolşevik partinin her bir aktif sorumlusunun görevidir der.

Komünist partisi, bütün pratik faaliyetini materyalist diyalektiğin yasaları üzerine yükselttiği müddetçe güçlüdür ve yenilmezdir. Teori ile pratiğin bağı, teori ile pratiğin bütünselliği "birazcık" da olsun ML felsefe kavranmamışsa, sadece ve sadece lafızda kabul görür.

Marks, "*Nasıl ki felsefe proletaryada maddi silahını buluyorsa, proletarya da zihni silahını felsefede buluyor*" diyor. (Marks-Engels-Lenin-Stalin; "Zur Deutsche Geschichte, c.II, s. 75, Berlin 1954, Alm.) Engels, "*dünyanın gerçek bütünselliği onun maddeselliğinden oluşmaktadır*" (Anti-Duhring, s. 51, Alm.) diyor. Bu sözleri yorumlayamayan bir komünist nasıl bir komünisttir? Dünyaya, Türkiye'ye, bakışımızı, programatik anlayışımızı felsefi olarak temellendiremeyen; dünyayı yorumlayışımızı felsefi olarak

açıklayamayan bir marksist leninist komünist, hiç de örnek alınacak bir marksist leninist komünist olamaz.

O halde marksist-leninist felsefeyi; diyalektik ve tarihi materyalizmi pratik mücadelelerimiz içinde öğrenmek zorundayız. Ya öğreniriz ve dünyayı yorumlamayı ve değiştirmeyi gerçekten bilince çıkartırız ya da öğrenmeyiz ve böylece her türlü politik yalpalanmaya açık kapı bırakırız.

Kim diyor ML felsefe zordur diye? Bunun aslı yok! Önce bir bağlayın, doğayı ve toplumu diyalektik ve tarihi materyalizmin yasaları ve kategorileri ışığında ele alacak seviyeye geldiğinizde yeni doğmuş gibi olduğunuzu göreceksiniz; ufkunuz açılacak, yorumlayacaksınız, sorgulayacaksınız, olaylara eleştirisel gözle bakacaksınız ve parti politikasını gerçekten kavrayacaksınız.

Şimdi, incelenmesini doğru bulduğumuz dar kapsamlı bir literatür listesi verelim:

Marks/Engels: Komünist Parti Manifestosu
Marks/Engels: Kutsal Aile

K. Marks: Politik Ekonominin Eleştirisine Katkı'nın önsözü
K. Marks: Kapital, C. I. 2. baskının sonsözü

F. Engels: Anti-Dühring (Bay Eugen Dühring'in Bilimde Devrimi)

F. Engels: Doğanın diyalektiği

F. Engels: Ütopik Sosyalizm ve Bilimsel Sosyalizm, M-E Seçme Yapıtlar, C. 3

F. Engels: Ludwing Feuerbach ve Klasik Alman Felsefesinin Sonu, M-E Seçme Yapıtlar, C. 3

F. Engels: Ailenin Özel Mülkiyetin ve Devleti Kökeni

Lenin: Halkın Dostları Kimlerdir ve Sosyal Demokratlara Karşı Nasıl Mücadele Ederler?

Lenin: Marksizm ve Revizyonizm, Marks-Engels-Lenin; İşçi Sınıfı Partisi Üzerine
Lenin: Materyalizm ve Amp-

riokritisizm

Lenin: Marksizmin Üç kaynağı ve Üç Bileşimi, Marks-Engels-Marksizm

Lenin: Kari Marks ve Doktrinini Lenin: Devlet ve Devrim

Lenin: Devrimci Materyalizmin Anlamı Üzerine

Stalin: Anarşizm ve Sosyalizm, Seçme Eserler (SE) C.1
Stalin: Sınıf Mücadelesi, SE C.1

Stalin: Leninizmin İlkeleri

Stalin: Leninizmin Sorunları Üzerine (Leninizmin Sorunları)

Stalin: İlk Amerikan İşçi Delegasyonuyla Konuşmadan (Leninizmin Sorunları)

Stalin: Marksizm ve Ulusal ve Sömürge Sorunu
Stalin: Diyalektik ve Tarihi Materyalizm Üzerine

Stalin: SBKP(B)'in MK Faaliyeti Üzerine
18. Parti Kongresi'ne Sunulan Siyasi Rapor.

Stalin: Marksizm ve Dil Bilimi

SBKP(B)'nin Tarihi

Turan Dursun: Din Bu (1,2,3,4)

B) Marksist Leninist Politik Ekonominin İncelenmesi Ve Bunun İçin Zorunlu Temel Kaynaklar:

Marks ve Engels tarafından oluşturulan ve Lenin ve Stalin tarafından geliştirilen politik ekonomi, marksizm-leninizmin üç bileşiminden birisidir. Dahası, en azından felsefe kadar önemi haiz bileşenidir.

Politik ekonomi, toplum bilimlerinden biridir. Politik ekonomi, toplumsal üretimin yasalarını araştırır ve aynı zamanda toplumsal gelişmenin (üretim biçimlerinin) her bir aşamasında maddi üretimin dağıtımını/pay-lağımını inceler. Diğer bir ifadeyle; politik ekonomi, üretici güçlerin birbirlerini karşılıklı etkilemeleri bütünselliği içinde üretim ilişkilerini inceler. Yani politik eko-

nomi, üretici güçlerin ve üretim ilişkilerinin bütünselliği bazında üretim biçimini ince-ler. Politik ekonomi, geçmiş, tarih olmuş üretim ilişkilerini, üretim biçimlerini de incelediği için, aynı zamanda tarihi bir bilimdir. Politik ekonomi, toplumsal üretimi, en basit aşamasından en yüksek aşamasına doğru gelişme süreci içinde inceler; toplumsal düzenin nereden nereye doğru ve hangi objektif yasalar temelinde geliştiğini inceler. Demek oluyor ki, politik ekonomi, toplumsal üretim ilişkilerinin bilimidir. Yani o, insanların, iradelerinden bağımsız olarak karşılıklı girdikleri ekonomik ilişkileri inceler ve her bir ekonomik ilişkinin, her bir gelişme aşamasındaki yasalarını; objektif yasaları inceler ve açığa çıkartır.

Kalinin'in yukarıya aktardığımız sözünü şöyle de yorumlayabiliriz: Birazcık da olsa politik ekonomi bilmeyen nasıl bir komünist olur? İlave edelim: Politik ekonomiyi birazcık anlamak asla yeterli olmaz. Marksist-leninist felsefe ile birlikte politik ekonomi, proletaryanın dünya görüşünün; bilimsel komünizmin, bunun ötesinde marksist leninist komünist partinin programatik anlayışının; dünya ve Türkiye'yi yorumlayışının arka planıdır, maddi dayanağıdır. Neden demokratik devrim, neden böyle bir programatik anlayış sorusuna cevap vermek, bunu yorumlamak isteyen marksist leninist komünist, politik ekonomiyi incelemeksizin bu soruya cevap veremez. En fazlasıyla, tespit edilmiş anlayışları, formülasyonları tekrarlar, ama yorumlamaz.

Marksist-leninist felsefeden ve politik ekonomiden anlamayan bir komünist, kör bir komünisttir. Eline tutuşturulmuş yazıların ötesinde hiçbir şey göremez ve yorumlamaz.

Ayrıca politik ekonomi, oldukça zevkli bir bilimdir. Anlaşılması kolaydır, insanı araştırmaya sürükler. ML komünistler böyle bir bilimi incelemek ve özümlemek zorundadırlar. Bunun için mutlaka incelenmesi

gereken literatürler (dar kapsamlı) şunlardır:

Kapitalizmin Politik Ekonomisi:

(Takip edilmesi gereken sıralama)

Politik Ekonomi Ders Kitabı, C. I

Marks/Engels: Komünist Parti Manifestosu

Marks: Ücret ve Sermaye Marks: Felsefenin Sefaleti

Marks: Politik Ekonominin Eleştirisine Katkı Marks: Kapital, C. I, II ve III

F. Engels: Anti-Dühring (3. ve 4. Bölümler)

F. Engels: Doğanın Diyalektiği, Maymunların İnsan Oluğunda İşin Payı

Lenin: Rusya'da Kapitalizmin Gelişmesi
Lenin: Tarım Programı, Seçme Eserler, C. 3
Lenin: Marksizmin Üç Kaynağı ve Üç Bileşimi

Lenin: Avrupa Birleşik Devletleri Sloganı Üzerine, Seçme Eserler C. 5
Lenin: Emperyalizm

Lenin: Proleter Devrimin Askeri Programı, Sosyalizm ve Savaş
Lenin: Emperyalizm ve Sosyalizmin Bölünmesi

Stalin: Anarşizm ve Sosyalizm

Stalin: Partimizdeki Sosyal Demokrat Sapma Üzerine Bir Daha

Stalin: SBKP(B)'nin 15, 16, 17 ve 18. Parti Kongrelerine Sunulan Siyasi Rapor

Stalin: Marksizm ve Dil Bilimi

Stalin: Diyalektik ve Tarihi Materyalizm Üzerine

Sosyalizmin Politik Ekonomisi:

Politik Ekonomi, Ders Kitabı, C.II

Marks/Engels: Komünist Partinin Manifestosu

Marks: Gotha Programının Eleştirisi

Lenin, Devlet ve Devrim (IV. Bölüm)

Lenin: Yarış Nasıl Örgütlenmelidir?

Lenin: Sovyet İktidarının Acil Görevleri

Lenin: Büyük İnisiyatif

Lenin: Proletarya Diktatörlüğü Üzerine(Burjuva Diktatörlüğü ve Proletarya Diktatörlüğü)

Lenin: Aynı Vergi Üzerine, İşçi Sınıfı ve Köylülük

Lenin Proletarya Diktatörlüğü Çağında Ekonomi ve Politika, İşçi Sınıfı ve Köylülük Lenin: Az Olsun Daha İyi Olsun, İşçi Sınıfı ve Köylülük Lenin: Kooperatifçilik Üzerine, İşçi Sınıfı ve Köylülük Lenin: Dış Ticaret Tekeli Üzerine

Stalin: Leninizmin İlkeleri Üzerine Stalin: Leninizmin Sorunları

Stalin: SBKP(B)'in 14. (Sonsöz Kısmı), 15, 16, 17 ve 18. Parti Kongrelerine Sunulan Siyasi Raporlar.

Stalin: SB'nin Ekonomik Durum ve Partinin Politikası Üzerine

Stalin: Partimizdeki Sosyal Demokrat Sapma Üzerine Bir Daha

Stalin: Ülkenin Sanayileşmesi ve SBKP(B)'deki Sağ Sapma Üzerine

Stalin: SBKP(B)'de Sağ Sapma Üzerine (Leninizmin Sorunları)

Stalin: SSCB'de Tarım Politikasının Sorunları Üzerine (Leninizmin Sorunları)

Stalin: Sınıf Olarak Kulakların Tasfiyesi Sorunu Üzerine (Leninizmin Sorunları)

Stalin: İktisatçıların Görevleri Üzerine (Leninizmin Sorunları)

Stalin: I. Beş Yıllık Planın Sonuçları (Leninizmin Sorunları)

Stalin: Kırdaki Çalışma Üzerine (Leninizmin Sorunları)

Stalin: Kolhozlarda Öncü İşçilerin İlk Birlik Kongresindeki Konuşma (Leninizmin

Sorunları)

Stalin: Stahanovcuların İlk Birlik Görüşmesindeki Konuşma (Leninizmin Sorunları)

Stalin: Kızıldordu Askerleri Mezunları Önünde Kremlin Sarayı'nda Yapılan Konuşma (Leninizmin Sorunları)

Stalin: SSCB Anayasası Taslağı Üzerine (Leninizmin Sorunları)

Stalin: Büyük Anavatan Savaşı Üzerine

Stalin: 9 Şubat 1946'da Moskova Şehri Stalin Seçim Bölgesinde Seçmenler Toplantısındaki Konuşma

Stalin: Marksizm ve Dil Bilimi Sorunları

Stalin: SSCB'nde Sosyalizmin Ekonomik Sorunları

Stalin: Dördüncü Yıllık Plan Üzerine (1946-1950)

SBKP(B)'nin Tarihi

W. A. Karpinsky: SSCB'nin Toplum ve Devlet Düzeni (1. Bölüm), Varyos Yayınları

C- Bilimsel Sosyalizm/Komünizmin, Marksist-Leninist Teorinin İncelenmesi Ve Bunun İçin Zorunlu Temel Kaynaklar

Burada söz konusu olan, sınıf mücadelesi ve bu mücadelenin diyalektiğinin, zorunluluğunun kavranmasıdır. Marks ve Engels "Manifesto"da şöyle diyorlardı.

"Bugüne kadar ki bütün toplumların tarihi (Engels buraya sonraları 'ilkel toplumların tarihi hariç' eklemesini yapar— çn.), sınıf mücadelesinin tarihidir.

Özgür vatandaş ile köle, patrisyen ile pleb, toprak beyi ile serf, lonca ustası ile kalfa kısaca, ezen ile ezilen sürekli karşı karşıya gelmişlerdir. Her seferinde ya toplumun tümüyle devrimci bir dönüşüme uğramasıyla ya da çatışan sınıfların ortak yıkımıyla sonuçlanan, kimi zaman gizliden gizliye, kimi zaman da açıktan açığa, ama durmak bilmeyen bir mücadele içinde olmuşlardır.

Feodal toplumun yıkıntıları arasından filizlenip yükselen modern burjuva toplumu, uzlaşmaz sınıf çelişkilerini ortadan kaldıramamıştır. Modern burjuva toplumu, eski sınıfların yerine yeni sınıflar, eski baskı koşullarının yerine yeni baskı koşulları, eski mücadele biçimlerinin yerine de yeni mücadele biçimleri getirmekten öteye gitmemiştir.

Ama çağımızın; burjuva çağının ayırt edici bir özelliği vardır: Bu çağ, uzlaşmaz sınıf zıtlıklarını yalınlaştırmıştır. Bütün toplum giderek iki büyük düşman kampa, birbiriyle doğrudan doğruya karşı karşıya gelen iki büyük sınıfa bölünmektedir; burjuvazi ve proletarya." (s. 44/45, Türkçe)

Marks ve Engels'in bu sözlerini Lenin şöyle yorumluyor: "Marksizm, bize bu görünüşteki labirent ve kaos içinde belli bir yasallığı keşfetmemize yol açan ipucunu verdi: Sınıf mücadelesinin teorisi, sadece belli bir toplumun veya toplumlardan bir grubun bütün üyelerinin çabalarının bütününün araştırılması, bu çabaların sonuçlarının bilimsel olarak saptanmasını olanaklı kılar. Birbirlerine zıt çabaların kökeni ise sınıfların durumu ve yaşam koşullarının farklı olmasındandır..." (Lenin, "Karl Marks", Seçilmiş Eserleri, C.I, s. 37)

"Manifesto"da Marks ve Engels devamla şöyle derler:

"Bugün burjuvaziyle karşı karşıya gelen bütün sınıflar arasında gerçekten devrimci olan yegane sınıf, proletaryadır. Öteki sınıflar, modern sanayi karşısında zayıflarlar ve en sonunda yok olurlar. Proletarya ise, modern sanayinin bizzat yarattığı bir üründür.

Küçük imalatçı, dükkan sahibi, zanaatkarı ve köylüsüyle bütün bu orta sınıf, orta sınıf olarak varlığını sürdürmek için burjuvaziye karşı mücadele eder. Yani onlar, devrimci değil, tutucudurlar. Dahası gericidirler. Çünkü tarihin tekerliğini geriye doğru çevirmeye çalışırlar. Şayet devrimcileşirlerse

bu, proleterleşmek üzere olduklarından dolaydır. Bu yönleriyle de şimdiki çıkarlarını değil, gelecekteki çıkarlarını savunurlar, kendi bakış açılarını bir kenara bırakıp proletaryanın bakış açısını benimserler." (Bkz. Manifesto, s. 58-59, Türkçe)

Bugünün dünyasında ve Türkiye'sinde bütün bunlar yaşanmaktadır, birer gerçekliktir. Ya bu gerçeklikleri kavrarız ya da önümüze sunulanı ezberleriz. Marksist leninist komünistlerin belgeleri, devrim ve programatik anlayışları Anadolu coğrafyasında sınıf mücadelesinin diyalektiğinin, sınıf mücadelesi teorisinin kavranmasının bir sonucudur.

Parti, devrim yapma savıyla yola çıkmıştır. Her bir marksist leninist komünist kadro, bulunduğu alanda partinin siyasi görüşlerinin sadece taşıyıcısı olmamalıdır. Kadrolar mevcut siyasi tespitleri yorumlayabilmelidirler ve aynı zamanda toplumdaki gelişmeleri izleyerek siyasi sonuçlar çıkartmak da karşı karşıyadırlar. Kısacası; Türkiye ve Kürdistan devriminin diyalektiğini kavramak isteyen; mevcut siyasi tespitlerimizin neden böyle olduğunu ve başka türlü olmadığını kavramak isteyen, sınıf mücadeleleri teorisini araştırmak ve kavramak zordur.

Marksist leninist komünist kadro şunu hiçbir zaman unutmamalıdır: Siyasi tespitlerimiz biz yazdığımız için doğru değildir. Tersine doğru olduğu için yazılmıştır. Birinci yol, körü körüne inanca, inisiyatifsizliğe, bağınazlığa vs. yol açar. İkinci yol ise, araştırmanın, eleştirel yaklaşımın ve partiye bilinçli bir bağlılığın yoludur. Bu yolu kavrayabilmek için araştırılmasını zorunlu gördüğümüz dar kapsamlı literatür listesi şöyledir:

Enternasyonal işçi hareketi üzerine:

Marks: Fransa'da Sınıf Savaşları

Marks: Kugelman'a Mektuplar

Marks: Fransa'da İç Savaş

Engels: İngiltere'de Çalışan Sınıfın Durumu Engels: Ütopik Sosyalizm ve Bilimsel Sosyalizm

Engels: Almanya'da Devrim ve Karşı-devrim, Marks-Engels Seçme Yapıtlar

Marks/Engels: I. ve II Enternasyonalle ilgili Türkçe'ye çevrilmiş bütün yazıları. (Komünist Enternasyonal Belgeleri, Manifestonun Önsözü)

Lenin: Dönek Kautsky Lenin: Sosyalizm ve Savaş

Lenin: Ulusların Kaderini Tayin Hakkı Lenin: Seçme Eserler, C. 5 Lenin: İşçi Sınıfı ve Köylülük Lenin: Sosyalizm ve Savaş

Lenin: Mark-Engels-Lenin; İşçi Sınıfı Partisi Üzerine

Strateji ve Taktik- SBKP(B) Tarihi

Marks/Engels: Komünist Parti Manifestosu

Leninizm:

Leninizm Nedir? (Defter I)

Proleter Devrimin Teorisi (Defter II)

Proletarya Diktatörlüğü (III)

Tarım ve Köylü Sorunu (V)

Ulusal ve Sömürge Sorunu (VI)

Proleter Devrimin Strateji ve Taktiği (VII)

Lenin: "Halkın Dostları" Kimlerdir ve Sosyal Demokratlara Karşı Nasıl Mücadele Ediyorlar?

Lenin: Ne Yapmalı?

Lenin: Bir Adım İleri, İki Adım Geri Lenin: "İki Taktik"

Lenin: Materyalizm ve Ampriokritisizm Lenin: Ulusların Kendi Kaderini Tayin Hakkı Lenin: Avrupa Birleşik Devletleri Sloganı Üzerine Lenin: Emperyalizm

Lenin: Proleter Devrimin Askeri Prog-

ramı

Lenin: Devlet ve Devrim

Lenin: Sovyet İktidarının Acil Görevleri

Lenin: "Sol Komünizm" Bir Çocukluk Hastalığı

Lenin: Kooperatifçilik Üzerine

Lenin: Az Olsun Daha İyi Olsun

Lenin: Nisan Tezleri (Derleme)

Stalin: Proleterler Sınıfı ve Proleterler Partisi (C.I)

Stalin: Parti İçinde Görüş Farklılıklarının Kısa Tanımı (C.I)

Stalin: Geçici Devrimci Hükümet ve Sosyal Demokrasi (C.I)

Stalin: Anarşizm ve Sosyalizm C.I

Stalin: Marksizm ve Ulusal Sorun (C. II)

Stalin: Ekim Devrimi ve Rus Komünizm Taktiği (C. VI)

Stalin: Leninizmin İlkeleri Üzerine (C.VI)

Stalin: Leninizmin Sorunları (C.VIII)

Stalin: SBKP(B)'nin 14. Parti Kongresine Rapor (C. VII)

Stalin: SB'nin Ekonomik Durumu ve Partinin Politikası (C. VIII)

Stalin: Köylülük Sorununda Partinin Temel Sloganları (C.IX)

Stalin: Partimizde Sosyal Demokrat Sapma Üzerine Bir Daha (C.IX)

Stalin: Ekim Devriminin Enternasyonalist Karakteri (C. X)

Stalin: SBKP(B)'nin 15. Parti Kongresi'ne Rapor (C. X)

Stalin: Ulusal Sorun ve Leninizm (C.XI)

Stalin: SBKP(B)'de Sağ Sapma Üzerine (C. XII)

Stalin: Büyük Coşkunun Yılı (C. XII)

Stalin: SSCB'de Tarım Politikası Sorunla-

rı Üzerine (C.XII)

Stalin: SBKP(B)'nin 16. Parti Kongresine Rapor (C.XII)

Stalin: SBKP(B)'nin 17. Parti Kongresine Rapor (C.XIII)

Stalin: Kremlin Sarayı'nda Kızılordu Akademisi Mezunları Önünde Yapılan Konuşma (C. XIV)

Stalin: Stahanovcuların I. Birlik Görüşmelerindeki Konuşma (C. XIV)

Stalin: SSCB Anayasa Taslağı Üzerine (C. XIV)

Stalin: SBKP(B)'nin 18. Parti Kongresine Rapor (C. XIV)

Stalin: Marksizm ve Dil Bilimi (C.XV)

Dimitrov, Faşizme Karşı Birleşik Cephe

Enver Hoca, Emperyalizm ve Devrim

SBKP(B)'nin Tarihi

W. A. Karpinsky: SSCB'nin Toplum ve Devlet Düzeni (Varyos Yayınları)

N. K. Ivanow: Sovyet Devleti Yeni Tipten Bir Devlet (Varyos Yayınları)

M. I. Kalinin: Komünist Eğitim Üzerine

Troçkist-Zinovyevist Terörist Harekete Karşı Dava Raporu-Moskova Yargılamaları- (19-24 Ağustos 1936). C I (Varyos Yayınları)

Bu listeye marksist leninist komünistlerin yayınlarını da eklemek gerekir.

Listenin "uzunluğu" ürkütücü olmamalıdır. Öğrenme isteğini, irade ve disiplinini gösterenler için bu literatür listesi dar kapsamlıdır.

MARKSİST-LENİNİST TEORİNİN KAVRANMASI ÖĞRENİLMELİDİR

Lenin şöyle diyor:

"Bizim öğretimiz doğma değil, bilakis, eylem için bir rehberdir. Bunu Marks ve Engels sürekli vurgulamalardır ve onlar ez-

berlemekle ve en fazlasıyla genel görevleri göstermeye yarayan ve tarihi sürecin her özel zaman diliminde somut (aç. Lenin) siyasi ve ekonomik durumla zorunlu olarak değiştirilen formüllerin' basit tekrarlanmasıyla çok haklı olarak alay etmişlerdir." (C. 24, s. 25)

Bu paragrafın hemen üst tarafında ise şöyle der:

"Marksizm bizden, her tarihi zamanın somut özelliklerini ve sınıfların karşılıklı ilişkilerinin en tam ve en objektif olarak kontrol edebilir tahlilini talep etmektedir. Biz bolşevikler, devamlı, politikanın her bilimsel temellendirilmesi açısından tamamen elzem olan bu talebe layık olmaya çalıştık." (Taktik Üzerine Mektuplar, C. 24, s. 25, Alm.)

Demek oluyor ki, marksizm-leninizmin, marksist teorinin birtakım genel lafızlarını okumuş olmak ve bunun ötesinde ezberlemek marksist leninist teorinin kavrandığı anlamına gelmiyor.

SBKP(B)'nin Tarihi'nde de konuyla ilgili olarak şöyle deniyor: "Marksist-leninist teoriyi kavramak, hiç de onun bütün formüllerini ve varılan sonuçları ezberlemek ve bu formüllerin ve sonuçları her bir harfine sülük gibi yapışmak anlamına gelmez...

Marksist-leninist teoriyi kavramak bu teorinin **esasını** özümlemek ve bu teoriyi, proletaryanın sınıf mücadelesinin çeşitli koşulları altında devrimci hareketin pratik sorunlarının karara bağlanmasında kullanmayı öğrenmektir." (Dietz Verlag, Berlin 1953, s. 442, Alm.)

Sorunu Kalinin de çeşitli yazılarında, konuşmalarında ele almıştır. O şöyle diyordu.

"Bir marksist olmak, sadece, Lenin, Marks, Engels ve Plehanov'u okumak, hatta incelemek anlamına gelmez. Marksizmi tanımak için tabii ki bu dört yazarı okumak yeterlidir ve (böylece) marksizmi tanırınız. Ama marksizmi tanımak meselenin **bir** (yönüdür) ve marksizmi (her) gün (her) saat

çok çeşitli durumlarda; olağanüstü, o zamana kadar hiç görülmemiş durumlarda kullanmak ise tamamen **başka** bir meseledir. Kitaplardan elde edilen marksist bilgi, Marks 'ı ezberlemiş bir insanın her soruna marksist yaklaşımda bulunacağı anlamına henüz gelmemektedir... Marksizm, onun metodu, onun teorisi, sadece yukarıda saydığımız yazarların eserlerinde incelenmez, bilakis, gelişmelerin tarihi seyrinde de incelenir... Marksist olmak için teori yaşamla doldurulmalıdır, günlük ufak işler teoriyle bağlam içinde de alınmalıdır." (M. I. Kalinin; " Swerdlow-Üniversitesi Mezurları önünde yaptığı konuşmadan, 30 Mayıs 1926, "Komünist Eğitim ve Askeri Görev Üzerine", Berlin, 1960, s. 161-162, Alm.)

"Lenin ve Stalin... sık sık marksizmin formülleri sadece ezberlenerek incelenemeyeceğine, kavranmaya- çağına dikkati çekmişlerdir... Marksizm-leninizm, pratik politikaya, toplumsal ve ekonomik faaliyete uygulandığında en tam anlamıyla kavranır." (Kalinin; Komünist Gençlik Birliği'nin Şerefli Yolu" makalesinden; a.g.k. s. 330)

"Marksist-leninist teori, iman sembolü değildir, doğmaların toplam değildir, aksine eylem için kılavuzdur..."

"Marksizm-leninizmi tamamen kavramak deyimi ne anlama geliyor? Bundan anlaşılması gereken nedir? Bu şöyle mi anlaşılmalıdır: Marksizm-leninizmin bütün öğretisi, hazır sonuçlandırmalar ve formülasyonları kelimesi kelimesine ezberlenerek mi (kavranır)? Veya bu şöyle mi anlaşılmalıdır: Marksizm-leninizmin özüne nüfuz edilir ve bu teoriyi, yaşamda, toplumsal-siyasi ve özel yaşamda eylem için kılavuz olarak kullanma yeteneğine sahip olunur. Esas olan, doğru olan, önemli olan, sonuncusudur. Çünkü o, marksizm-leninizmin çekirdeğini ifade ediyor... Şu veya bu şekilde herkes, marksizm-leninizmi ezberleyebilir. Ama onun özüne nüfuz etmek ve onun kullanımını öğrenmek daha zordur." (Öğretmen Gazetesi" redaktörünün düzenledi-

ği görüşmedeki konuşmasından, Kalinin, agk. s. 338-339)

Bu kadar alıntı yeter her halde. Marksizm-leninizmi kavramada esas olan, ezbercilik değildir, ne anlama geldiğini bilmediğimiz veya genel geçerli olan formülasyonları öğrenmek de değildir. Esas olan, marksizm-leninizmi, metot olarak öğrenebilmektir. Onu, siyasi, toplumsal ve de özel yaşamımızda doğru hareket etmenin metodu olarak öğrenmektir. Metot olarak marksizm-leninizm, şu veya bu sorunun çözümünde anahtardır. O, sorunu çözümlenemize olanak sağlayan anahtardır. O, bize sorunun çözümüne nasıl yaklaşmamız gerektiğini gösterir. **Ama o, sorunun çözümü değildir.** Böyle olsaydı marksizm, siyasi, toplumsal ve özel yaşamımızdaki bütün sorunlar için reçete olurdu. Ama o, reçete değildir. Marksizm-Leninizmi okumuş-araştırmış olan birçok insan vardır. Mark, Engels, Lenin ve Stalin'den, arka arkaya, ezbere bir dizi alıntılar yapabilirler. Veya onların herhangi bir yazısını aktarabilirler. Ama öğrendiklerini pratik bir sorunun çözümünde kullanmalarını talep etmeniz, çok değişik bir durumla karşılaşsınız: Görürsünüz ki, sorunun çözümüne yaklaşımda, ezberlenmiş sözlerin hiçbir anlamı yoktur. Çünkü o sorunun çözümü kitaplarda yoktur. Ama sorunun çözümüne nasıl yaklaşılması gerektiği vardır. Bu türden insanların anlamadıkları tam da budur.

Marks, Engels, Lenin ve Stalin, dünya proletaryasının önderi olmalarını, "öğretmen" olmalarını çok iyi çok başarılı birer "öğrenci" olmalarına borçludurlar ve onlar yaşamları boyunca çok başarılı birer "öğrenci" olarak kalmışlardır. Onlar, siyasi ve toplumsal yaşamın öğrencileriydiler, onlar doğada ve toplumda görülen gelişme ve değişmelerden dersler, sonuçlar çıkartıyorlardı. Kendilerinden öncekilerinin yazdıklarını ezberleyip aktarmıyorlardı. Onlar, her gelişmeyi her değişimi somut durumu içinde ele alıyorlardı, her olgu ve dönüşümü, kendi gelişmesi içinde ele alıyorlardı. Onlar,

her bir gelişmeyi kendi gelişim süreci içinde ele alıyorlardı.

Marks'ın, Kapital'i neden öyle yazdığına kafa yoramayan ve orada sadece İngiltere somutunda kapitalizmin teşhirini, Lenin'in Rusya'da Kapitalizmin Gelişmesi" yapıtında sadece Rusya'da kapitalizmin nasıl geliştiğini görenler ne yazık ki, Marks ve Lenin'i anlamayanlar konumuna düşerler. Şüphesiz ki bu eserler, konuyla ilgili olarak bilgi yüklüdür. Ama sadece bu mu? Kapital ve Lenin'in adı geçen eseri başlı başına birer metottur. Esas olan da budur. Ne zamanki biz bu eserleri, aynı zamanda ve öncelikle metot olarak kavrarsak Türkiye somutuna uygulayabilir ve bundan doğru siyasi sonuçlar çıkartabiliriz.

Diyalektik ve tarihi materyalizmin yasalarını ve materyalist diyalektiğin kategorilerini doğadaki ve toplumdaki, siyasetteki, özel yaşamımızdaki gelişmelere uygulayabilmek, marksizm-leninizmi metot olarak kavramak anlamına gelir.

Programatik anlayışımızı şu veya bu konudaki siyasi tespitlerimizi ezberlemek, bizim iyi bir marksist leninist komünist olduğumuzun asla ifadesi değildir. Önemli olan, programatik anlayışımızın her bir noktasına, siyasi tespitlerimize "Neden böyle de şöyle değil" vb. sorular sorarak yaklaşabiliyor muyuz? Gazi ayaklanmasını, kahramanlığın ötesine geçerek değerlendirebiliyor muyuz? Antiemperyalist demokratik devrim sorusuna Türkiye gerçeğinden hareketle cevap verebiliyor muyuz? vs. vs. Bu sorulara cevap verebiliyorsak marksizm leninizmi metot olarak kavırıyoruz veya bu doğrultuda çaba harcıyoruz demektir.

Politik tespitlerimizin ne denli doğru olduğu Marks, Engels, Lenin ve Stalin'in eserlerini ne kadar çok okuduğumuza ve tanıdığımızımıza bağlı değildir. Politik tespitlerimizin ne denli doğru olduğu marksizm-leninizmi metot olarak kavrayıp kavramadığımızı, onun eylemimizde rehber olarak alıp almadığımızımıza bağlıdır.

Her gün gözümüz önünde cereyan eden siyasi ve toplumsal gelişmelere/patlamalara veya doğa olaylarına diyalektik ve tarihi materyalizmin yasaları (olayların genel bağları ve karşılıklı bağlılıkları; gelişme ve değişim; nicel dönüşümlerden nitel dönüşüme geçiş; zıtların mücadelesi-Stalin) ve materyalist diyalektiğin, soyut, somut (soyuttan, somuta) genel özel; (özelden genele, genelden özele) olasılık, gerçeklik içerik, biçim vb. kategorileri ışığında yaklaşmıyor ve sonuçlar çıkartmıyorsak biz, henüz, partinin biçimlendirmeye çalıştığı gerçek marksist leninist komünistler değiliz demektir.

Şimdi bir ikileme karşı karşıyayız; ya marksizmi metot olarak öğreneceğiz ve partinin umudu olan marksist leninist komünistler, savaşılar olacağız ya da bize sunulan hazır literatürü yüzeysel veya da derinlemesine (!) ezberlemekle yetineceğiz. Bunun ikisinin ortasında üçüncü bir yol yok.

Diğer bir ifadeyle; marksist felsefeyi incelemeden, diyalektik ve tarihi materyalizmi kavramadan; politik ekonomiyi incelemekten ve kavrayamadan; marksizmin bu iki bileşiminin yasalarına hakim olup, kullanmadan teorinin içinden çıkamayız; partinin ihtiyaç duyduğu kadro, gerçek marksist leninist komünist olamayız.

Kitap nasıl incelenir?

Kitap okumayı da öğrenmek zorundayız. Gelişi-güzel, disiplinsiz, programsız okunan kitaptan fazla bir şey öğrenemeyiz. Ama bolca zaman kaybetmiş ve kendimizi kandırmış oluruz. Öyle ki, bazen "O kitapta bilimsel bir şey yok" diye yorumlarda da bulunuruz. Bütün bunlardan kaçınmak ve okuduğumuzu gerçekten anlamak için okumayı örgütlemek zorundayız. Bunun için:

Başarılı, verimli bir araştırma için okunması gereken materyalin seçimi oldukça önemlidir, öyle ki bağlayıcı önemi haizdir.

Bu konuda N. K. Krupskaya şu önerilerde

bulunuyor:

"Kendi kendine araştırmanın temel formu, sistematik okumadır... Şunlara dikkat edilmelidir.

Az, ama akıllıca okumak en iyisidir. Bir kitabı 'yutmak' oldukça verimsiz bir uğraştır.

Kitap seçimi olağanüstü önemlidir. Belli bir sorun üzerine okumak isteniyorsa, her şeyden önce sorunu anlayan biriyle konuşulmalı veya da söz konusu sorun üzerine tavsiye edilebilir bir literatür listesi temin edilmelidir. En iyi, en zorunlu kitaplar, bunların arasından gücümüze uygun olanlar seçilmelidir.

Zaman zaman okumaya ara verilmeli, okunan konu üzerine düşünülmesi, anlaşılmayan deyim veya kelimeler varsa, sözlüğe bakılmalı, anlaşılmayan kısımlar bir daha okunmalı, yine kavranmıyorsa bilen birisinin fikri alınmalıdır." (N. K. Krupkaya; "Nasıl Okunmalı", C.III, s. 87-88, Alm. Özet Çeviri.)

Bunun ötesinde araştırmaya gerçekten önem verenler veya buna yatkın olanlar, her bir bölümü okuduktan veya kitabın tamamını okuduktan sonra anladığını, konunun/kitabın içeriğini bir deftere not etmeli ve notları tartışmalarda kullanmalıdır.

Bu, can sıkıcı bir metot gibi gözükebilir. Ama bu metotla birkaç kitap okunduktan sonra böyle bir yol izleyerek okumanın hiç de sıkıcı olmadığı, tersine belli bir okuma/araştırma disiplini beraberinde getireceği ve böylelikle öğrenmenin azamiye çıkartılacağı görülecektir.

Biz yukarıda okunması gereken materyallerin listesini verdik. Gerisini getirmek pratik bir sorundur.

Demek oluyor ki, araştırmada istenilen sonucu almak istiyorsak "ne okuduğumuzu, nasıl okuduğumuzu ve okumayı nasıl örgütlememiz gerektiğini bilmek zorundayız." (N. K. Krupskaya)

Liebnecht'in dediği gibi "bilgi iktidardır" ve her bir marksist leninist komünist, "araştırmak, propaganda yapmak ve örgütlemek" (W. Liebnecht) ilkesine göre hareket etmek zorundadır. Biz, teorimizin neden devrimci bir teori olduğunu kavramak zorundayız. Aksi takdirde "devrimci teori olmadan devrimci hareket olmaz" (Lenin) sözü hiç anlaşılmamış demektir.

Okumak, araştırmak alışkanlığını kazanmak için birçok alışkanlıkların, tembelliğin yıkılması gerekir. Bu zahmetli bir iştir. "Bilgisizliğin şimdiye kadar hiç kimseye yararı olmamıştır." (Weitling). Ama bilgi sahibi olmak da belli bir çabayı beraberinde getirir.

"Bilimin düz yolu yoktur ve sadece onun aydınlık zirvesine, onun sarp patikasını tırmanırken, yorulmaktan çekinmeyenler ulaşma şansına sahiptirler." (K. Mark, Kapital, C. I s. 31, Alm.)

"Okurken/araştırırken dikkat etmemiz gereken başka bir nokta da şudur.

- Okuma sürecindeki ilk görev, konu üzerine kafamızın açılması, içeriğin kavranmasıdır.

Okuma sürecindeki ikinci görev, okunan konu üzerine düşündürmektir.

Okuma sürecindeki üçüncü görev, hafızaya dayanarak okunan konunun özetini çıkarmaktır.

Okuma sürecindeki dördüncü görev ise, okunan kitabın bize yeni bir şey (bilgi) kazandırıp kazandırmadığı üzerine muhakeme yürütmektir." (Bkz. N. K. Krupskaya; "Bireysel Eğitimin Örgütlenmesi" makalesinden, C. 3, s. 164)

Tabii ki kitap okunurken bu dört nokta üzerine; acaba bu görevleri yerine getiriyor muyum diye ayrıca düşünmek abes olur. Çünkü bu noktalar üzerine düşünmek, okurken başka bir şey düşünmek anlamına gelir. Biz, elimize aldığımız bir kitabı; konusunu-araştırmasını öğrenmek zorundayız. Aynı zamanda mümkün olduğunca çok ve

hızlı okumalıyız. Böylelikle, belli bir zaman sonra okuma eylemimiz tamamen otomatikleşir ve gözümüz kitapta, düşüncemiz başka yerde olmaz. Bu bir disiplin meselesidir.

Denecek ki, "biz 24 saat koşuşturuyoruz, bu öneriler biraz lüks değil mi?" Bilinçli bir şekilde 24 saat koşuşturan birisi böyle düşünmez. Ancak ve ancak 24 saat koşuşturmakla, 24 saat iş yaptığını sananlar böyle düşünebilirler.

"Kızıl Yıldız"da şöyle deniyor:

"Josef Wissorionowiç'in evine gittik. Açık ki basım haneden yeni gelmiş koca bir yığın kitap dikkatimi çekti. Burada tekstil sanayi, debagat, savaş tarihi ve edebiyat üzerine kitaplar vardı" diye yazıyordu G. Savçenko.

"'Bütün bunları okumaya nasıl zaman buluyorsunuz' Josef Wissorionowiç diye bir soru istemeyerek ağızımdan çıktı.

Yoldaş Stalin gülümsedi.

'Oldukça meşgul olabilirim, her gün mutlaka 500 sayfa kadar gözden geçiririm... Bu benim payım' dedi.

'Büyük bir pay, Josef Wissorionowiç!'

'Önemli değil, ben alışkınım. Bunu zindanlarda ve sürgünlerde öğrendim. Mümkün olduğunca çok okumanızı tavsiye ederim'" (Aktaran, M. Glasser; Marksizm-Leninizmin

Ustalarının Çalışma Metodu Üzerine; s. 85, Berlin 1951, Alm.)

Enver Hoca da okumaya vaktimiz yok diyenleri "az uyu" diyordu.

Demek oluyor ki, okumaya zaman bulmamak faaliyetimizi; yoğunluğundan dolayı değil, faaliyetimizin zamanımızı örgütleyememizden dolayıdır. Ya zaman bizi örgütlemeye devam edecek ve enerjimizin, zamanımızın bir kısmı boşa gidecek, ya da biz zamanı örgütleyeceğiz ve her dakikamızı devrimci mücadele için dolu dolu yaşayacağız.

Bu açıdan kolaylık olsun diye, bazı öneriler aktaralım:

Zaman ayarlamasını doğru yapmak.

Okuma/araştırma için uygun koşullar yaratmak

Araştırılacak materyalleri doğru seçmek.

Okumayı/araştırmayı doğru planlamak.

Zorunlu yardımcı araçlar (sözlük vs.) temin etmek.

Boşa zaman akışını engellemek için kolektif tartışmaların uygun formlarını bulmak.

Marksizm-leninizmi bilim olarak öğrenmenin yolu ve yöntemi kısaca böyle.

DEVİRİMİN OLANAKLARI*

69 gün boyunca süren dişe diş kavga, devrimcilerin ve komünistlerin faşizme karşı yeni bir zaferi ile sonuçlandı. Bu uzun soluklu ve büyük bedellerle sağlanan zafer süreci, Türkiye ve dünyanın bütün devrimcileri açısından muazzam siyasi sonuçları olan ve ülkemiz coğrafyasında devrimi birkaç adım daha yakınlaştıran bir dönemeç oldu.

SAG ve Ölüm Orucu eylemini, yalnızca cezaevi koşullarını iyileştirmek için verilen mücadele olarak algılamak ve elde edilen zaferi bununla sınırlamak büyük bir siyasal yanlışlık, dahası körlük olur. Sorunu bu yönüyle kavrayan kimi liberal köşe yazarları, aydınlar ve reformist akımlar, bunca insanın birkaç insani talep için ölüme yattığı ya da devletin bu doğal talepleri karşılamamak için bunca insanın ölümüne göz yumduğu sonucunu çıkarıyorlar.

Sorun, komünistler bakımından daha en başından doğru biçimde ortaya kondu; faşizm sarsılan otoritesini yeniden kurmak, gelişen kitlesel karşı koyuşları durdurmak ve ezmek, kitlelerin gittikçe şiddeti de içiren düzen karşıtı tepkilerini bertaraf etmek, Kürdistan'a yönelik savaşı sürdürmek için gerekli finansmanı sağlamak amacıyla, işçilere ve emekçilere yönelik yeni ekonomik saldırı paketini uygulamaya sokabilme misyonunu her geçen gün kitleselliği ve militanlığı artan devrimci örgütlere, işçi sınıfı ve halk hareketine karşı topyekün ve

bütünlüklü bir saldırı hareketine girişmekte buldu. 1 Mayıs sonrası bu saldırı dalgası her cephede yürürlüğe sokuldu. Faşizm, her dönem olduğu gibi, kitleleri devrimcilerden tecrit etmek, işçiler ve emekçiler üzerinde gerekli otoriteyi kurabilmek için öncelikle öncülerini etkisizleştirmenin zorunlu olduğunu biliyor. Her saldırı dalgası öncesi yaptığı gibi cezaevlerini öncelikli hedef haline getirdi. Buradan başlayacak bir yenilgi, parça parça bütün toplumsal muhalefeti etkileyecek, devrimi zaafa uğratabacaktı. Cezaevlerindeki direniş, bu gerçeklik üzerine oturdu. Cepheler buna uygun oluşturuldu. Çarpışmanın bu denli sert geçmesinin altında yatan neden budur.

Ölüm Orucu sürecine hangi koşullar içinde gelindi. Kürdistan'da Kürt halkına karşı, sömürgeci faşist diktatörlüğün yürüttüğü savaş, bütün vahşete, katliamlara, korucu uygulamalarına, insansızlaştırmaya, on binlerce insanın sürgün edilmesine rağmen başarıya ulaşamadı. Kürt halkı teslim alınmadı. Faşist diktatörlüğün yürütme organı MGK ve savaş partisinin fraksiyonları burjuva siyasal partiler, topyekün birleşik faşist saldırılarla bir sonuç elde edemedi; Kürt halkının ve öncülerinin direnişi kıramadı. Savaş partisinin fraksiyonları tek tek denendi, sonuçta hepsi birer siyasi posa haline dönüştü.

Sermaye cephesi, savaş uzadıkça siyasi olarak bölünmeye başladı. "Siyasi çözüm"

savunucuları başta cılız olan seslerini, gide- rek yükseltmeye başladılar. Özünde sö- mürgeci sistemin sürmesinden başka bir şey ifade etmese de "siyasi çözüm" savu- nucuları, faşizmin birleşik otoritesini zaafa uğratan, siyasi parçalanmışlığı geliştiren bir rol oynuyorlardı.

Emperyalistler, başta ABD olmak üzere, "askeri çözümün" başarıya ulaşması için, faşist TC'yi her yolla desteklemelerine kar- şın, sorun çözülemediği, aksine daha da ağırlaşmış devrim yaygınlaşmaya, kıvılcım- lar halinde Batı'ya taşınmaya başlamıştı. ABD gelişen ve yükselen devrimci dalgayı etkisizleştirmek ülkedeki denetimi elinden kaçırmamak ve ulusal hareketi öncüden tecrit ederek yedeklemek amacıyla "siyasi çözüm"den daha sık söz eder hale geldi.

MGK, "siyasi çözüm"e yanaşmamak için bütün olanaklarını kullanıyor, verilecek tavizlerin yeni tavizler doğuracağı korkusu ve bu yolla yaşanacak siyasi çözümlenin önünü alamayacağı, bunun da faşizmin otoritesini kaybetmesi ve yıkılması ile so- nuçlanacağı endişesi ile hareket ediyordu. Yıllardır süren savaşın rantını yiyen askeri komutanlar, özel timler, polis teşkilatı, jan- darma, korucular, silah kaçakçılığı ve uyuş- turucu mafyası ve bunlarla iç içe geçen devlet görevlilerinin varlığı da, savaş halin- nin sürmesinin gereklerinden biriydi.

Vahşi savaşın sürdürülmesinden yana olan MGK, parlamento aracılığıyla işlerin daha iyi yürütülebilmesi, her türlü karşı koyuşun engellenmesi ve hükümetin önemli bakan- lıklarının araçlar olmaktan çıkarılıp doğru- dan kendi elemanlarından oluşturulması amacıyla burjuva siyasi partileri buna uy- gun yönlendirdi. Bu yolla kontra şeflerini, mafya babalarını, sermayedarları, parla- mentoya gönderdi. Bugün OHAL'in üç eski valisinin parlamentoda olması, polis şefleri ve uyuşturucu tacirlerinin bakan koltuğun- da oturması bunun sonucudur.

Kürdistan'da yürütülen kirli savaş sürdür- mek için, ülkedeki her türlü muhalefetin

susturulması gerekiyordu. Özellikle "arka cephe"nin sağlam olması çok önemliydi. Zira savaşın finansman ve asker gücü esa- sen buradan sağlanıyordu. Yoksulluğun diz boyu olduğu, demokratik hakların ve öz- gürlüklerin yok sayıldığı arka cephede, karşı koyuşlar hızla artıyor, devrimci örgüt- ler kitleleşiyor, kitleler militanlaşıyor, aydınlar ve liberallerin sesleri yükselmeye başlıyordu.

Savaşı finanse etmek için bir yandan işçi ve emekçiler, zam, vergi, enflasyon yoluyla soyuluyorken, diğer yandan iç ve dış borç- lanma akıl almaz boyutlara ulaşıyordu. Öyle bir noktaya gelindi ki, savaş giderleri- ni karşılamak amacıyla, başvuru iç borç- ların faizleri, savaş için yapılan harcamaları aşmaya başladı. İç borçlanma yoluyla halk- tan devlete, devletten sermaye sınıfına, özellikle Koç ve Sabancı'ya muazzam mik- tarlarda kaynak aktarıldı. O nedenledir ki yayınlanan bilançolarda, bu kuruluşların karlarının %60-70'i faiz ve rant gelirlerin- den oluşmaktadır. Savaş giderlerinin karşı- lanması ve sermaye sınıfının palazlanması amacıyla, özelleştirmelerin hızla yapılması, sosyal güvenliğe ilişkin hakların gasp edil- mesi, SSK'nın tasfiye edilmesi, eğitimin paralı hale getirilmesi gerekiyordu.

İşçi sınıfı ve emekçilere dayatılan bu reçe- tenin kabul ettirilebilmesi demagogik pro- paganda, şovenizm ve şiddetin bir arada yoğun olarak kullanılmasını getirdi.

Dayanılmaz hayat şartlarına ve artan devlet terörüne karşı biriken öfkeyi dağıtmak ve hedef şaşkırtmak için devlet bir dizi taktiğe başvurdu. Önce devlet yanlısı laik aydınla- rın öldürülmesi ve ardından Sivas katliamı yoluyla laik-antilaik kavgasını büyütmeye yöneldi. Gazi katliamıyla Alevi-Sünni çatış- masını gerçekleştirmek için provokasyonlar düzenledi. Çeşitli dönemlerde, asker cenza- zesi ya da başka nedenlerle Türk-Kürt ay- rımı yaparak ulusal çelişki, çatışma ve bo- ğazlaşmanın koşullarını hazırlamaya yö- neldi. Son HADEP Kongresi'ndeki bayrak

olayıyla bunu ayyuka çıkardı. Hedef şaşırtma, bilinç çarpıtma yönündeki bütün çabalara karşı, devlet, esas olarak amacına ulaşamadı. Dahası kimi provokasyon denemelerinde, kitleler devrimcilerin önderliğinde devlete yöneldi. Özellikle Gazi'de yaratılmak istenen provokasyon, komünistlerin ve devrimcilerin önderliğinde devlet karşıtı bir ayaklanmaya dönüştü.

Devletin halk kitlelerine yönelik sürdürdüğü devlet terörü ve iktisadi saldırılar; işçi, memur, gençlik alanlarında ve emekçi semtlerde, on binlerce insanın öfke patlamalarına yol açtı. Özellikle İstanbul'da emekçi semtleri, devrimin hızla geliştiği, devlet otoritesinin sarsıldığı, devrimcilerin güç kazandığı merkezler haline dönüştü. Yüzbinlerce işçi ve memur taleplerini haykırarak amacıyla, faşizmin yönetim merkezi Ankara'ya çıktı. Reformist önderlik nedeniyle büyük patlamalara dönüşme bile, bu yolun açılması ve yüzbinlerin hareketi ürkütücü bir gelişmeydi. Öğrenci gençlik '96'da büyük bir atak yapmış, komünist gençliğin önderliğinde binlerce kişi ile faşizmin burçlarına yönelmişti. Hemen her cephede yükselen kitle hareketi, hem sayısal olarak hızla gelişiyor, hem de militanlaşıyordu.

Son olarak '96 1 Mayıs'ı, devrimcilerin kitleler üzerindeki etkisini açığa çıkarmıştı. On binlerce insanın devrimci örgütlerin saflarında yürümesi, reformizmin acizliği ve kitlelerin polis saldırısına karşı göğüs göğse bir direnişe geçmesi gelişmenin yönünü gösteriyordu. Burjuvazi ve faşizm için "arka cephe" tehlikedeydi.

Emperyalistlerin ve büyük burjuvazinin tercihi olan ANAYOL hükümeti, MGK'nın zorlaması ile kuruldu. ANAYOL, devletin Kürdistan politikalarının devamı ama daha önemlisi Batı'da gelişen devrimci hareketin bertaraf edilmesi, her alanda devlet otoritesinin kurulması, savaş finansmanını işçilerin ve emekçilerin sırtına daha fazla yıkmayı amaçlayan yeni ekonomik paketin yürür-

lüğe konması, özelleştirmelerin hızla yapılması amacıyla kuruldu. Faşizm yeni bir saldırı dalgasının hazırlığı içindeydi. Kurulan hükümete atanan bakanlar, bunu çok açık gösteriyordu.

Ne var ki; yıpranmış iki partinin birliğini ifade eden ANAYOL hükümeti, iç dalaşmaları, çekişmeler, çıkar anlaşmazlıkları, yolsuzluklar nedeniyle uzun ömürlü olmadı. Çocuk ölü doğdu. Daha fazla sürdürmenin anlamı yoktu. Siyasi istikrarsızlık bir üst boyuta sıçramış, burjuva çevrelerde yıllardır beklenen tek çözüm umudu üç ayda tükenmişti.

Bir erken seçim de farklı bir çözüm üretmeyecekti. Mevcut parlamento aritmetiği içinde Refah Partisi'ni dışlayan hiçbir çözüm, hükümet kurmaya yetmiyordu. Son yıllarda erimeyen aksine gelişme gösteren, belirli bir kitle için umut olarak kalmış, tek parti Refah'tı. Demagojik ve aldatıcı propagandasıyla yoksul kesimler ile küçük burjuvazinin tutucu kesimleri ve orta burjuvazi içinde önemli bir etkinliğe sahipti. İslamcı büyük sermayenin ve kimi büyük sermaye çevrelerinin desteğini alıyordu.

Refah Partisi'nin demagojik bir dizi söyleminin yalnızca kitlelerden oy toplamanın bir aracı olduğunu burjuvazi de biliyordu. Yedekte tutulabilecek son düzen partisi olarak Refah, başka yol gözükmeyi için öne sürüldü. Gerek Kürt halkı, gerekse de yoksul emekçi halkın bir bölümü üzerinde etkisi olan bu parti aracılığıyla planlanan saldırı politikası daha doğrudan ve sancısız biçimde uygulanabilirdi. Belirli bir noktada da laik-antilaik ayrışması öne çıkarılarak toplum düzeni etrafında birleştirilebilirdi. Bu durum göz önüne alınarak hareket edildi. DYP ile ortaklık kaçınılmazdı. Sorunu sadece yolsuzlukların üstünü örtmek olarak görmek yanıltıcıdır. MGK, seçimlerde tercihini DYP'den yana yapmış, belli başlı kadrolarını bu parti aracılığıyla parlamentoya göndermişti. Bu kadroların kesin biçimde hükümet içinde olmasını istiyordu. Hangi

hükümet kurulursa kurulsun DYP mutlaka ortak edilecekti. ANAYOL'la başlayan saldırı dalgasının yürütücü kadrolarının görevde kalması, aynı biçimde bunlara bağlı bürokratların ya da yeni atanacak olanların işlerini sürdürmeleri gerekiyordu. REFAHYOL, bu istemler dikkate alınarak kuruldu. ANAYOL'la başlayan süreç REFAHYOL'la devam ettirilecekti.

ÖLÜM ORUCU SÜRECİ VE SONUÇLARI

Yeni topyekün karşıdevrimci saldırı dalgasının temel hedefi, devrimci örgütlerle kitlelerin bağı kopartmak, öncüyü tecrit ederek, etkisiz küçük gruplar haline getirmek, aynı süreçte olmak üzere kitle hareketini şiddetle bastırmak ve kazanılmış fiili ya da yasal her türlü demokratik hakkın gasp edilmesini sağlamaktı.

'96 1 Mayıs'ı, reformistlerin, burjuva sendikacıların, liberallerin büyük katkısıyla, devletin bu saldırı planlarını en tam biçimde uygulamaya sokmasının olanaklarını doğurdu. 1 Mayıs devrimci örgütlerin kitleliliği, militanlığı, kararlılığı, feda ruhundaki atılımı ile yalnızca burjuvaları değil, reformizme yönelen eski radikal solcuları, burjuva sendikacıları ve liberal aydınları da derinden sarstı. Korkuttu. Devlet bu durumu iyi kullandı. Ve her türlü demagojik metodu kullanarak kitlelerde bilinç kırılmasına yol açtı.

Savaş önce zihinlerde kazanılır. Devlet, devrimcilerden yana olan psikolojik toplumsal ortamı, 1 Mayıs'tan sonra tersine çevirmek için hummalı bir faaliyete girişti. Faşist devlet, artık hiçbir şeyin eskisi gibi olmayacağını ilan ediyordu. Karşılıklarına kimse çıkmazdı. Devrimciler zavallı yok-sullardı. Sınıf dışıydılar. Ruhları şiddetle yüklü canavarlardı. Oraya buraya gelişigüzel saldıran serserilerdi. Bunların halka yararı olamazdı. Bu yoğunlaştırılmış, reformizm destekli MGK propagandasının ardından şiddet en yoğun biçimde devreye

sokuldu. Her türlü gösteriye vahşice saldırıldı. Toplu tutuklama ve gözaltı furyası başladı.

Devletin saldırılarıyla oluşan bilinç kırılması ilk göstergesini 1 Mayıs şehitlerini sahiplenmede gösterdi. On binleri peşine takan devrimci örgütler, 1 Mayıs'ın ardından sınırlı sayıda güçleri harekete geçirebildi. Bu devleti daha da cesaretlendirdi. Şiddetin dozu arttıkça, sokağa çıkan insan sayısında büyük düşmeler yaşandı.

Komünistlerin öncülüğünde gerçekleştirilen I. Uluslararası Gözaltında Kayıplar Kurultayı, faşizme cepheden verilen ilk karşı cevaptı. Bütün yasaklamalara, engellemelelere rağmen kurultayın başarıyla bitirilmesi ve Gazi'de Hasan Ocak ve diğer devrim şehitlerini anma gösterisinin kitlesel tarzda gerçekleştirilmesi devlete önemli bir yanıtı. HABİTAT dolayısıyla geliştirilen eylemler de komünistlerin kararlı karşı duruşa devam edeceğinin göstergesiydi. Ama bütün çabalara rağmen saldırı püskürtülemedi, gösterilere katılan insan sayısında düşmenin önü alınamıyordu. Devlet bir biçimde başarılı olmaya başlamıştı.

Cezaevlerinde devrimci etkiyi kırmak, devrimcileri "ıslah" etmek, devletin saldırı politikalarının en öncelikli hedeflerinden biriydi. Cezaevlerinin teslim alınması, öncünün etkisizleşmesi moral çöküntüsüne düşmesi açısından büyük öneme sahipti. Eski polis şefi M. Ağar, Adalet Bakanlığı'na getirildi. Senaryo açıldı. Devlet, devrimcileri ezme planına buradan başlayacaktı.

Süreç içinde cezaevleri çarpışmanın ana odağı oldu. Cezaevleri direnişi geçmişteki işlevinden çok daha önemli bir noktaya geldi. Devrimci irade ve MGK iradesi arasında çıplak bir çatışma başladı. Ya devrimciler her ne pahasına olursa olsun bu çatışmayı zaferle sonuçlandırarak, yenilgi olsa bile ölümüne bir direniş sergilenecek ya da MGK iradesine boyun eğilerek teslimiyet bayrağı göndere çekilecekti. Kitle hareketindeki etkisizleşme ve düşme, "di-

şarda" devrimci örgütlerin önemli ölçüde güçten düşmesi, dönemin sorumluluğunun cezaevindeki devrimcilere yüklenmesine ve direniş merkezinin cezaevleri olmasına neden oldu.

Faşizmin doğrudan savaş çağrısına devrimciler, "Bedel ödemeye hazırız ya siz?" karşılığını vererek, kararlı bir karşı koyuşa hazır olduklarını gösterdiler. Devrimcilerin biraraya gelerek Cezaevleri Merkezi Koordinasyonu'nu oluşturmaları ilk ciddi ileri hamle oldu. Doğru yerde mevzilenme sağlandı. Ardından başlayan 1500 kişilik açlık grevi direnişin kitlesel niteliğini gösterdi. 45. günden sonra başlayan Ölüm Orucu ise dişe diş bir kavgaya hazır olunduğunun, teslimiyetin asla kabul edilemeyeceğinin ispatıydı. Burjuvazi çeşitli demagojiler, yalanlar, karaçalmalar yoluyla direnişi etkisizleştirmeye çalıştı. PKK'li tutsakların açlık grevlerini bitirmesi devleti daha da pervasızlaştırdı. Yeni hükümetin Adalet Bakanı Şevket Kazan, Ağar'dan devraldığı bayrağı devam ettirdi. Ne var ki; devrimciler burjuvazinin her karşı saldırı hamlesine yeni ve ileri bir hamleyle karşılık vererek tertipleri boşa çıkardılar. 12 devrimcinin SAG ve Ölüm Orucu'nda şehit düşmesi ve onlarcasının onulmaz yaralar ve sakatlıklar pahasına sürdürdüğü direniş yeni bir zaferle sonuçlandı. Burjuvazi diz çöktü. Geri adım atmak zorunda kaldı. Burjuvazi planlarını o kadar kolay uygulayamayacağını görmüştü.

Ölüm Orucu, tarihsel önemi ve siyasi sonuçları ile devrimci gelişmede büyük bir atılımın, yeni bir dönemin ifadesiydi. '71 devrimci atılım ruhunun üst düzeydeki versiyonuydu. Sorunu sadece belirli hakların kazanılması ya da mevzilerin korunması biçiminde algılamak hafiflik olur.

Ölüm Orucu toplumu derinden sarsmış, bilinçlerde sızrama yaratmış, toplumsal sorunların çözüm yolunu göstermiştir. Bütün toplumsal muhalefet güçlerine hak almanın olası bedeller gerektirdiği, devrim-

cilerin bunu başarmadaki kararlılıkları ve fedakarlıkları, devrimci irade karşısında burjuvazinin, her türlü olanağı seferber etmesine rağmen nasıl diz çökmek zorunda kaldığı gösterilmiştir. Ölüm korkusunun devrimci direniş karşısındaki cüceliği, teslim olmaktan, kölece boyun eğmektense, direnmenin ve onurlu yaşamak için ölmesini bilmek gerektiğini bütün çıplaklığıyla gözler önüne sermiştir. Toplumsal yaşamda, faşizmin çoktandır dumura uğrattığı dayanışma, dostluk, onur, sahiplenme, ölümü küçümseme, vb. değerlerin temsilcisi olan devrimcilerin varlığı, halk kitleleri içinde derin bir saygı uyandırmıştır. Kimi uşak ruhlu köşe yazarlarının, reformist pespayelerin ve düzen yarıdakılarının devrimcileri aşağılayan, küçümseyen propagandalarının ne denli boş ve haksız olduğu açığa çıkarılmıştır. Süreç zihinlerin, devrimciler lehine kazanılmasıyla sonuçlanmıştır. Devrimin olanaklarının düne göre birkaç misli artışına neden olmuştur. Üç yüz kişinin ölümüne dalga dalga yürüyüşü, geride kalanların her an ölümüne hazır oluşu ve 12 şehit verilmesine karşı bırakın kararsızlığı, faşizme karşı haykıran direniş çılgınlığı, kitleleri derinden sarsmış ve onlara devrimciler etrafında kenetlenmeleri gerektiğini öğretmiştir.

"Haklarımızı zorla alacağız, çünkü onlar her şeyi bizden zorla aldılar" (THKO bildiris) anlayışı '71'deki dar grupların eylem güdüsü olurken, Ölüm Orucu ile bu çok daha kitlesel ve kararlı karşı koyuşun itici kuvveti olmuştur.

"Hepimiz hem lider hem neferiz" (Y. Arslan) bilinci, H. Demircioğlu yoldaş şahsında bütün SAG ve Ölüm Orucu direnişçilerinin hareket hattını oluşturmuştur.

SAG ve Ölüm Orucu, S. Cemgil'i ihbar eden muhtarın İbrahim Kaypakkaya tarafından cezalandırılması; Denizler'in idamlarını önlemek amacıyla yaratılan Kızıldere des-tanı gibi eylemlerin '71'de yarattığı devrimci dayanışma ve yoldaşlık geleneğinin,

bugün daha üst biçimde gerçekleşmesidir.

"Şehitlerin şaşılması öğretileri, derinden derine kitleleri sessiz biçimde" 1971'den sonra nasıl örgütlemiş ise 69 günlük ölümüne direniş ve 12 şehit de önümüzdeki dönem çok daha kapsamlı ve ileri bir örgütleyici olarak etkisini gösterecektir.

Ölüm Orucu direnişiyile ortaya konan devrimci irade, verili koşullar içinde, öncünün nasıl belirleyici, ön açıcı bir rol oynadığını tarihsel akışın ileri ya da geriye gidişini etkilediğini bilinçlere kazımıştır.

Ölüm Orucu direnişi, hak alma ve iktidar bilincinde bir sıçrayışın ve inancın ifadesi olmuştur.

Dünya çapında yarattığı etkiler, dünya halkları nezdinde yarattığı sempati dikkate alındığında Ölüm Oruç'unun siyasal zaferinin ülke sınırlarını çoktan aştığı ve enternasyonal bir karaktere büründüğü söylenebilir.

Ölüm Orucu ile elde edilen sonuç politik yönüyle olduğu kadar ideolojik yönüyle de bir zaferdir. Emperyalistlerin, burjuvaların ve her türden gericiğin öldü dediği, bir daha asla dirilmez dediği bir zamanda devrim ve komünizm idealleri taşıyan yüzlerce insanın ölümüne meydan okuyuşu, sonu tarihin çöplüğü olan bu çevrelere sert bir tokat olmuştur. Bireyciliğin baş tacı edildiği, inançlar için mücadelenin anlamsız kabul edildiği gelecek için değil, bugün için yaşamak gerektiği gibi burjuva bilinci ve ideolojik yönlendirmesine karşı Ölüm Orucu direnişi yol açıcı bir rol oynamıştır.

Açlık grevi ve Ölüm Orucu sürecinde kitle hareketinde yaşanan düşme ve genel tepkisizlik ya da tepkilerin belirli kesimlerle sınırlı kalması bir umutsuzluk dalgası yaratmış, duygusal davranışlar ve tepkilerle kitlelere güvensizlik yer yer oluşmuştur. Süreci yeterince doğru algılayamamanın ürünüdür bu. Kitle hareketindeki düşme 1 Mayıs sonrası yaşanan bilinç kırılması ve devletin vahşi terörü nedeniyle. Ölüm

Orucu ayrıca bu her iki olgunun tersine çevrilmesi nedeniyle de özel bir öneme sahip olmuştur. Devrimciler süreç sonunda, kitleler nezdinde eskisine göre çok daha muteber bir konuma gelmiştir. Keza aydın, sanatçı çevrelerinde de devrimciler lehine bir sempati oluşmuştur. Bu çevreler, Ölüm Oruç'unun çelik iradesi karşısında şapka çıkarmış ve toplumsal rollerini hatırlamaya başlamışlardır. Denilebilir ki Ölüm Orucu toplumsal vicdanı, toplumsal hafızayı hareketlendirmiş ve erdem sahibi insanlar olmak gerektiğinin önemini göstermiştir. Artık yeni bir döneme girilmiştir. Ölüm Orucu şehitlerini, "değer miydi bunca ölüm?" diye ananlar ya da onları boş yere ölen zavallılar diye göstermeye çalışanlar ya durumu algılamakta zorlanıyorlar ya da bilinçli bir devrim düşmanındırlar. Hayır, onlar yalnızca cezaevlerinde koşulların iyileştirilmesi için ölmediler. Devrimi birkaç adım birden yakınlaştırdılar. Devrim tarihinin en onurlu sayfalarında yerlerini aldılar.

Gazi ayaklanması, 1 Mayıs '96 ve Ölüm Orucu direnişi devrimci gelişmenin köşe taşları olmuş, safları netleştirmiş reformizm ve devrimcilik arasında turnusol kağıdı görevi görmüş, faşizme karşı şiddetli direnişin, direne direne ilerlemenin bir dizi ayaklanmalar yoluyla ayaklanmayı öğrenmenin gerektiğini ortaya çıkarmıştır.

Ölüm Orucu ile elde edilen cezaevlerindeki yaşama ilişkin kazanımlar geçici ve kaygan bir zemin üzerine oturmaktadır. Burjuvazi ve onun faşist güçleri olanaklı en kısa zamanda intikam için harekete geçeceklerdir. Cezaevleri yine gündeme gelecektir. Yapılan anlaşmanın mürekkebi kurumadan hükümetçe, gerici basın ve faşist odaklarca verilen demeçler, yazılan yazılar bunun ifadesidir. Ancak yeni bir saldırı dalgası bir daha yalnızca cezaevi merkezli bir karşı koyuşla engellenemez. "Dışarı" bu saldırı dalgasını tersine çevirmenin ve burjuvaziyi bir kez daha yenilgiye uğratmanın teminatı olacaktır.

**) MLKP Merkezi Yayın Organı Partinin Sesi'nde yayınlanan yazıyı, kısaltarak yayınlıyoruz...*

ÖLÜM ORUCU SALDIRISI VE EP-EVRENSEL OPORTÜNİZMİNİN SEFALETİ

Politik tutsakların mayıs-temmuz döneminde cezaevlerinden yükselttikleri genel direnişin ölüm orucuyla birlikte faşist rejime karşı ideolojik ve taktik politik bir taarruza dönüşmesi Evrensel yazarlarını, Emek Partisi (EP) ideologlarını ve "üst düzey" kadrolarını oldukça rahatsız etmiş görünüyor. Ölüm orucunun karşısında takındıkları mesafeli tutuma karşı, tabandan yükselen tepkileri yatıştırmak için, Editör **İhsan Çaralan**'ın yazdıkları ibret vericidir. Ama yayın politikası ve çizgisinin ötesinde, ideolojik ve politik düzeyde tabanın itirazlarını göğüsleme ve kırma görevini esas olarak **Yunus Argüç**'ün üstlenmesi onu ve makalesini daha da önemli kılıyor.

ÖZGÜRLÜK MÜCADELESİNDEN YAN ÇİZMEK KARGAŞANIN KAYNAĞI

Öncelikle Evrensel yazarlarının, EP'nin ideolog ve kadrolarının kendi içlerinde hemen her önemli sorunda çıkardıkları farklı ve çatlak seslerin kulakları tırmalayan renksiz bir gürültü hercümerci yarattığını vurgulamalıyız. Geç kalmış olmanın telaşı ve ölüm orucu saldırısının moral ağırlığının baskısı altında Yunus Argüç "duyarsızlığı", komünist ve devrimci harekete karşı bir saldırı aracı haline getirmeye çalışırken,

Aydın Çubukçu çok farklı bir şey söylüyor. "Duyarlılık çağrılarında" pozisyon gereği çok rahatsız olan Argüç, "duyarsızlıktan" siz sorumlusunuz diye saldırıya geçerken, Çubukçu, "*Ölüm oruçlarına olan duyarlılığı, ölüm motifi olmayan SSK'ya, özelleştirmeye, Ünal'dı işçilerine, yurdundan edilen Kürtlere de gösterme gereği olduğunu*" vurguluyor(1). Çubukçu'nun örnek gösterdiği "duyarlılığı", Argüç "duyarsızlık" olarak tanımlıyor, buradan kalkarak, komünistlere ve devrimcilere saldırıyor.

Aşağıda da değineceğimiz gibi, Argüç politik tutsakların "kendilerini dayatmalarını", "içerinin dışarıyı belirlemesini" eleştirirken, Evrensel başyazarının 26 Temmuzda "*Yeni ölümlerin önlenmesi günün en acil sorunudur. Bu kritik anda, özgürlükten, demokrasiden, emekten yana herkes, sendikacısı, işçisi, memuru, siyasi partilisi, genci, esnafı kendi üstüne düşeni yapmak yükümlülüğü ile yüz yüzedir. Çünkü ancak, daha çok kitlesel katılımı, bu tahamüden cinayetlerine bir katliama dönüşmesi önlenebilir*"(2) diyen çağrısını hiçe sayıyordu. Gerçi, başyazarın çok gecikmiş çağrısına EP'den, dikkate değer eylemli bir tepki ve hatta herhangi bir tepki gelmedi. Sözde sokaklarda kurulduğu iddia edilen EP'i, faşizme karşı bu çok önemli çarpışma anında so-

kaklarda, meydanlarda gören olmadı. Diğer yandan "egemen sınıflar tarafından ölüm oruçlarının bile Türkiye'nin diğer sorunlarının üzerinin örtülmesi için araç olarak kullanıldığını" söyleyen Aydın Çubukçu, politik tutsakları suni gündem oluşturmak ve egemen sınıfların gündemi saptırma olaylarına alet olmakla "eleştirmeye" yelteniyordu.

Evrensel ve EP'nin yönetici çevrelerinin içerisine yuvarlandığı politik kargaşanın temelinde, özgürlük mücadelesinin Türkiye ve Kürdistan'da faşizme karşı çarpışan toplumsal ve politik güçlerin gündeminin ana ve belirleyici sorunu olduğu gerçeğini görmezden gelmeleri yatıyor. Tasfiyecilik ve oportünizmin yarattığı politik körlük, politik alıklığa, gaflete ve hatta politik ihanete dönüşüyor.

"İş, ekmek ve özgürlük" sloganıyla kendini tanımlamaya çalışan Evrensel ve EP çevresi, gerçekte "özgürlük" mücadelesi sözkonusu olduğunda, içeriğini bütünüyle kendiliğindencilik ve kuyrukçulukla doldurduğu bu sloganın bile çok gerisinde duruyor. Tasfiyeciliğe gırtlığına kadar batan ve reformist yönelimini gitgide derinleştirip sistemleştirerek, çizgi haline getiren, her gün daha çok 2. Enternasyonalin döneke oportünistlerine benzeyen Evrensel ve EP çevresine özgürlük mücadelesi, "sınıf dışı" görünüyor. Bunlar adına, proletarya devrimciliği adına barışçı gelişme stratejisini olgunlaştırmaya çalışırken, marksizm-leninizme sadakatle bağlı imajı ve görüntüsü yaratarak, onu kendi pratiklerine uyarlamak için devrimci özünü iğdiş etme faaliyetini de sürdürüyorlar. Kuyrukçuluğu, kendiliğindenciligi ve işçi dalkavukluğunu, proletarya devrimciliği olarak sunan, böyle olmayan devrimci ve komünist örgütleri "küçük burjuva, lümpen ve sorumsuz guruplar" olarak akıllarınca mahkum ve teşhir eden tasfiyeci oportünistlerimiz, işçi sınıfının dikkatini kendine çevirmek için harcadıkları çabalarla onun sosyalist sınıf bilincinin ve politik eyleminin gelişmesinin önünde

engel oluşturuyorlar. Evrensel ve EP'nin proletarya devrimciliği adına tasfiyeci oportünizmle zehirlemeye çalıştığı devrimcilerin dikkatini bir kez daha Lenin'in "Ne Yapmalı?"sına çekmek istiyoruz.

"Eğer işçiler, **hangi sınıfta** hedef alıyorsa olsun, her türlü zorbalık ve baskı, zor ve suistimal olayına tepki göstermeyi, hem de herhangi bir açıdan değil de sosyal-demokrat açıdan tepki göstermeyi öğrenmemişlerse, işçi sınıfının bilinci gerçek bir politik bilinç olamaz. Eğer işçiler, somut ve ayrıca mutlaka güncel politik olaylar ve olgular temelinde diğer toplumsal sınıfların **her birini** entelektüel, moral ve politik yaşamlarının **bütün** tezahürleri içinde gözlemlemeyi öğrenemezlerse; nüfusun bütün sınıf, katman ve gruplarının yaşam ve faaliyetlerinin **bütün** yönlerinin materyalist tahlil ve materyalist değerlendirmesini pratikte uygulamayı öğrenmezlerse, işçi kitlelerinin bilinci gerçek bir sınıf bilinci olamaz. işçi sınıfının dikkatini, gözlem yeteneğini ve bilincini yalnızca ya da hatta esas itibarıyla işçi sınıfı üzerinde yoğunlaştıranlar sosyal-demokrat değildir, çünkü işçi sınıfının kendisini tanıması, onun modern toplumun **bütün** sınıfları arasındaki karşılıklı ilişkilere dair yalnızca teorik düşüncelerle değil —daha doğrusu; teorik olmaktan çok, politik yaşamın deneyimleri temelinde edinilmiş düşüncelerle kopmaz biçimde bağlıdır. Bu nedenle, ekonomistlerimizin, ekonomik mücadelenin kitlelerin politik harekete çekilişi için en geniş uygulanabilirliği olan araç olduğu yolundaki vaazları bu kadar zararlı ve pratikteki anlamı bakımından bu kadar gericedir." (Lenin, Ne Yapmalı?, s. 77-78, aç. Lenin) (3)

İşçi sınıfını, politik tutsakların faşizme karşı özgürlük için giriştiği mücadeleye ilgisiz kalmaya çağırınlar, bunu proletarya devrimciliği olarak pazarlayanlar, işçi sınıfının en kötü ve en kalles düşmanlarıdır. Ünalda işçilerini, yalnızca ücret artışı, yalnızca sigorta hakkı için değil, aynı zamanda ve daha önemlisi politik özgürlük ve faşist

rejimi devirmek için mücadele etmeye çağırmayanlar Ünalı işçilerinin de en sinsi düşmanlarıdır.

SAFLAŞMA GERÇEĞİNİN TAHRİFİ

Ölüm orucu taarruzunun moral baskısı altında bunalsa da Yunus Argüç, oportünizmin komünistler ve devrimciler, devrimci eylem söz konusu olduğunda daima sergilediği militan cüreti gösteriyor, terleye terleye de olsa, cezaevleri genel direnişi ve ölüm orucu hücumunu takiben, "dışarıda" da bir genel direnişe dönüşen harekete saldırıyor. Fakat bu saldırı, sözde proletarya devrimciliği adına yürütüldüğü için gerekli argümanların da imal edilmesi gerekiyor. Yeteneklerini bu uğurda kullanan Argüç, saflaşmayı şöyle tarif (daha doğrusu tahrif) ediyor.

"Ya işçi sınıfı devrimciliği ile sınıf dışı sormusuz tabakaların 'solculuğu' arasında uzun süredir başlamış bulunan kopuşma sürdürülecek ve böylece proletarya ve emekçilerin ileri kitlelerinin doğrudan çabası ve inisiyatifiyle sermayeye karşı ezilenlerin birleşik, direnişinin örgütlenmesi başarılacak ve ileri yürünecek, ya da yeniden geriye dönülerek, küçük burjuva devrim anlayışlarına ortak olunacak, sınıf dışı küçük grupların kendilerini halka ve ileri işçi kitlesine dayatma tutumlarına teslim olunacak ve görmek isteyen bir devrimcinin kolaylıkla göreceği gibi, emekçilerin 'sol'dan uzaklaşmalarına neden olan bu tutumlarla birleşilerek sınıf hareketi ve yığınların devrimci mücadelesinin dışına düşülecektir." (4)

Yunus Argüç ve ortaklarının, küçük burjuva devrimciliğinin her zaman ve her yerde, "emekçilerin 'sol'dan uzaklaşmalarına neden" olduğu iddiası kör bir önyargıdan ibarettir. Küçük burjuva devrimciler, Çin'de, Küba'da, Nikaragua'da ve daha pek çok ülkede büyük yığınlarla devrimci tarzda birleşmişler, büyük yığınların antiemperyalist, demokratik devrimlerine başarıyla önderlik etmişlerdir. Fakat sosyalist proletaryanın önderliğinden yoksun oldukları

için bu ülkelerde devrimler sosyalist devrim dönüşürülerek kesintisizce sürdürülememiştir. İlk soru şu: Evrensel ve EP'nin son yıllarda yakalandığı "küçük burjuva devrimciliğine" düşmanlık hastalığının anlamı nedir? Marksizm-leninizmden uluslararası devrim deneyimlerinden birazcık bilgisi olan herkes, emperyalizme bağımlı, siyasal gericilik altında yaşayan "ulusal çapta" temel demokratik görevlerin hala gündemde bulunduğu ülkelerde en genelde kır ve kent küçük burjuvazinin proletaryanın devrimci yoldaşı olduğunu da bilir. Proletarya devrimciliği gibi küçük burjuva devrimciliğinin de, toplumsal temelleri mevcuttur. Küçük burjuva devrimciliği de pekala politik olarak örgütlenilmekte, kendi sınıf hareketlerine uygun bir ideolojik ve politik hatta, devrimci gelişmenin dinamikleri arasında yer almaktadır. Son otuz yıllık tarihin tanıklığı Türkiye ve Kürdistan'da küçük burjuva devrimciliğinin güçlü toplumsal temellerinin var olduğunu, küçük burjuva devrimciliğinin çok değişik ideolojik-politik eğilimlerinin politik partiler olarak örgütlenerek, faşizme, egemen sınıflara ve emperyalizme karşı mücadele ettiklerini itiraz kabul etmez biçimde doğrular. Bütün bunlar Evrensel ve EP çevresinin de çok iyi bildiğinden emin olabilirsiniz. O halde, tekrar sormak gerekiyor, "küçük burjuva devrimciliğine" bu gözü kara düşmanlığın anlamı nedir? Zaman olarak '90'lı yıllar ekseninde yaşanan, fakat esasen kökleri 12 Eylül darbesine değin uzanan devrimcilik-reformculuk saflaşmasında, önce tasfiyeciliğe sürüklenmekten kendini alamayan, sonra da tepe taklak tasfiyeciliğe batan Evrensel ve EP çevresinin reformculuğa yönelmesidir. Bu yönelim, doğası gereği devrimcilikle "kopuşma" biçiminde ilerlemekte, tasfiyeci önderler, "küçük burjuva devrimciliğinin" eleştirisi, sözde proletarya devrimciliği vb. argümanlarla, devrimcilikle hesaplaşmaktadırlar. Gözlerimizin önünde yaşanan devrimcilik-reformculuk saflaşması, gerçekliğini "küçük burjuva devrimciliği" ve "proletarya devrimciliği"

arasındaki saflaşma olarak tahrif etmeleri de aynı nedenledir. Bu konuda en kesin kanıt, her halde, Evrensel ve EP çevresinin bugün İP, ÖDP (onun eski TKP, Dev-Yol, Kurtuluş vb. güçlerin kokuşmuş cesedi olduğu hatırlansın) vb. güçlerin yanına gitmiş olmasıdır. Eğer proletarya devrimciliği buysa, biz proletarya devrimcisi değiliz!

Gazi'de halk polis terörüne, faşist rejimin katliamına karşı ayaklanıyor; barikatlar ve sokak çarpışmaları yaşanıyor, önderliği üstlenenler, "sorumsuz gruplar", "küçük burjuva gürültü grupları" ve de "küçük burjuva devrimciliği" oluyor. Peki "proletarya devrimcileri", EP ve Evrensel çevresi ne yapıyor? Proletarya devrimciliği, marksizm- leninizm adına sergilenen pratik nedir? Komünistlere ve devrimcilere savaş ilan etmek. Devrimci şiddetin ne kadar kötü ve tehlikeli olduğunu anlatmak, yığınları faşizme karşı silahlı direniş bilincinden ve hakkından yoksun bırakmak için "kör terör" paslı silahına sarılarak ajitasyon yürütmek!

Öğrenci gençlik, paralı eğitime ve faşist zorbalığa başkaldırıp, 12 Eylül'den beri faşizmin büyük bir özenle işgal altında tuttuğu 1 Mayıs Meydanı'na (Taksim'e), Kızılay'a, Konak'a yürüdüğünde ne yapıyor, bu sözde "proletarya devrimcilerimiz?" Aman çocuklar provokasyon olur, ne olur uslu durun, diye başlıyorlar ajitasyona, ağlayıp sızlamaya.

'96 1 Mayıs'ına polis saldırıyor, üç devrimci işçi ve emekçi katlediliyor; kitle, diktatörlüğün resmi binalarına, kurumlarına ve işbirlikçi patronların bankalarına vb. saldırdığında ne yapıyor, bu tasfiyeci zevat? Bilumum oportünistlerle birleşerek, "vandalizm", "provokasyon" edebiyatına sarılıyor; devrimcilere saldırıyor, devrimci eylem ve cürete, gelişen saldırı ruhuna saldırıyor; faşizmin yığınlara saldırısına çanak tutuyor, cesaret veriyor.

Binlerce politik tutuklu, faşist rejimin saldırılarını püskürtmek ve kendini, politik kim-

liğini savunmak için onlarca cezaevinde genel direniş başlatıyor. Genel direniş, ölüm orucu eylemiyle savunma hareketi olmaktan çıkıp, faşist rejime karşı ideolojik-moral ve politik bir saldırıya dönüşüyor. Peki bunun karşısında ne yapıyor sözde proleter devrimci Evrensel ve EP'cilerimiz? Gaziantep Ünalı işçilerinin ücret artışı ve sigorta hakkı için başlattığı ekonomik sendikal hareketinin arkasına sığınarak ve bu hareketi göklere çıkartarak "dışarıda" da genel direniş boyutları kazanan faşizme karşı özgürlük mücadelesini, gündemi saptırmakla mahkum etmeye yelteniyor.

Devrimci iradeden, devrimci cüret ve saldırı ruhundan, barikat ve sokak çarpışmasından, silahlı eylemden nefret ediyorlar. Komünistleri ve devrimcileri kitle hareketine karşı tasfiyecilikle suçlayan, bu çok bilmişler sanki, on binleri, yüzbinleri sokağa dökcek, faşist rejimle kavgaya sokacak bir çizgi mi izliyorlar? Yüz bin kez hayır. Onlar bolca sokağın lafını ediyorlar (sözün kime ne zararı olur!); ancak, faşizm sokakta saldırdığında kendilerini savunmak zorunda kalıyorlar.

Bütün bu ve benzer durumlarda proletarya devrimciliğinin gereği nedir? Teorinin öngördüğü nedir? Proleter sınıf savaşımının uluslararası deneyimleri, diğer ülkelerin devrimlerinin ışığı, proletaryanın nasıl bir tepki vermesini gerektirir?

İlkin şunu vurgulamalıyız, işçi sınıfının dikkat ve görüş açısını kendine çevirenler; bunu teorize edenler daima oportünistler olmuştur. Bunların en ileri düzeyi, burjuva işçi siyaseti izlemekten ve vaaz etmekten ibarettir. Marksizm zemini üzerinde durmaya çalışan oportünistler, daima kendiliğindenliğin teorisini yapmışlar, ekonomist/sendikalist pozisyonlarda mevzilenmişler, kendiliğinden işçi hareketinin önünde secdeye varmış, onu göklere çıkarmış, bu yoldan devrimci işçi hareketinin gelişmesinin karşısına dikilmişlerdir. Bütün bunlar her zaman en has proletarya dev-

rimciliği adına yapılmıştır.

İşçi sınıfının yalnızca ve başlıca kendi sorun ve talepleriyle ilgilenmesi, eylemlerini bu temel üzerine kurması gerektiğini vaaz eden tasfiyeciler, en dar ve bencil, burjuva işçi siyasetini örgütlemekte, işçi sınıfının önderliği devrimci düşüncesini reddetmektedirler. İşçi sınıfı sosyalist siyasal bilincinin gelişebilmesi için, bir parçası olduğu modern-burjuva toplumun bütün öteki toplumsal sınıf ve katmanlarıyla, bunların sosyal durumu, yaşam tarzı, devletle ilişkileri vb. ilgilenmesi gerekir. İşte bu temel üzerinde, bütün ezilenlerin ve sömürülenlerin öncüsü olarak işçi sınıfı, kendisi dışındaki ezilen ve sömürülen toplumsal sınıf ve tabakalardan, ulusal ve dinsel topluluklardan kaynaklanan, kapitalist düzenle ya da devletle çelişkilerini yansıtan demokratik taleplerini destekler. Onlar üzerindeki baskı, zulüm ve aşağılamanın, sömürünün, haksızlığın her biçimine karşı çıkar, taleplerini destekler. Fakat bunu herhangi bir tarzda değil, onların önderi olarak yapar. Önderi olarak, yani onların demokratik taleplerinin en kararlı savunucusudur, onlar hareketsizlik içerisinde bulunsalar bile sorun ve taleplerini formüle eder; bu sorun ve talepler uğruna "işgüzarca" mücadeleye atılmaktan kaçınmaz. Onların, en ufak kıpırdanmalarını duraksamadan eylemli tarzda destekler vb. İşçi sınıfının öncü partisi, Gazi'de kent yoksulları, işçi ve emekçiler ayaklandığında ya da kayıpların bulunması için kendi dışında bir hareket geliştirmede, öğrenci gençlik özelleştirmeye, polis terörüne karşı ayağa kalktığında, özgürlük ve sosyalizm uğruna yürüttükleri mücadele nedeniyle faşist rejim tarafından zindanlara kapatılan politik tutsaklar, faşist zorbalığı püskürtmek için direnişe geçtiğinde, Kürt ulusu ulusal hakları için başkaldırdığında, Aleviler üzerlerindeki mezhep ayrımcılığına, kendilerinin aşağılanıp, inanç özgürlüklerinin hiçe sayılmasına yeter deyip seslerini yükselttiklerinde duraksamadan onların yanında yer alır, eğer öyle bir etki ve say-

gınlığı, örgütlülüğü varsa, işçi yığınlarını faşist rejime karşı kavgaya seferber eder. Bu noktada okur, örneğin MLKP'nin çağrıları ve eylem çizgisi ile EP'nin çağrıları ve eylem çizgisini kıyaslayabilir. Solcu gözü-küp tasfiyeci oportünistlerimiz, EP ideologları ve ileri gelenleri, birbirlerini tekzip eden açıklamalarına karşın politik tutsakların faşist rejimle tutuştukları çarpışmada "tarafsız" kalmak için ellerinden geleni yapmışlar, Ünal'dı işçilerinin aynı sürece denk gelen ücret artışı ve sigorta hakkı için başvurdukları direnişin arkasına sığınarak, bunu kamufle etmeye çalışmışlardır. EP, faşist rejimin politik tutsaklara yönelik saldırısı karşısında politika geliştirmek için dikkate değer hiçbir çaba içine girmemiş, hiçbir özel eylemli etkinlikte bulunmamış, temsilcisi öncüsü vb. olduğunu iddia ettiği işçi yığınlarına bu çarpışma karşısında nasıl bir sınıf tavrı almaları gerektiğini açıklamak ve örgütlemek için kılını kımıldatmamıştır.

Buna karşın MLKP, faşist rejimin politik tutsaklara yönelik saldırısı karşısında, adeta bu saldırı dolaysız olarak kendisine ve işçi sınıfına yönelmiş gibi, kendini taraf ilan etmiş her biçimde politik tutsakların direnişini desteklemiş, bu çarpışmayı işçilere, emekçi memurlara, gençlere, kent yoksullarına yaymak için bütün gücünü seferber etmiş, o oranda uygun bütün biçimlerde kendi güçlerine dayalı "öncü çıkışlar" örgütlemiştir. MLKP İstanbul Örgütü, işçi sınıfı ve emekçi memurları, genel greve, genel direnişe çağırılmış, bu yolda örgütlenme ve ajitasyon çalışmasına seferber olmuştur. Oysa tasfiyeci EP oportünizmi, aynı süreçte gerçekleşen İşçi Kurultayı'nda takındığı tavırda gördüğümüz gibi, ileri işçilerin ve işçi sınıfının bu çarpışmaya ilgisiz kalmasını sağlamak için elinden geleni yapmıştır.

Proletarya devrimciliğinin bu durumda neyi gerektirdiğini anlamak istiyorsanız, İstanbul İşçi Sendikaları Şubeleri Platformu'nda yer alan sendikacıların ve öncü işçilerin bir kesiminin tavrına bakın. Tuzla işçilerine,

öncü deri işçilerinin ve Deri-İş şube yöneticilerinin tavrına bakın, Sunteks işçilerine ya da faşizme karşı politik tutsakların yanında yer alan, bunun için açlık grevine yatan sendikacılara bakın.

Duyarsızlık mı?

Argüç'ün "duyarsızlık" üzerine yazdıkları, denize düşenin yılanı sarıldığının ilginç bir örneğini sunuyor. O, gerçeklere bakmak yerine, komünist ve devrimci güçlere saldırı için laf cambazlığı yapmayı tercih ediyor. Bakın neler döktürüyor:

"Küçük burjuva, lümpen ve sorumsuz grupların kitle hareketine, yığınların diktatörlüğe karşı mücadelesine verdikleri zararları görmeyenler, 'duyarlı olmaya çağırıyoruz' sözlerinin dönüp umutsuzluk malzemesi haline geldiğini de göremezler. Ortada bütün çağrılara karşın devam eden bir duyarsızlığın olduğu kesindir. Sermayenin uluslararası ideolojik saldırılarının ve politik zorbalığın bunda rol oynadığı da doğrudur." (5)

Argüç, bu satırları 1 Ağustos '96 tarihinde yazıyor. Bizi "devam eden bir duyarsızlığın" olduğuna inandırmaya çalışıyor. Tasfiyecilik Evrensel ve EP liderliğini öylesine alıklaştırmış ki; "yer yerinden oynuyor" ama onlar hala duyarsızlıktan söz ediyorlar. Argüç ve kafadarları, politik tutsakların onların cezaevinde başlattığı genel direnişin kendisinin, faşist zorbalığa karşı kitlesel bir hareket olduğunu anlama yeteneğini kaybetmiştir. Politik tutsakların sıradan bir kitle olmadığı gerçeği, bu hareketin öncü niteliğini vurgular. Bir an için şöyle düşünelim; EP gibi öncü partiler sanki "dışarıda" (Argüçler "dışarın bir açık cezaevi olduğu gerçeğini de kavramamış görünüyorlar) faşist rejimin politik tutsaklara yönelik saldırılarını göğüslemeyi toplumsal muhalefetin gündemine sokmak ve bir kitle hareketi geliştirmek için çaba mı harcadılar? Devrimci öncü bir partiye yakışan politik refleks mi gösterdiler? Hayır. Ne yapsaydı politik tutsaklar, "dışarı duyarsız" diye, faşist rejimi

min saldırıları karşısında beyaz bayrak açıp, "dışarı"nın duyarlı hale gelmesini mi bekleselerdi? Argüçlerin içeri kendini dışarıya dayatıyor yolundaki oportünist yaveleri üzerinde ayrıca duracağız. Burada parmak basmak istediğimiz asıl sorun, tasfiyeciliğin ve kendiliğindenciliğin şampiyonlarının, her türden öncü girişimi, öncü eylemi reddeden, öncünün, devrimci iradenin rolünü en ileri düzeyde yadsıyan mantıkları ve eylem çizgileridir. Devrimcilik, reformculuk ayrışmasının üzerinde yükseldiği temel de her şeyden önce buradadır.

Konumuza devam edelim: Duyarsızlık meselesinde Çubukçu'nun Argüç'ten farklı düşündüğüne yukarıda dikkat çekmiştik. Argüç, göz çıkaran gerçekleri bile göremediğine göre, biz bir kez daha hatırlatalım. Doğru, politik tutsakların ölüm orucuyla saldırıya dönüşen antifaşist genel direnişi, yüzbinlerin ve milyonların eylemli desteğini kazanamamıştır. Bu her şeyden önce, faşist rejimin, emperyalizm ve işbirlikçi kapitalizmin zorbalığının yarattığı toplumsal çürümeyle ilgilidir. Esasen, Argüçlerin tepe taklak içerisine saplandıkları tasfiyecilik de bu çürümenin politik ve ideolojik bir yansımasıdır. Fakat duyarsızlığın da görece bir gerçek olduğu unutulmamalıdır. 'Şunu rahatlıkla söyleyebiliriz; işçi sınıfının kent yoksullarının, işsizlerin, emekçi memurların, emekçi kadınların, gençliğin, aydınların politik bakımdan en duyarlı, en uyanık ve mücadeleci kesimleri, politik tutsakların talebini ve direnişini benimsemiş, oldukça etkin ve eylemli tarzda desteklemiştir. Bunun ulaştığı boyut, dışarıda odağında analar (ve tutsak yakınları) hareketinin durduğu, fitili politik tutsakların genel direnişi ve ölüm orucu saldırısıyla ateşlenen, politik genel direniştir. Evet bu hareket de öncü niteliktedir. İşçilerin, işsizlerin, kent yoksullarının, gençlerin, emekçi memurların, aydınların, sendikacıların, yöre dernekleri biçiminde örgütlenmiş güçlerin politik bakımdan en dinamik, en duyarlı kesimlerini kapsamıştır. Ölüm orucu gibi bir silahla

teçhiz olan, içeri ve dışarının bu öncü genel direnişi, bırakın Türkiye ve Kürdistan'ı ama uluslararası düzeyde deprem etkisi yaratmış, EP, ÖDP gibi partileri de bir ölçüde - ama ancak bir ölçüde ve önderliklerine rağmen- yedeklenmiş, bu partilerin tabanındaki devrimci güçler, politik tutsakların taleplerini ve direnişini sahiplenmişlerdir. Öncü olma cüreti gösteremeyenler ister istemez sürüklenmişler; ve bu sürüklenmenin acısını çıkarmak için de saldırıya geçmekte gecikmemişlerdir.

Çok doğru, yüzbinler ve milyonlar harekete geçemedi, ama on binler harekete geçti ve on binlerin sayısız biçimlerde kendini gösteren öncü hareketi toplumsal çürümenin panzehiri olarak, geniş yığınları sarsan, uyandıran bir kırbaç gibi şakladı, faşizmi politik ve moral bakımdan dize getirdi. Yakın tarihimizde örneğine az rastlanır ideolojik ve politik bir zaferle noktalandı. Duyarsızlık mı dediniz? Size kibarca, aynaya bakmanızı tavsiye edeceğiz. Çünkü kendisi duyarsızlık hastalığı ile muzdarip olanların, toplumdaki duyarsızlığı eleştirmeye hakları olamaz. Durmaksızın devrimcilikle aralarındaki köprüleri atanların, mesafeyi büyütenlerin, dolu dizgin reformizme koşanların, hızını yasallık, parlamentarizm ve uzun süreli barışçıl gelişme stratejisine uyduranların, tasfiyecilik ve oportünizm nedeniyle politik refleksi gün be gün çürüyenlerin işçi ve emekçi yığınlarla birleşme ve devrimci eylem çizgisi üzerine bilgiçlik taslamaları ikiyüzlülükten başka bir şey değildir.

Emekçilerle birleşmek, emekçilerin örgütlü mücadelesine dayanmak, ama nasıl? Onların en geri bilincini göklere çıkarıp, kendiliğinden, hareketlerinin arkasından sürüklenerek, en berbat kuyrukçuluk politikasıyla mı; yoksa, emekçileri devrimci öncünün bilinç ve örgütlülük düzeyine yükselterek mi? Öncülük mü; kuyrukçuluk mu? Saflaşma ve kopuşma her şeyden önce buradan başlıyor.

Argüç bilgiççe tekrarlıyor, "*Sınıf ve emekçiler içinde sabırlı bir örgütlenme çalışması yürüterek, onların sermaye ve diktatörlüğe karşı mücadelelerine katılanların çağruları, eğer (eğer!) sınıf güç ilişkileri doğru değerlendirilmişse karşılıksız kalmayacaktır.*" (6) Tasfiyecilerimizin yine kendi değerlendirmelerine göre, Evrensel ve EP bu tarife çok uyuyor. Fakat merakımızı başıgıslanlar, faşist diktatörlüğün sopası, EP'nin kafasına indiğinde yapılan çağrılar işçi ve emekçilerde ne kadar yankı buldu? Merkez binası önündeki "sınıf dışı" protesto haricinde en büyük "duyarlılığı" Doğu Perinçek'in göstermesi, nasıl anlaşılmalı, ya da bir tesadüf mü?

BİLGİÇLİK (DEVİRİMCİ EYLEMDEN KAÇIŞIN KILIFIDIR)

Komünistlere ve devrimcilere akıl hocalığına soyunan Argüç; Evrensel okurlarına ve EP tabanına yol göstermek için Ünalı işçilerinin direnişini örnek gösterirken şöyle yazıyor:

"Ama (bu amanın öncesi; devrimci eylem çizgisinin "sıradan emekçiler" bir yana "az çok bilinçlenmiş daha ileri kesimler arasında bile" "tepki" yarattığı ve onların "geri tuttuğu" iddasıdır) Ünalı işçilerinin bir aylık direnişlerinin gösterdiği gibi, işçi ve emekçiler, kendi sınıf talepleriyle birleşen politikalar etrafında bir araya gelmekten de, kendi talepleri için mücadeleye atılmaktan da geri durmamaktadır." (7)

Ünalı işçileri ücret artışı ve sigorta hakkı için kapitalistlere karşı mücadeleye atıldı. İşçi sınıfının bütün mücadele tarihi gösteriyor ki, dışarıdan hiçbir etki olmaksızın da işçiler benzer direnişler örgütlemişler ve hatta çok daha kapsamlı mücadelelere girmişlerdir. İşçi sınıfı bu düzeyde bilinci, kapitalizm koşullarında kendiliğinden edinir, herhangi bir devrimci etki olmaksızın işçi birlikleri, dernekler, sendikalar, kooperatifler biçiminde örgütlenebilir, iş ve yaşam koşullarını iyileştirmek, sendikal örgütlen-

mesini geliştirmek için tek tek kapitalistlere ve hatta onların egemenlik örgütü ve kolektif kapitalist olarak devletle mücadelelere girer. Bunlarda yeni olan ve örnek gösterilecek hiçbir şey yoktur. Ünalı işçilerinin direnişini, Amerika'yı yeniden keşfeder gibi sunmak olsa olsa Argüçlerin açmazıdır. Normal olarak örneğinin bu tartışmada bir işe yarayabilmesi için, bize, Evrensel ve EP çevresinin de içinde yer aldığı, emekçilerin kitlesel olarak katıldığı politik bir eyleme işaret etmeleri gerekirdi. Ama bunu yapamazlar. Bize, EP'nin kapatılması girişimine karşı faşist rejimi protesto eden küçük ya da büyük çaplı bir işçi kitle grevi, direniş ya da protestosu gösterin. Bunlardan da vazgeçtik, EP'nin çağrı yapması Evrensel'in de onu yayınlaması dışında bu yolda harcadığı, sonuç alsın ya da almasın örnek teşkil eden bir ajitasyon ve örgütlenme çabası gösterin? Bunu asla yapamazsınız.

Tanrı aşkına Ünalı işçilerinin direnişinde "kendi sınıf talepleriyle birleşen politikalar" neymiş? Niçin laf cambazlığı yapıyorsunuz. Ünalı işçileri, ücret artışı ve sigorta hakkı için, yani dosdoğru kendi talepleriyle patronlarla mücadeleye tutuştu. Elbetteki, komünistler bu tür mücadeleleri örgütler ve destekler. Burada Ünalı işçilerinin etrafında bir araya geldiği; yani Ünalı işçilerini "birleştiren" politika nedir? Orta yerde politik mücadele değil, ekonomik sendikal mücadele olduğunu Argüç de çok iyi bilir, fakat laf cambazlığı ile farklı bir görünüm yaratmaktan medet ummayı, ideolojik mücadele sayıyor. Ama yine de Evrensel-EP çizgisine denk düşen bir iş yapıyor, kendiliğindenliği yüceltme çizgisine uygun davranarak her türden politik eylemin karşısına ekonomik sendikal mücadeleyi diyor. Menşevikler ve bütün ülkelerin kendiliğinden harekete tapan bilumum oportünistleri de hep böyle yapmıştır. Devrimci sınıf politikasının karşısına, sendikalist politikayı, işçi sınıfının burjuva politikasını çıkartmışlar, işçi sınıfının en geri bilicisiyle en ileri devrimci sınıf bilincine karşı vuruşmuşlardır.

BUNCA SIKINTI NİYE?

Argüç büyük sıkıntılar içinde, uzun "giriş" bölümünü bitirdikten sonra makalesinin asıl amacına, ölüm orucu ve politik tutsakların genel direnişiyile hesaplaşmaya geliyor. Sıkıntılı ruh halini yansıtan satırlarını buraya almamak bir eksiklik olur. Çünkü bu sıkıntının nereden geldiğini de sormak durumundayız.

"Diktatörlük zindanlarda başlatılıp sürdürülen ölüm oruçlarının toplu bir katliama dönüşmesi (tüh, keşke önceden akıl edip eleştirseydiniz, belki de ölüm orucu müfrezelerinin önünü keser caydırırdınız!) bu konuda hassas bir ortam doğmasına ve 'tartışılmaz bir mücadele yöntemi' olarak propaganda edilen 'ölüm orucu' hakkında söz söylemeyi zorlaştırmasına karşın, tartışmanın bu duyarlı konuyu da kapsamaması mücadelenin geleceği ve emekçilerin çıkarları bakımından zorunludur." (7) Bir sonraki paragraf daha da ilginç:

"Açlık grevlerini sürdürenlerin ve bunu 'ölüm orucu'na (yazar "Ölüm Orucu"nu tırnak içine almaya bir süre özen gösteriyor, öyle anlaşılıyor ki; Hadi Uluengin'in "bilimsel" görüşlerinden etkilenmiş) dönüştürenlerin bilinçli bir biçimde 'ölümün üzerine yürümeleri'nin büyük bir kararlılık olarak algılanması doğaldır. (Evet "doğaldır" da sizce de böyle algılanması **doğru** mudur, ustalıklı kalem manevralarıyla bunu belirtmekten niçin kaçınıyordunuz.) Ancak bu tutumun 'kimin daha fazla fedakar ve kararlı olduğunun göstergesi sayılarak, dışardakiler tarafından desteklenip teşvik edildiği yerde, 'zor' olmasına ve tepki çekmesi olasılığına karşın, tartışmayı yapmak da devrimci sorumluluk gereğidir." (8)

"Devrimci sorumluluk"muş, "mücadelenin geleceği"ymiş, "emekçinin çıkarları"ymiş, hadi canım siz de! Sizin başka şeylerin peşinde olduğunuz o kadar açık ki; bu kavramlar hiçbir gizleyici değer taşıyor.

"Zor"u başaran Argüç, baklayı ağzından

çıkartıyor; "Dışardakiler tarafından desteklenip teşvik" edilmesi yanlıştır. Argüç ve kafadarlarının içerisine yuvarlandığı açmazın birkaç sebebi var. Açıklıkla söyleyelim; ilki 12 Eylül döneminde cezaevlerinde izledikleri sağcı çizgidir. Kişi olarak Argüç'ün ne yaptığını bilemeyiz. Ama biz, anlı şanlı bir partinin önderliğinin ezici çoğunluğuyla 12 Eylül işkencecileri önünde, o büyük fedakarlığı gösteremeyerek, diz çöktüklerini ve parti olarak bu utanç verici durumun açık ve devrimci özeleştirisine yanaşmadıklarını biliyoruz. Bildiğimiz başka bir şey de; bu aynı zevatın, işkencede direnenlerle birlikte zindanlarda sağcı ve teslimiyetçi bir çizgi izledikleridir. Politik tutsakların genel direnişin ve görkemli ölüm orucu saldırısı yalnızca faşizmi değil, bu nedenlerle ama aynı zamanda tasfiyeci oportünistlerimizi de vuruyor. Nereye saklayacaklarını şaşır-dıkları o yüzkızartıcı '81-'87 süreçlerine de saldırıldığını çok iyi anlıyorlar. Bu kirli dönemi aklamak için de, bu "zor" tartışmaya girmek gereğini duyuyorlar.

Fakat böyle bir tartışmayı zorunlu görmelerini getiren daha önemli bir neden de var. Ne de olsa, bugün ve gelecek, geçmişten daha önemlidir. Politik tutsakların genel direnişi ve ölüm orucu taarruzu, bütün toplumda olduğu gibi EP'nin tabanında da devrimci bakımdan uyandırıcı bir etki yaratıyor. EP tabanı değişik biçimlerde, faşist rejime karşı girişilen bu çarpışmaya katılıyor, destek veriyor, güçlü bir devrimci duygudaşlık doğuyor. Tartışma denen şey, işte bu devrimci uyanışı boğmayı köreltip öldürmeyi amaçlıyor.

Argüç ve ortaklarının paniğe kapılmasına hiç gerek yok, belirtelim; eğer ölüm orucunu da düşmanla çarpışmada kullanılabilecek sayısız mücadele biçimlerinden birisi olarak algıyorsanız geriye hiçbir sorun kalmaz. O zaman durumun politik bir değerlendirmesini yapar, bu mücadele biçiminin yerinde kullanılıp kullanılmadığını tartışsınız. Barışçı bir gösteride, bir grevde de çok kan dökülebilir. Onlarca ve yüzlerce

kurban verilebilir. '77 1 Mayıs'ını unutmuş olamazsınız. Polisin vahşice saldırdığı EP önündeki masum ve barışçı gösteride de pekala devrimciler ölebilirdi. Ölüm orucu eylemiyle gelen ölümün çok farklı olduğunu herkes biliyor. Sorun burada değil, İbrahim'in, Denizlerin, Mahirlerin, Kürt Kızı Zilan (Zeynep)'in üzerine yürüdüğü ölüm, özünde 12'lerinkinden farklı değil. Sorunu niçin bu kadar dramatize ediyorsunuz? Eleştirecekseniz eleştirin, tartışacaksanız tartışın, ama lütfen açık ve dürüst olun. O kadar ki; herkes hakkınızda kolayca bir karara varsın. Devrimcilerin itiraz ve eleştirilerini bastırıp, boğmanın teorisini yapmayın.

Belirleyici Kim"miş"?

"Belirleyici kim?" sorusuna şu yanıtı veriyor Argüç:

"Açlık grevi ve ölüm orucunu, dışardaki mücadelenin bir parçası olarak ele almak ile, koşulları hesaba katmaksızın, bir bakıma kendini kitlelere ve dışardaki mücadeleye dayatma anlayışı arasında fark olduğu açıktır. Açıktır ki; tek başına içeridekilerin bu vb. eylemleriyle kalıcı iyileştirmeler sağlanamaz. Dışarıdakinin kendini içeridekine uyarlaması değil, içeridekinin dışardaki mücadelenin gelişme çizgisini ve örgütlü mücadelenin durumunu gözetmesi zorunludur." (9)

Özellikle bu ölümlü mücadele biçimine başvurulması muhataplarımızın algılama ve muhakeme kabiliyetini tamamen felç etmiş görünüyor. Geride kalan çarpışmanın özgünlüğünü algılamaları bir yana, öyle ki durumu çok genel çizgileriyle bile kavrama yeteneği gösteremiyorlar. Onları Gazi başkaldırısında, '96 1 Mayıs'ında şaşkınlığa uğratan neyse, ölüm orucu taarruzunda olan da aynıdır. "Olaylar", "gelişmeler" uzun süreli barışçıl hazırlık stratejisine hiç mi hiç uymuyor. Hem devrimci gelişme ve hem de faşist rejim, iki yandan uzun süreli barışçıl hazırlık stratejisini vurup dağıtıyor. Bu stratejinin mimarları şaşkınlık içinde,

kendilerini nasıl savunacaklarının paniğini, 'zor'unu yaşıyorlar. Sizi anlıyoruz, gerçekten de işiniz zor, çok

Argüç'ün "içerideki", "dışarıdaki" mücadelenin diyalektiği üzerine söyledikleri politik olarak hiçbir değer taşıyor. Faşist diktatörlüğe karşı **özgürlük mücadelesinin farklı anlarında hangi cephenin**, "içeri" veya "dışarı"nın özellikle bir kitlesel güç oluşturdukları sürece politik tutsakların mı, işçi sınıfının mı, emekçi memurların mı, kent yoksullarının mı, emekçi kadınların mı, gençliğin mi, aydınların mı, Kürtlerin mi, Alevilerin mi, insan hakları savunucularının mı, öne **fırlayacağını** reçetesini hazırlamak, bilgiçlerin iflah olmaz doktrinerlerin işidir. Somut bir durumda, genel-geçer laflar etmek, sorunun özünden kaçmaktan başka bir şey değildir. Bize bilgiççe "dışarının" hazır olmadığını söylüyorsunuz. Hiç düşündünüz mü, bundan "içerideki"ler için ne gibi bir sonuç çıkar? Faşizm sert bir şekilde saldırdığına, tecrit, sürgün ve İtirafçılaştırma politikasını dayattığına göre (bu saldırıyı bir an için bütünden, faşist rejimin ikinci topyekün saldırısından kopuk, tecrit halde düşünelim) "içerideki" ne yapmalıydı? Geride kalan çarpışma sürecinin yalın biçimde doğruladığı gibi, orta yerde iki yol vardı: Ya faşizmle sert bir çatışmaya girilecek, "içerideki" büyük bedelleri göze alarak özgürlük mücadelesinde ileri fırlayacak ya da faşizmin nereye kadar kovalayacağı belli olmayan, teslimiyeti ifade eden bir geri çekilişe geçecekti. Tıpkı Argüçler'in 12 Eylül faşizminin Nisan '81 darbesinden sonra izledikleri gibi, teslimiyetçi bir çizgi. "İçeride"ki binlerce politik tutsağın, politik bir güç oluşturduğunu unutan aklın, faşizmin dizginsiz saldırılarına karşı çarpışmanın bu cephesi için devrimci bir hareket planı inşa etmesi beklenebilir mi? "İçerideki"ne uslu durun, "dışarıdaki" hazır değil demek, düpedüz teslimiyet vaaz etmektir. Tencere, kapak diyalektiğinde olduğu gibi, bu pespaye perspektif tasfiyeci oportünistlerimize pek yakışıyor. Bu durumda, EP çizgisinde

duran "içerideki"lerin büyük bölümünün 40'lı günlere değin açlık grevini sürdürmelerini bir kez daha takdir etmemek ele değil.

Faşist rejimin politik tutsaklara yönelik saldırısını, MGK'nın ANAP-DYP hükümeti eliyle başlattığı ikinci topyekün saldırıdan ayrı düşünmekten, hele hele "kalıcı iyileştirme"ler için ileri sürülen taleplerle sınırlı görmekten daha yanlış bir şey olamaz. Faşist rejim, MGK'nın yönettiği saldırıyı, ANAP-DYP hükümetinin kuruluşuyla, 1 Mayıs '96'dan çok önce başlattı. "Kanun nizam hakimiyeti sağlanacak", işçiler, memurlar, özgürlük isteyen güçler sokaklardan atılacak, sosyalist, muhalif basın susturulacak, politik tutsaklar ezilecek, varoşlar polis terörüyle teslim alınacak, sokak infazları ve kayıp terörü tırmandırılacak, Kürt ulusal kurtuluş hareketine sert darbeler indirilecekti vb. İkinci topyekün saldırıya '96 1 Mayıs'ında birinci yanıt verildi. Görkemli 1 Mayıs faşizmi caydırmaya ve püskürtmeye yetmedi. Rejim, 1 Mayıs'tan, elini çabuk tutması gerektiği sonucunu çıkarttı. İpin ucu kaçırılmamalıydı. Ve siz tasfiyeci oportünistleri bilumum yasalıcı, parlamenterist, reformist çevrenin devrimcileri ve komünistleri bombardımana tutmasından da cesaret alarak, politik tutsakları önplana çıkartarak, saldırılarını sürdürdü. Politik tutsaklar, onlarca cezaevinde süreli ve süresiz açlık grevleriyle, genel direnişi örgütleyerek aktif savunmayla, saldırıyı kendi konumlarından yanıtladılar. Faşist rejimin ısrarı, geri adım atmaması politik tutsakları sıçramaya, aktif savunmayı saldırıya dönüştürmeye zorladı. Ölüm orucu ideolojik ve politik bir saldırıydı. Ölüm orucuyla saldırıya dönüşen "içerideki"nin genel direnişi, tasfiyecilerin, bilumum oportünist ve reformist güçlerin açık ya da dolaylı ilgisizliğine, direncine karşın, "dışarıdaki"lerin; işçinin, memurun, kent yoksullunun, gencin, aydınının, emekçi kadınının, politik bakımdan en duyarlı bölüklerinin antifaşist genel direnişine dönüştüğü ve dize gelen faşiz-

min ideolojik- moral ve politik yenilgisiyle noktalandı. Faşizmin ikinci topyekün saldırısına ikinci yanıt verildi. Bu taktik çarpışmanın odağında ölüm orucu direnişi ve analar hareketi duruyordu. Antifaşist savaşının bu "an"ında "içeri" önplana çıktı. Eğer sizi ürküten şey bedelleri ise, merak etmeyin, nasıl olsa sizin için hava hoş, fazlaca tasa edip kendinizi üzmenize hiç gerek yok. Hem "daşarda"sınız ve hem de nasıl olsa ölüm orucunu desteklemiyorsunuz.

Okurun dikkatini özellikle şu temel soruna çekmek isteriz. Muhataplarımız, ölüm orucu ve politik tutsakların genel direnişi üzerine analiz ve değerlendirme yazıları yazdıkları izlenimi yaratmaya çalışıyorlar. Fakat, inatla ve ısrarla, politik çarpışmanın mahiyeti, kapsam ve içeriği hakkında değerlendirme yapmaktan kaçınıyorlar. Ve yine, bu politik çarpışmada faşist rejim ve bütün yedekleri ile politik tutsaklar ve bütün yedekleri (evet yedekleri) arasında hesaplaşmaya konu olan ideolojik yönler, unsurlar bulunup bulunmadığına değinmeye de asla yanaşmıyorlar. Esasen sürgün, tecrit, itirafçılaştırma politikalarını püskürtmenin oluşturduğu somut taleplerde ulaşılan sonuçlar bakımından da durum aynı.

Komünistleri ve devrimcileri, akıllarınca karamsarlıkla ve karamsarlık yaymakla suçluyorlar. Her zaman ve daima devrimcilik ve emekçiler adına konuşma iddiasında olanlar için karamsarlık kendini, devrimci gelişme imkanlarını görememek, devrimin, emekçilerin kuvvetlerini küçümsemek, devrimci gelişmeyi anlamamak, başarı, kazanım ve zaferleri görememek, bir başka ifade ile düşmanın, burjuvazinin ve egeyen sınıfların kuvvetini abartmak, onların zaafalarını ve zayıflıklarını, devrimci güçlerden aldıkları yenilgileri görememek vb. biçimde yansır. Eğer karamsarlık arıyorsanız dönüp yazdıklarınıza ve izlediğiniz çizgiye bakın. Devrimci güçlerin çok belirgin tarihsel ve ideolojik yönleri de olan bu taktik-politik zaferini göremeyenlerden,

anlamak istemeyenlerden ve hatta örtbas etmeye çalışanlardan daha karamsar olabilir mi?

Ve şöyle indiriyor, öldürücü ideolojik darbesini Argüç:

"Ölüme meydan okumada gösterilen fedakarlık, 'daha fazla mücadeleci olma' m'n göstergesi olarak ele alındığında, hedef sapmış, amaç bulanıklaşmış ve ölmenin kendisi 'bir mücadele biçimi' ve 'amaç' haline getirilmiş olur. Ve ölümler ne denli sarsıcı bir etki yaratırsa yaratsın, burjuvazi ve gericiğin saldırılarının püskürtülmesinde ve yığınların devrimci eyleminin örgütlenmesinde kalıcı ve ciddi bir rol oynayamaz, dahası bu tür ölümlerle intiharların sınırları da bulanıklaşır." (9)

Görüldüğü gibi; Argüçler bırakın liberal köşe yazarlarını, Deniz Baykal'la rahatlıkla yarışabilirler. Baykal, insan yaşamının politik mücadelede bir araç haline getirilmesinin kabul edilemez olduğunu açıklarak, ölüm orucu taarruzuna karşı tavır almıştı. Argüç de öyle görüyor. Evet, gerekli olduğunda "ölüme meydan okumada gösterilen fedakarlık", "daha fazla mücadeleci olma"nın çok kesin bir göstergesidir. Örneğin; ideallerini, partisini ve yoldaşlarını, komünist ya da devrimci kişiliğini savunmak için ölüme meydan okuyan bir fedakarlıkla işkencede direnmek ya da Kürt kızı Zilan gibi, bir intihar saldırısında görev üstlenmek. Gerektiğinde, arkadan gelenlere yolu açmak için, ölümü göze alarak ileri atılmak vb. Bütün bu durumlarda niçin "hedef sapacak"mış, "amaç bulanıklaş"acakmış? Asıl sorun şu; Argüçlerin ölüm orucu eylemi ve geride kalan süreç için, bırakın ahkam kesmesini ama söz söyleme hakkını, ahlaki bakımdan elde edebilmeleri için, öncelikle kitlesel ya da bireysel olarak ölüm orucunu şu veya bu durumda, devrimin düşmanlarına karşı muharebede kullanılacak bir mücadele biçimi olarak görmeleri gerekir. Tasfiyeciliğin ve oportünizmin doğasına uygun olarak bunun

muğlak, belirsiz bırakıyorlar, fakat gerçekte reddettikleri de her hallerinden belli. Hiç değilse açık ve cesur olsalar; hiç değilse politik dürüstlük ve ideolojik açıklık gösterebilseler! Fakat ne gezer!

Argüç ve arkadaşlarının, laf cambazlığı ile ideolojik mücadelenin çok farklı şeyler olduğunu bilmeleri gerekir. Devrimci hazırlık ve devrimler bütün ülkelerde milyonlarca komünist ve devrimci kadronun, sıra neferi işçi ve emekçinin, gencin, kadının, aydının **kendini feda etmesini, bireysel ve kitle kahramanlıklarını gerektirmiştir ve gerektirecektir.** Bu ölümü "amaç" haline getirmek midir? Tanrı aşkına gülünç olmayın, bu kadar düşmeyin. Hiç değilse, devrimci geçmişinize birazcık olsun saygı gösterin. Binlerce ve milyonlarca insan devrimci bir savaşta öleceğine göre, ne yapmalı? Kürt ulusu sömürgeci Türk devletine karşı silahlı mücadele yürütmemeli, işçi ve emekçiler faşizme ve kapitalizme başkaldırmamalı mı? Bir vaazınız; Devrimci savaşı ve ona devrimci tarzda pratik hazırlığı her şeyiyle defterden silmez mi? Örneğin intihar saldırılan, sonucu eylemcilerin yaşamını feda etmesini gerektirdiğine göre -hatta ölüm orucundan daha kesin bir şekilde bu böyledir- bir mücadele ve bir çarpışma biçimi olarak kullanılabilir mi sizce?

Argüçler, uzun süreli barışçıl hazırlık stratejisine öylesine kilitlenmişlerdir ki; hiç kimsenin burnunun kanamayacağı bir sözde "devrimci hazırlık" vaaz ediyorlar. Sonra da, sıkılmadan kalkıp ayrışmanın kopuşan proletarya devrimciliği ile küçük burjuva devrimciliği arasında yaşandığını çarpıtmasına başvuruyorlar.

Sizi ele aldığınız konuda, bu konuma sürükleyen ölüm orucunun yarattığı sarsıcı etkinin ağırlığı altında ezilmeniz, içerisine yuvarlandığınız tasfiyecilik bataklığı nedeniyle devrimcilikle köprüleri atmanız ve doludizgin reformizme at koşturmanızdır. Böyle olduğu içindir ki; ölüm orucu gibi,

faşizmin bütün silahlarını iskartaya çıkartan, bütün demagoji ve oyunlarını bozarak diz çöktüren taktik muharebede kazanılan zaferi gizliyor, devrimci gelişmeyi gizliyor, onu yaratan mücadele tarzına ve eylem biçimlerine saldırarak reformcu yolda derinleşmeye çalışıyorsunuz. Sağır sultanlar, anadan doğma körler bile anladı, gördü. Yer yerinden oynadı. Faşist rejim bırakın Türkiye ve Kürdistan'ı, dünya çapında rezil oldu. Politik tutsaklara saldırı politikası püskürtüldü ve ikinci topyekün saldırı önemli yaralar aldı, frenlendi. Bunu bir siz ve benzerleriniz diğer oportünistler anlamadı, anlamak istemedi.

"Yığınların devrimci eyleminin örgütlenmesinde kalıcı ve ciddi bir rol" oynayamazmış. "Yığınların devrimci eyleminin" Ünalı işçilerinin direnişinden epeyce farklı bir şey olduğunu bir kez daha hatırlatmak isteriz. Keza, mayıs-temmuz döneminde, işçilerden emekçi memurlara, ailelerden aydınlara, kent yoksullarından gençlere, yöre derneklerine, insan hakları savunucularına değin, on binlerce insanı faşizme karşı örgütleyip harekete geçirdiğini görmemiş, duymamış ve de bilmiyor olabilirsiniz. Bu durumda hangi dünyada yaşadığınız bir soru olarak kalsa da; oportünizm algılama organlarınızı tahrip ettiği için normal karşılıyoruz. Fakat siz, faşist rejimle devrimin öncü kuvvetleri arasında yaşanan bu taktik çarpışmanın tarihsel mahiyetini anlama ve kavrama yeteneğine de hiç mi hiç sahip değilsiniz. Uluslararası gericiliğe onun yıllardır "tarihinin sonu", "artık idealler için mücadele dönemi kapandı", "sosyalizm" de "devrimcilik de öldü" propagandasını yaptığı, teslimiyet, döneklik, tasfiyecilik ve devrimcilikten kaçış nedeniyle "solculuğun" yıllardır itibar kaybettiği koşullarda, ölüm orucu muazzam ve görkemli ideolojik bir yanıt olmuş, faşist sömürgeciliğin, emperyalizm ve kapitalizmin dayattığı toplumsal çürümeye karşı, büyük emekçi yığınları sarsan, şok eden etkiler yaratmıştır. Bunları anlamak için çok uzağa gitmenize de gerek

yok. Yıllardır tasfiyecilik ve oportünizmle zehirlemeye çalıştığınız Evrensel okurları ve EP tabanında yarattığı devrimci etkiye bakmanız bile yeter.

"İntihardan" mı bahsediyorsunuz? Size en berbat, en aşağılık intiharın ideolojik ve politik intihar olduğunu, tasfiyeciliğin de bundan başka bir şey olmadığını hatırlatmalıyız.

Çünkü, insanların intihar yoluyla kendi yaşamına son verdiği böylesi anlarda intiharın çok asil, çok erdemli ve soylu bir tavır haline geldiği durumlar vardır. Ama oportünistler, bunu bile anlama yeteneğinden yoksundur.

DİPNOTLAR:

- (1) Aydın Çubukçu, 31 Temmuz '96, Evrensel/
- (2) Başyazı, 26 Temmuz Evrensel/
- (3) Ne Yapmalı?, Lenin, Syf. 77-78/
- (4) Yunus Argüç, 1 Ağustos Evrensel/
- (5) Adı geçen yayın ve yazı./
- (6) Adı geçen yayın ve yazı./
- (7) Agy.
- (8)- Agy.
- (9)- Agy.